

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 48

Poznań, sobota dnia 30 stycznia 1932

Rok XXVII

Mandzurja i sir Eric Drummond

Dzisiaj o godz. 14 nadeszła wiadomość o wypowiedzeniu przez Chiny wojny Japonii. Zanim wiadomość tę otrzymaliśmy, skreśliliśmy poniższe uwagi o położeniu na Dalekim Wschodzie i o stosunku Ligi Narodów do tego zatargu. Oczywiście, stan nie tylko faktycznej, ale i formalnej wojny chińsko-japońskiej nasuwa nowe refleksje, oddziały bowiem niewątpliwie poważnie na ogólne położenie międzynarodowe i na pozycję Ligi Narodów, która nie potrafiła wojnie zapobiec. Nie piszemy jednak nowego artykułu, gdyż Czytelnik sam potrafi uzupełnić i wzmocnić nasze końcowe wnioski, dotyczące kryzysu, jaki w związku ze sprawą Mandzurji przechodzi Liga Narodów.

Stanowczo sprawa Mandzurji zaczyna dręczyć Ligę Narodów, jak zbrodnia. Wszystkie uchwały Rady Ligi uderzają w próżnię. 11 grudnia zeszłego roku Rada Ligi Narodów po długich naradach uchwaliła wysłać do Mandzurji komisję dyplomatyczno-wojskową celem dokonania ankiety i złożenia raportu Radzie, częściowo już na styczniową sesję Rady.

Sesja Rady Ligi już obraduje, ale komisja ankietowa jeszcze nawet nie wyjechała z Europy. Ma ona udać się najpierw, w dniu 3 lutego, do Waszyngtonu, celem porozumienia się z rządem amerykańskim, przybędzie około 15-go marca do Tokio, a w Mandzurji stanie w połowie kwietnia.

Tymczasem wypadki na Dalekim Wschodzie rozwijają się gwałtownie. Japończycy zajęli Czin-Czau, przekroczyli już zachodnią granicę Mandzurji, i po ostrej walce wylądowali w Szanghaju. Paryski „Temps” w ten sposób określa sytuację:

„Jesteśmy postawieni przed faktami, do których nie można już powracać. Całą Mandzurja usunęła się z pod władzy Chin. Część jej południowa wraz z Mongolją wewnętrzną przeszła faktycznie pod kontrolę japońską przez bliskie ustanowienie rządu nominalnie niezależnego w Mukdenie, natomiast północna część kraju wraz z Mongolją zewnętrzną jest pozostawiona wpływowi rosyjskim. Wszystko to się dzieje bez możliwości ustalenia, że Japonia nie stosuje się do swego formalnego zobowiązania niedokonywania podbojów terytorjalnych”.

W istocie Japonia twierdzi, że jedynie broni w Mandzurji swoich praw koncesyjnych przed „bandytami” chińskimi i przed bojkotem towarów japońskich w Chinach. Ale kto to są ci „bandyci”? „Journal de Genève” z ironją zaznacza, że gdy jest wojna, każdy uważa swego przeciwnika za bandytę. Japończycy zresztą dzieła bandytów chińskich na regularnych i nieregularnych... Ta akcja obronna umożliwiła w każdym razie Japończykom zajęcie całej północnej Mandzurji.

Chińczycy nie przestają protestować. Delegat chiński w Japonii mówił na posiedzeniu Rady Ligi Narodów o obro-

Dokoła konfliktu chińsko-japońskiego

Położenie w Szanghaju — Rząd japoński wysłał dalsze posiłki — Zawarcie chwilowego rozejmu

Szangaj, 30. 1. (Tel. wł.). W piątek wieczorem konsulowie obcych mocarstw odbyli naradę w sprawie wystąpienia przeciwko dalszemu naruszaniu przez Japończyków koncesji międzynarodowej. Zdarzało się bowiem, iż poza rzucaniem bomb przez lotników Japończycy zapuszczali się w pogoni za Chińczykami na teren koncesji i strzelali tam do uciekających.

Tokio, 30. 1. (Tel. wł.). Generalny konsul japoński w Szanghaju i japoński atache wojskowy zażądali dalszych posiłków wojskowych w obawie przed nadejściem wojsk chińskich. Czekał szoka Rząd japoński nosi się z zamiarem zablokowania Szangaju, w razie gdyby wojska japońskie miały być atakowane.

Do Szangaju zostały wysłane dwa dalsze okręty z samolotami trzy krążowniki i cztery kontrtorpedowce z posiłkami wojskowymi. Łącznie z temi będzie w Szangaju 40 japońskich statków wojennych.

Z dalszych obrad Rady Ligi Narodów - Stanowisko delegata japońskiego wobec wniosku Chin

Genewa, 30. 1. (Tel. wł.). Wczoraj na posiedzeniu Rady Ligi Narodów delegat japoński Satoh zastrzegł się przeciw możliwości zastosowania równocześnie na wniosek chiński artykułu 11 i 15 paktu Ligi Narodów. Według zdania delegata japońskiego należałoby najpierw wyczerpać wszystkie inne możliwości, nim się Rada zdecyduje na zastosowanie artykułu 15. Ponadto delegat japoński zastrzegł się energicznie przeciw zarzutom, jakoby Japonia nie dotrzymała zobowiązań z art. 10 paktu, postanawiającego, że członkowie Ligi muszą czuwać nad suwerennością polityczną i terytorjalną wszystkich państw, należących do Ligi Narodów.

Przewodniczący Rady Boncour w dłuższych wywodach starał się przekonać delegata japońskiego o możliwości zastosowania obecnie art. 15 paktu, przekładając na dowód szereg faktów z działalności Ligi ostatnich lat. Sekretarz generalny Ligi Drummond wykazał, że zebrany obecnie materiał wystarczy do zastosowania przewidzianego w art. 15 paktu procedury i że o-

Szangaj, 30. 1. (PAT). Walki w dzielnicy Cza - Pej ograniczają się obecnie do sporadycznych utarczek. Zarówno Chińczycy jak i Japończycy trwają na swych stanowiskach. Z Nankinu przybywają dalsze posiłki chińskie.

Tokio, 30. 1. (PAT). Min. spr. zagr. powiadomiło ambasadora angielskiego, iż Japonia nie podejmie żadnego działania na terenie koncesji międzynarodowej bez porozumienia się z władzami lokalnymi. Przedstawiciel Min. spr. zagr. dał równocześnie do zrozumienia, iż w razie powołania się na art. 10 i 15 statutu Ligi, Japonia mogłaby być zmuszona do wycofania się z Ligi Narodów.

London, 30. 1. (Tel. wł.). Jak donoszą z Szangaju, potwierdza się wiadomość o mającym być zawartym chwilowym rozejmie pomiędzy obu walczącymi stronami. Rozejm ten ma wejść w życie dziś w południe.

bie strony obecnie są zobowiązane do przedłożenia nowego sprawozdania o przebiegu wypadków na Wschodzie. W końcu przewodniczący Rady zaapelował do obu stron, aby wpłynęły na rządy swe, celem zaniechania dalszego zaostreżenia konfliktu.

Delegat japoński przyrzekł zastosować się do tego apelu, wyraził jednak równocześnie wątpliwość, czy obecne postępowanie będzie mogło przyczynić się do szybkiego i zadowalającego załatwienia konfliktu.

Genewa, 30. 1. (PAT). Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje, że ostatnie wiadomości, jakie nadeszły z Szangaju wywołały w kołach Ligi Narodów jak najprzekręjsze wrażenie. Oburzenie na postępowanie Japończyków wzrasta z dnia na dzień. Z zadowoleniem witają naogół wzmiankowane koła fakt, że chińska delegacja zdecydowała się wreszcie powołać na art. 15 statutu Ligi, który umożliwia Radzie Ligi Narodów energiczne wystąpienie przeciwko Japonii.

Chiny wypowiedziały wojnę Japonii

London, 30. 1. (PAT). Jak donosi biuro Reutersa z Nankinu, postanowił rząd chiński wypowiedzieć wojnę Japonii. Wiad. wywołała głębokie wrażenie.

ny częściej w stronę publiczności, niż w stronę członków Rady. Chodzi mu o zdobycie sympatii opinii publicznej.

Zdaje się bowiem, że nie liczy już na poparcie mocarstw, należących do Rady Ligi Narodów. Stany Zjednoczone wysłały niedawno do Chin i do Japonii noty, przypominające zobowiązania układu dziewięciu mocarstw w Waszyngtonie w sprawie Dalekiego Wschodu. Ale żadne z tych dziewięciu mocarstw (m. in. Anglja i Francja) akcji amerykańskiej nie poparło. Każde państwo ma takie kłopoty gospodarcze, że nie chce dziś stawiać w obronie swoich zobowiązań waszyngtońskich, dotyczących całości terytorjalnej Chin i zasady „otwartych drzwi” w handlu z Chinami.

Członkowie Rady Ligi Narodów myślą też dziś głównie o tem, jakby się wycofać z tej całej afery. I na tem tle zrozumiała staje się dymisja sekretarza

generalnego Ligi sira Erica Drummonda. W obronie Chin, a przeciw Japonii zaangażował się przede wszystkim sekretarjat Ligi. Uczynił to zresztą niewątpliwie z pobudek ideowych. Stał na gruncie bezwzględnej i logicznej stosowania paktu Ligi Narodów w odniesieniu do zatargu na Dalekim Wschodzie. Postępował zgodnie z doktryną Ligi. Tymczasem doktryna ta zawiodła. Co więcej, doktryna ta w tym wypadku stała się niewygodna wielkim mocarstwom, którym wielkie interesy kolonialne w Azji nakazują być w przyjaźni z Japonją. Sir Eric Drummond, jeden z twórców Ligi Narodów, postanowił zatem ustąpić.

Jakie będą dalsze tego następstwa? Chiny postanowiły przejść do ofensywy na terenie dyplomatycznym. Japonii wypowiedziały wojnę. A w Genewie zapowiadają wniesienie skargi do Rady Ligi Narodów już nie na podstawie

artykułu 11 paktu Ligi, który mówi o groźbie wojny, ale na podstawie artykułów 15 i 16, które mówią o wojnie i które nakazują Radzie Ligi powzięcie sankcji. Postawi to Radę Ligi w nową i kłopotliwą sytuację. Słabą stroną Chin jest ich rozkład wewnętrzny. Od czasu odsunięcia od władzy gen. Czank Kaj czeka żaden rząd centralny nie może ustalić się w Chinach. Wielkie nadzieje przykładano do nowego ministra spraw zagranicznych, Szena, ale i ten po czterech tygodniach ustąpił.

„Journal de Genève” liczy już nie na Ligę Narodów, ale na Amerykę. Twierdzi, że ta nigdy nie uzna stanu faktycznego. A dopóki nowy traktat nie ujmie w formę prawną nowego położenia w Mandzurji, Japończycy nie będą pewni swego stanu posiadania, zwłaszcza, że Chińczycy walczą teraz bronią bardzo groźną, mianowicie bojkotem towarów japońskich, co może skłonić gospodarcze sfery japońskie do wywierania nacisku na rząd w kierunku umiarkowanym.

Ale poza tą sprawą powstanie zagadnienie samej Ligi Narodów, jej przyszłości, jej doktryny i jej metod działania. Zagadnienie to otwiera dymisja sira Erica Drummonda. Nie jest to fakt o znaczeniu administracyjnym, ale zasadniczym i politycznym. Ci, którzy ulegali złudzeniom genewskim, będą rozczarowani. Zawsze jest przykro, gdy pryskają marzenia... Ci natomiast, którzy trzeźwo patrzyli na Ligę, powiedzą, że wypadki sprowadzają ją w ramy normalne i skromne.

Prasa francuska o pakcie polsko-sowieckim

W związku z paraflowanym paktem nieagresji między Polską i Sowiecami cała niemal prasa francuska zamieszcza na ten temat uwagi, ujmując je niejednokrotnie zasadniczo.

„Temps” w artykule wstępnym z dnia 27 bm. stwierdza na wstępie, że Sowiety przez zawarcie całego szeregu paktów o nieagresji z sąsiadującymi z niemi państwami pragną wywołać specjalny nastrój w Europie i podkreślić swe dążenia pokojowe. Jest im to zwłaszcza potrzebne w związku z zbliżającą się konferencją rozbrojeniową.

„Temps” nie wierzy w szczerość intencji Sowieców, uważa za rzecz bardzo wątpliwą, aby zaszła nagła zmiana w ich dotychczasowym systemie postępowania. Jego zdaniem Sowiety pragną prosto zabezpieczyć się przed wszelkimi ewentualnościami, póki nie przeprowadzą nowego pięcioletniego planu odbudowy t. zw. „piatiletki”. Nie negując, że zawarty pakt posiada dla Polski znaczenie — „Temps” zaleca jej jak największą ostrożność, aby nie pozwoliła się zaskoczyć i uspić swej czujności w stosunku do komunizmu.

Na zakończenie „Temps” omawia zawieszenie rokowań rosyjsko-rumuńskich i przewiduje, że są zakulisowe posunięcia dyplomacji niemieckiej, która pragnie w ten sposób zatrzeć fakt, że podpisany przez Polskę pakt z Sowiecami przynajmniej na najbliższą przyszłość daje jej pewne gwarancje bezpieczeństwa na Wschodzie.

W „Journal des Débats” p. Piotr Bernus omawia zawarty pakt z moralnego punktu widzenia, stwierdzając, że pod tym względem nie posiada on wartości.

Niemcy i rozbrojenie

Kto jest więcej uzbrojony? — Groener atakuje — Raczej uzbroić, niż rozbroić — General Yorck na ekranie — Wyświetlać w Genewie — Kto wystrzelił torpedę?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Berlin, 29 stycznia.

Już dzisiaj powiedzieć można, że stanowisko Niemiec utrudni w najwyższym stopniu możliwość jakiegokolwiek porozumienia na mającej się rozpocząć w Genewie konferencji rozbrojeniowej. Niemcy dążą bowiem z największą energią do rozbrojenia swoich sąsiadów, prowadząc jednocześnie niezmiennie w stosunku do nich agresywną politykę i atakując ich granice. Twierdzą one przytem, że same są rozbrojone, i powołują się na artykuł traktatu wersalskiego, przewidujący rozbrojenie ogólne. Gdy ono nie nastąpi — powiadają — trwać będzie stan niesprawiedliwej nierówności, z którym Niemcy pogodzić się nie mogą.

Możnaby o tem, kto jest więcej uzbrojony, dużo mówić i pisać, i słusznie jest stanowisko tych państw, które jako jeden z głównych i rzeczywiście poważnych mierników uzbrojenia uważają budżet wojskowy. I tutaj okazuje się rzecz ciekawa. „Rozbrojone“ Niemcy wydają dzisiaj więcej na swoją 100-tysięczną armję, niż przed wojną wydawały na armję 650-tysięczną. W roku 1931 budżet Reichswchry wynosił w przeliczeniu na złote 1.655 milionów złotych. Dla porównania stwierdzić należy, że Polska wydała w tym samym czasie dosłownie 844 miliony złotych. Wydatki niemieckie na armję są więc o 90 proc. wyższe, niż polskie.

Jest to dysproporcja tak niezwykła, że błędna wobec niej wszystkie argumenty niemieckie o większej kosztowności wojska o charakterze Reichswchry i większych wogóle kosztach utrzymania w Niemczech. Wszystkie inne cyfry, których podawanie na tem miejscu prowadziłoby zbyt daleko, potwierdzają tylko powyższy obraz.

Pomimo to polityka niemiecka domaga się rozbrojenia innych państw, twierdząc, że Niemcy ze swej strony spełniły wszystkie postanowienia traktatów, a minister Reichswchry Groener oświadczył w wywiadzie, udzielonym przedstawicielowi „Volonté“, że „Niemcy mogą podpisać tylko taką konwencję, która liczyć się będzie z wielką zasadą równouprawnienia wszystkich państw i zagwarantuje rzeczywiste rozbrojenie świata. Nie spełnia obydwu tych warunków projekt przygotowywany przez komisję rozbrojeniową“.

Artykuł o podobnej treści zamieścił w tych dniach minister Groener w „Blätter der Staatspartei“. Nie zapowiadają artykuły te nic dobrego dla losów konferencji genewskiej i przypominają trochę słynne oświadczenia kanclerza Brüninga w sprawie odszkodowań, wygłoszone przed konferencją reparacyjną, które spowodowały jej ostateczne storpedowanie.

Dzisiaj — rzecz charakterystyczna — prasa niemiecka naprzód już przypisuje zamiar storpedowania konferencji rozbrojeniowej Polsce, uważając widocznie, że zwalenie naprzód z Niemiec odpowiedzialności zrobi im dobrze, a nadmiar obciąży państwo, wobec którego prowadzi się otwartą i podjazdową walkę. Mylnem byłoby zresztą przypuszczenie, że polityce niemieckiej chodzi o to, co oficjalnie wysuwa jako cel swoich zamierzeń, to znaczy tylko o rozbrojenie sąsiadów, a zwłaszcza Francji i Polski.

Istnieją wszelkie podstawy do przypuszczenia, że Niemcy raczej chętnie widziałyby możliwość podniesienia własnych zbrojeń, czego jednak oficjalnie nie mogą wysunąć na konferencji „rozbrojeniowej“. Za wyjątkiem socjalistów i socjalizujących grup nacjonalistów, którzy wyrażają się w hasło: „Abrüstung der anderen oder Aufrüstung Deutschlands“, to znaczy: albo wy się rozbroicie albo pozwolicie nam się uzbroić. Aczkolwiek bowiem niewątpliwie Niemcy stwarzają sobie w rozmaity sposób namiastki oficjalnych rezerw i uzbrojenia, to jednak ma to również swoje niedogodności. Bardzo wplywowe koła niemieckie obawiają się przede wszystkim jednej rzeczy: że pokolenia młode, niedostatecznie wychowane będą w „myśli zbrojnej“ („Wehrgedanken“), któremu to wychowaniu przypisuje się ogromne znaczenie, i że wogóle przy dłuższym trwaniu obecnego stanu rzeczy nawet wtedy, gdy się je będzie obchodziło, zblednie tradycja armji w narodzie niemieckim.

Pozatem bardzo liczne jednostki upajają się armji i możliwością powrotu do

zajęcia, do którego były przyzwyczajone. Zamknięcie oficjalnej kariery wojskowej skazuje je na bezczynność, a zastępowanie kariery oficjalnej zajęciem się nieoficjalnem i organizacjami wojskowemi nie daje im pełni tego, czego pragną. Sentyment bardzo szeroki kół w Niemczech nie zmierza też w rzeczywistości do rozbrojenia. Żądanie rozbrojenia u innych jest raczej zamaskowanym żądaniem uzbrojenia własnego. Pokutują w narodzie niemieckim bardzo silnie wspomnienia „Befreiungskriege“ z roku 1813. Wówczas to, jak wiadomo, Niemcy obchodzili w zgrabny sposób postanowienia narzuconej im redukcji armji i ostatecznie okazały się gotowe do rozprawy zbrojnej z Napoleonem. Kto umie patrzeć i wyczuwać nastroje, ten z dziwnymi uczuciami opuszcza dzisiaj kina „Ufy“ w Berlinie, wyświetlające film, którego postacią główną i tytułową jest bohater tych czasów — generał Yorck. Cel tej propagandy jest jasny i wyraźny: swawolność, gdy się doda, że na premierze słowo wstępne wygłosił minister Reichswchry Groener. Bodaj że są ludzie w Niemczech, których ideałem jest dzisiaj odegrać tę samą rolę.

Piszący te słowa starał się już w telegramach wskazywać, że Niemcy będą usiłowały wyzyskiwać paki o nieagresji, dochodzące do skutku między Rosją i jej zachodnimi sąsiadami celem udowodnienia, że wzrosło bezpieczeństwo ogólne, i że wobec tego zwłaszcza Polska może się rozbroić. Nie ulega wątpliwości, że sprawa ta wpłynie na konferencję, i że również Rosja, na którą w tym kierunku oddziałują wybitnie Niemcy, fakty te wyzyska dla swojej tezy o rozbrojeniu, idącej, jak wiadomo, bardzo daleko. Nie powinno to nas ani zaskarzać ani tembardziej wstrzymywać na raz obranej drodze umacniania pokoju z Rosją — nikłoby się tak z tego nie cieszył jak Niemcy, które mimo udawanej obojętności bardzo są z nich niezadowolone. Nie możemy się też pozwolić sprzeciwić z raz zajętego stanowiska w

sprawie rozbrojenia. Dzisiaj bowiem nie tyle Rosja nam grozi wojną, ile właśnie polityka niemiecka wywołuje jej widmo ciągle wytaczaniem sprawy rewizji granic.

Niemcy powinny sobie z tego zdawać sprawę, że swoją polityką muszą budzić czujność i obronę u swoich sąsiadów domagając się rozbrojenia moralnego, wysuniętego przez Polskę, nie jest zgola frazesem. Gdzie niema zdecydowanej woli pokoju, tam też zawsze istnieje niebezpieczeństwo, że można wojnę spowodować. Gwarancją jedyną, że ktoś nie chce wojny, jest wyrzeczenie się apetytów na cudze ziemie. Póki tego niema, niema również nigdy pewności, że się wojny uniknie. A któż, jeżeli nie Niemcy, niepokoją świat wysuwaniem żądania rewizji terytorjalnych?

Sprawa bezpieczeństwa sąsiadów Niemiec nie byłaby tak istotna, gdyby właśnie nie nadmiar poprostu objawów, wskazujących, że Niemcom bardzo daleko do „moralnego rozbrojenia“. Cały wysiłek decydujących dzisiaj kół w Niemczech zmierza właśnie do tego, ażeby w narodzie niemieckim do moralnego rozbrojenia nie dopuścić. Nastroj „moralnego rozbrojenia“ traktowany jest w Niemczech z pogardą jako zdrada interesów narodowych, tchórzostwo oraz brak cięłości i energii. Historyczny generał Yorck, ukazujący się na ekranie niezliczonych kin niemieckich, jest groźnym memento dla konferencji rozbrojeniowej. Powinno się ten film właściwie wyświetlać w Genewie. Zpośród wielu bohaterów kinowych jest to postać, której znaczenie nie jest zgola „kinowe“. Tło wyraziste do oceny nastrojów w Niemczech stworzyły zresztą już procesy o „szpiegowanie“, „Stahlhelmu“, dymisja Hölleringa z „B. Z. am Mittag“ z powodu artykułu o flocie powietrznej Hitlera, proces Ossietzky'ego, a także artykuły ministra Groenera na temat pacyfistów w „Deutsche Allgemeine Zeitung“.

Obrady konferencji rozbrojeniowej napewno nie będą łatwe w tych warunkach. Jeżeli jednak istotnie zostanie ona „storpedowana“, to nie Polska wystrzeli torpedę. Wystrzeli ją niemiecka łódź podwodna, kładąca już dawno pod powierzchnią. A przyznają chyba raczej sami Niemcy, że w tej walce mają oni pewną wprawę...

Jerzy Drobnik.

„Wyciąg pracy“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Warszawa, 29 stycznia.

W sobotę kończy komisja budżetowa prace nad preliminarzem budżetowym i nad ustawą skarbową na rok 1932-33. Trwały one zaledwie dwa tygodnie, poczynając od 12 stycznia. Tempo pracy istotnie — rekordowe.

Na plenum Sejmu budżet wchodzi dnia 4 lutego i ma być przedyskutowany do dnia 13 lutego tak, żeby w terminie konstytucyjnie przewidzianym, tj. 15 lutego można go było odesłać do Senatu. Tempo prac znów będzie — rekordowe.

W komisji administracyjnej podsekretarz stanu w prezydium Rady Ministrów plk. Nakoniecznikoff - Klukowski, występując przeciwko wnioskowi o zbadanie nadużyć wyborczych, wysunął argument, że w chwili obecnej, kiedy komisja administracyjna posiada tyle pracy i tyle i tak ważnych spraw do załatwienia, nie można obciążać jej jeszcze takimi drobiazgami jak zarzuty przeciwko czystości wyborów.

Zeszłego piątku rząd wniósł do Sejmu kapitalne przedłożenia, dotyczące podstawowych elementów życia społecznego, jak nowy projekt ustroju samorządowego i nowy projekt ustroju szkolnego. Oba projekty nie tylko głęboko wnikały w życie, ale także zawierały nowe zupełnie czynniki, które muszą wywołać w opinii bardzo żywe odgłosy i dyskusje. I ledwo minął tydzień, a już do obu spraw mamy wybranych referentów, więcej jeszcze: w dziedzinie ustroju szkolnictwa komisja oświatowa wysłuchała już opinii rzeczoznawców, a przewodnicząca pos. Jaworska chciała okazać tak daleko idącą gorliwość, żeby obrady komisyjne prowadzić nieustannie, codziennie. Cóż za — rekordowe tempo prac!

A gdy Sejm zbierał się na sesję budżetową, rząd spowodował odroczenie sesji o miesiąc, jakkolwiek powinien był wiedzieć, z jakimi planami wystąpi przed parlamentem i na przeprowadzenie jakich ustaw jemu zależy. A pomimo straty jednego miesiąca zarządzo no ferie świąteczne, które trwały prawie cały miesiąc; kiedy ze strony posel-

skiej zwracano się o przyspieszenie prac komisji budżetowej i Sejmu, spotkano się z tej strony z kategorię odmową.

Teraz prezydium Sejmu występuje z inicjatywą odbywania codziennie 7-10 czy 8-godzinnych posiedzeń, trwających do północy, a poranki chciałoby zarezerwować na posiedzenia komisyjne. Zbyteczne jest rozwodzić się, jak męczą każdego uczestnika posiedzenia plenarne. Czyż można przypuścić, by w atmosferze zmęczenia można było prowadzić istotnie pozytywne i istotnie rzeczowe dla sprawy obrady nad przedłożeniami, wymagającymi rozważ, jak samorząd i wychowanie.

Jest w tem wszystkim cel widoczny. Czynnikom kierowniczym chodzi o to, żeby wytworzyć jakimiśbądź sposobami taką sytuację, by wszelkie przedłożenia rządowe mogły być przeprowadzone przez parlament jak najszybciej i w jak największej masie spraw drobniejszych, tak, by społeczeństwo nie miało czasu, chęci, a może i siły remonstrować przeciwko niepożądanym dla siebie inowacjom; naturalnie, że przede wszystkim nie miałyby ani sposobności, ani czasu na należyte zorientowanie się w doniosłości i ciężarze gatunkowym rozwiązywanych zagadnień.

Niechajże przynajmniej samo społeczeństwo wie, w jakich warunkach dzisiaj parlament pracuje. Są to te nowe obyczaje. Jest to ów niezwykle „rekord pracy“, polegający na tem, że większość izby nie się w zagadnieniach roztrząsanych nie orientuje, a nad parlamentem wisi atmosfera duszności, znużenia i całkowitej ospałości. Jest to metoda zaskakiwania społeczeństwa, tak, jak się zaskakuje nieprzyjaciela jakimś niespodzianym atakiem, ażeby ono nie miało czasu ani możliwości wypowiedzieć swojej opinii.

A potem odezwie się stugębna reklama o niesłychanie „wydatnych“ wynikach pracy parlamentarnej, o rozwiązywaniu w tak „imponująco szybkim“ tempie najdonioślejszych zagadnień.

Mamy już pewne doświadczenie. — Nieustannie nowe do dekrétów i ustaw uchwalonych świadczą najlepiej, jak

Lekkie zapalenie gardła jest częstokroć zwiastunem reumatyzmu stawów. — Najłatwiej zapobiec rozwijaniu się choroby przez domową kurację okładami z młut Piszczanckiego. Naturalne kostki młutowe i gotowe kompresy sprzedają apteki i drogerje. Informacje: Biuro Piszczanickie, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Telefon 18-95. Tw 824

grutown. przedłożenia były opracowywane. Przecie klasycznym wypadkiem niechlujstwa prawnego było głośne przedłożenie w sprawie zamiany gruntów w Gdańsku, gdzie w przedłożeniu rządowem cyfry odpowiednie były rozmaite i sprzeczne z sobą.

Jest jeden regulator niezawodny: życie. Ono wykazało dowodnie nierealność zeszłorocznego budżetu, ono przekreśliło szereg projektów „radosnej twórczości“. Ale za wszystko musimy płacić my. Każdy przeciętny obywatel. H. W.

Znoszenie powiatów

W Nr. 6 „Dziennika Ustaw“ z dn. 28 bm. ukazało się pięć rozporządzeń Rady Ministrów z dn. 7 bm., mocą których z dn. 1 kwietnia zniesionych będzie 13 powiatów, oraz zniesione będą granice wielu innych powiatów.

W woj. lubelskiem zniesiony będzie powiat konstantynowski. Gminy tego powiatu włączone będą do powiatów siedleckiego oraz bialskiego. W woj. łódzkim zniesiony będzie powiat słupski, a terytorjum jego włączone zostanie do powiatu konińskiego.

Na obszarze województwa poznańskiego zniesione będą powiaty: ostrzeszowski, odolanowski, koźmiński, pleszewski, strzeżewski, śmigielski i grodzki. Terytorjum powiatu ostrzeszowskiego włączone będzie do powiatu kępińskiego, powiatu odolanowskiego — do powiatu ostrowskiego, koźmińskiego — do powiatu krotoszyńskiego, pleszewskiego — do jarocińskiego, strzeżewskiego — do mogileńskiego, śmigielskiego — do kościańskiego, grodzkiego — do nowotomyskiego.

W woj. łwowskiem zniesione będą powiaty strzyżowski i starosamborski. Obszar powiatu strzyżowskiego podzielony będzie między powiaty rzeszowski i krośnieński, powiatu starosamborskiego zaś między powiaty samborski i turczański.

W woj. stanisławowskiem zniesione będą powiaty skolski i bohorodczański. Terytorjum powiatu bohorodczańskiego podzielone będzie między powiaty nadwórniański i stanisławowski. Obszar powiatu skolskiego włączony będzie do powiatu stryjskiego.

Echa skandalu wśród „sanacji“ inowrocławskiej

Inowrocław, 29 stycznia.

W lecie roku zeszłego głośny na całą Polskę stał się skandal, gdy dwóch najgorliwszych inowrocławskich „sanatorów“ pobito się publicznie po twarzy. Rozpoczął bijatykę dr. med. Graczykowski uderzeniem doktora praw L. Dembowskiego, ówczesnego zastępcy tutejszego starosty. — Obecnie na rozprawie sądowej, która miała miejsce świeżo w Inowrocławiu, przedstawiciel dr. Dembowskiego adw. Kowalski (ultra-„sanator“ miejscowy), który podtrzymywał oskarżenie przeciw dr. Graczykowskiemu, zgłosił się na propozycję zgody... Finał sprawy zaiste rozczulający! (em)

Obniżenie opłat portowych w Szczecinie

Gdynia, 30. 1. (Tel. wł.). Port szczeciński, który, jak wiadomo, został w ubiegłym roku zdystansowany przez Gdynię, czyni obecnie wszelkie wysiłki, żeby odzyskać straconą pozycję. Ostatnio rada portu szczecińskiego postanowiła obniżyć o 20% opłaty portowe od towarów masowych, jak zboże, nawozy sztuczne, brykiety i t. d. Obniżone taryfy wejdą w życie po zatwierdzeniu ich przez rząd pruski. S. B.

Stronictwo Narodowe

Koło w Puszczykowie

Plenarne zebranie Koła odbędzie się w niedzielę 31 bm. o godz. 16 w lokalu p. Siłskiego. Na porządku obr. d referaty o ważności wyborów do rad gminnych i e Żydach. Zarząd.

Z obrad komisji budżetowej

Prezes Klubu Narodowego prof. Rybarski odpiera zarzuty referenta pos. Miedzińskiego — Klub Narodowy usuwa się od dalszej dyskusji nad jego referatem

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). W komisji budżetowej wygłosił dzisiaj referat generalny poseł Miedziński z BB. Rozpoczął on od wyjaśnienia dlaczego nie brał udziału w posiedzeniach komisji. Powodem było stanowisko opozycji, która zdecydowała ograniczyć swoją rolę wyłącznie do dyskusji ogólnej i krytyki, a zrezygnowała ze zgłoszenia wszelkich poprawek.

Większą część swego referatu p. Miedziński poświęcił polemice z opozycją z prawa i z lewa, a w szczególności z jej stanowiskiem przy poprzednich budżetach, przyczem zacytował szereg zdań z przemówień posłów Czwartego Sejmu i Rymara, które dotyczyły poprawek, zgłoszonych przez Klub Narodowy oraz zarzutów, że rząd nie wykonuje budżetu w granicach uchwał sejmowych. W sposób wykretny usiłował dowieść, że gdyby rząd wykonywał nazwane przez niego „budżety opozycyjne”, t. j. korygowane poprawkami Stronnictwa Narodowego, znaleźlibyśmy się w daleko gorszej sytuacji, aniżeli jesteśmy. Z wywodów p. Miedzińskiego wynikało, jakoby polityka finansowa i gospodarcza rządu w perspektywie lat okazywała się najbardziej racjonalną.

Po tym referacie zabrał głos prof. Rybarski i jeszcze raz wyjaśnił, dlaczego Stronnictwo Narodowe nie zgłaszało poprawek do preliminarza budżetu. Przypominał, że przy wniesieniu preliminarza do Sejmu ukazał się wywiad prezesa B. B. plk. Sławka, w którym wyraźnie powiedziano, że wszystkie sprawy, wniesione przez rząd, a więc i budżet, są omawiane i decydowane w grupach poselskich B. B. Uchwały tych grup stają się następnie uchwałami komisji, a więc i plenum Sejmu. W „Gazecie Polskiej” pojawił się również artykuł wspólny, w którym wyraźnie powiedziano, że stronnictwo rządowe przyznaje opozycji tylko rolę biernego świadka. Po tych oświadczeniach oczywiście mogliśmy zastosować tylko metodę krytyki przedłożeń i polityki rządu.

Dalej prof. Rybarski napiętnował z

oburzeniem metody referenta w traktowaniu roli opozycji w latach ubiegłych. P. Miedziński mówił o t. zw. budżetach opozycyjnych, które nie istniały. Poprawki, zgłaszane do budżetu, traktowaliśmy przykładowo dla uzasadnienia, że budżet może być zmieniony. Ten charakter poprawek wyraźnie stwierdziłem w swoim przemówieniu na plenum, którego p. Miedziński nie zacytował. Stwierdzam, że i obecnie Sejm nie otrzymał wykazu i planu gospodarczego sum obrotowych ministerstwa skarbu.

Następnie prof. Rybarski odparł insynuację referenta, jakoby Stronnictwo Narodowe usiłowało powiększyć budżet przez wnioski o podwyższenie płac urzędniczych. Przypominał, że rząd p. Bartla wniósł do Sejmu w r. 1928 trzy projekty ustaw podatkowych na łączną sumę 350 milj. zł, motywując ich potrzebę koniecznością zwiększenia płac urzędniczych. Stronnictwo Narodowe nie mogło się zgodzić na podwyższenie podatków i usiłowało udowodnić, że można było podwyższyć płace urzędnicze drogą oszczędności budżetowych bez podwyższania podatków. Dowód ten Stronnictwo przeprowadziło przy dwóch budżetach. Kiedy większość odrzuciła poprawki oszczędnościowe Klubu Narodowego, Klub cofnął swój wniosek o podwyższenie płac urzędniczych. Dzisiejsze przedstawienie przez p. Miedzińskiego tej sprawy było w najwyższym stopniu nielojalne i niezgodne z prawdą. Stwierdzając to, usuwamy się od dalszej dyskusji nad jego referatem.

Wobec tego członkowie komisji, należący do Klubu Narodowego, opuścili posiedzenie komisji, a wkrótce wyszli i przedstawiciele lewicy. Na sali pozostali tylko członkowie B. B. oraz poseł Rozmaryn, który jako przedstawiciel Klubu żydowskiego ma głos doradczy.

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). Po wyjściu posłów opozycyjnych z komisji budżetowej pozostała na sali większość B. B., która uchwaliła ustawę skarbową w trzech czytaniach. (w)

Międzynarodowa komunikacja tranzytowa przez Polskę

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym rozpoczęła się tutaj międzynarodowa konferencja kolejowa w sprawie komunikacji osobowej ekspresowej i bagażowej między Sowietai, państwami bałtyckimi i państwami środkowej Europy tranzytem przez Polskę. W konferencji biorą udział przedstawiciele kolei polskich, czesko-słowackich, niemieckich i sowieckich, ponadto zaś przybędą jeszcze przedsta-

wiciele Włoch i Austrii. Zarządy kolejowe państw bałtyckich nadesłały na konferencję szereg materiałów.

Celem konferencji jest ostateczne opracowanie taryf kolejowych w komunikacji tranzytowej przez Polskę między wymienionymi państwami. Taryfy te wejdą w życie już z dniem 1-go kwietnia r. b. Konferencja potrwa około 10 dni.

Nowy gabinet austriacki

Wiedeń, 30. I. (PAT). Po dłuższych naradach doszło wczoraj o godzinie 13,30 do zasadniczego porozumienia między stronnictwem chłopsko-społecznym a związkiem chłopskim w sprawie utworzenia gabinetu. Dr Buresch obejmie kanclerstwo i sprawy zagraniczne, zaś wicekanclerze mianowani zostaną dotychczasowy minister spraw wewnętrznych, przywódca Związku Chłopskiego Winkler. Oprócz tego Związek Chłopski otrzymał ma portfel ministra bez teki. Teka ministerstwa sprawiedliwości przypadnie posłowi chłopsko-społecznemu w Tyrolu dr. Schuschniggowi. Osoba ministra bez teki wyznaczona będzie przez Związek

Chłopski w ciągu popołudnia. Wszystkie inne resorty pozostają bez zmiany.

Wiedeń, 30. I. (PAT). Nowy gabinet ukonstytuował się wczoraj o godz. 19,30 i złożył ślubowanie w ręce prez. związkowego Miklasa. Skład gabinetu jest następujący: Kanclerstwo i sprawy zagr. Buresch, wicekanclerz i sprawy wewnętrzne Winkler, skarż. Weidenhofer, oświata Czernak, sprawiedliwość Schuschnigg, rolnictwo Dollfuss, handel Heintz, sprawy wojskowe Vaugouin, opieka społeczna Resch.

Przyznane stronnictwu chłopskiemu stanowisko ministra bez teki będzie obsadzone w terminie późniejszym.

Zjazdy robotnicze na G. Śląsku

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). — W niedzielę w Katowicach odbędą się dwa zjazdy organizacji robotniczych, a mianowicie zjazd Zespołu Pracy organizacyjnej niesocjalistycznych, ale działających tylko na terenie Górnego Śląska, i zjazd górników zrzeszonych w związkach klasowych, obejmujących zarówno Górny Śląsk jak Zagłębie Dąbrowskie i Krakowskie. Zespół Pracy nie chciał związać się żadnymi uchwałami, dotyczącymi dwóch innych Zagłębi. Organizacje robotnicze sanacyjne,

które pierwotnie zgodziły się na wyrok sądu arbitrażowego, wprowadzający obniżkę pobrań, obecnie wycofały się z poprzedniego stanowiska i zajmują front zgodny z opinią innych organizacji robotniczych zawodowych. (w)

Proces w Jedwabnie

Nibork, 30. I. (PAT). Trwający od dwóch tygodni proces o zabicie w Jedwabnie został ponownie przerwany do poniedziałku. Dziś ukończono przesłuchiwanie świadków. W poniedziałek rozpoczną się przemówienia prokuratora i obrony. Wyrok zapadnie prawdopodobnie we środę lub czwartek.

Nie przesądzając wyników procesu, należy zaznaczyć, że świadkowie zeznawali obciążająco dla oskarżonych. Większość świadków, postawionych przez prokuratora składała się z żandarmów, którzy uśmierzali bunt tłumów. Obrona starała się zachwiać wiarygodność zeznań żandarmów, co spowodowało liczne starcia z prokuratorem.

Łotwa i Sowiety

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). — Dzisiaj wieczorem zostanie podpisany pakt o nieagresji pomiędzy Łotwą a Sowietai.

W rokowaniach sowiecko - rumuńskich podpisano protokół końcowy w tych punktach, co do których osiągnięto zgodę. Pozostała otwarta jedynie kwestia terytorjalna, która będzie przedmiotem rozmów pomiędzy Litwą a ministrem Ghika w Genewie. (w)

Dymisja gabinetu łotewskiego

Tallin, 30. I. (PAT). Gabinet Paetza podał się do dymisji. Powodem tego kroku było połączenie się dwóch partij rządowych z dwiema partjami opozycyjnymi, a mianowicie: agrariuszy z młodymi farmerami i ludowców z partją pracy. Połączone stronnictwa domagają się rekonstrukcji gabinetu na nowej podstawie.

Ustępujący gabinet, w którym zasiadali przedstawiciele agrariuszy i socjalistów, utworzony był w lutym 1931 r.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 30. I. 1932.

Warunki: Handel hurtowy paritetu Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standard w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119 f w h); 3) pszenicy poznańskiej 74,9 kg (127 f w h); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h); 5) jęczmienia poznańskiego 64 do 68 kg; 6) 68 kg; 6) owsa poznańskiego 43,55 kg (74 f w h).

Ceny transakcyjne.
Żyto 90 tonn par Poznań 22.50
Uspokojenie spokojne.

Ceny orientacyjne
Pszenica 22.75 — 23.50
Uspokojenie spokojne.
Jęczmień a) 64—68 kg. 19.25 — 20.25
Jęczmień b) 68 kg. 20.75 — 21.75
Uspokojenie słabe.
Jęczmień browarowy 23.00 — 24.00
Uspokojenie słabe.
Owies 19.50 — 20.00
Uspokojenie słabe.
Maka żytnia 65% wł. work. 33.50 — 34.50
Uspokojenie słabe.
Maka pszena 65% wł. work. 34.75 — 36.75
Uspokojenie słabe.
Otręby żytnie 14.50 — 15.00
Otręby pszenne 14.00 — 15.00
Otręby pszenne (grube) 15.00 — 16.00
Rzepak 33.00 — 34.00
Gorzyczka 33.00 — 40.00
Wyka latowa 22.00 — 24.00
Peluska 21.00 — 23.00
Groch Victoria 23.00 — 27.00
Groch Folgera 23.00 — 32.00
Lubin niebieski 12.50 — 13.50
Lubin złoty 15.50 — 16.50
Seradela 25.00 — 28.00
Konieczna czerwona 150.00 — 190.00
Konieczna biała 280.00 — 360.00
Konieczna szwedzka 135.00 — 145.00
Konieczna żółta odluszczone 125.00 — 145.00
Przelot 260.00 — 300.00
Tymoteusz 40.00 — 55.00
Rajgras angielski 45.00 — 50.00

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach:
żyta 50 tonn, seradeli 7% tonny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Ratujcie nasze dzieci!

Ten jednostronny apel do wszystkich matek został wysłuchany. Nie będzie już dzieci chorych na krzywice, słabość i zmniejszenie kości niezbyt, oskrzeli gruźlicę i ogólny niedorozwój. Jedynym najskuteczniejszym środkiem leczniczym przeciwko powyższym niedomaganom dziecięcy jest **Emulsja tranowa „Erbe”**. Pełnowartościowy ten środek odżywczy, jest przetworem zawierającym najcenniejsze tran, witaminy sole wapniowe i fosforowe a przytem nadzwyczaj smaczny i chętnie przez dzieci przyjmowany.
Pw 10584-51.44 Dr. L. K.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaści dziś za 100 mk. niem. w dewizach 209.85 zł. gotówką 208.80 zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173.51 do 173.77 zł. gotówką 173.17 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 30. I. 1932.

Tendencja dzisiejszego zeb. ania giełdowego była spokojna. Z uwagi na koniec miesiąca obroty były ograniczone. Z pożyczek państwowych poszukiwano w dalszym ciągu 5% Pożyczkę konwers. po 39¼%. W papierach lokacyjnych P. Z. K., w których obroty również były minimalne, — poza tem brak odpowiedniego materiału — robiono transakcje 4% list. zast. konwert. po 28%, zaś 6% listy żytnie poszukiwano po 13.—, w końcu płacono za 8% listy dolarowe stare po 75% bez oddawców. Mniejszą tranżakcję 8% list. dolarowami amortyz. robiono po 70 bez kwalifikacji do notowania.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 100,— również bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

Kurs w procentach nominalu:
5% Pożyczka konwersyjna 39¼% P.
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziemstwa
Kredyt. 28 — % +

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13 — P.
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. I. 1932.

Waluty **Gotówka**
Dol. St. Zjedn. tr.: 8,89; sp.: 8,91;
kup.: 8,87.

De wizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124.15	124.86	124.94
Holandja	36.45	36.85	36.85
London	31.05	31.20	30.90

	8,923	8,943	8,903
Nowy Jork			
kabel			
Pariz	35.11	35.20	35.02
Praga	26.41	26.47	26.35
Szwajcaria	174.17	174.60	173.74
Wlochy	44.85	45.07	44.63
Berlin	210.85		

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poź. inwest.	83.75
5% poź. konw.	40.25
4% premj. dol.	43.75
6% poź. dol.	55.10
7% poź. stabil.	56.25
10% poź. kol.	54.25
	99.50

Tendencja niejednorodna.

Akcje w złotych:

Bank Polski 0.00—101.00
W. T. F. Cukru bez kuponu na rok 1930/31.
Tendencja dla akcji utrzymana.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 30. I. 1932.

Pszenica marek 75—76 kg.	238.00—240.00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto marek 72—73 kg.	198.00—200.00
Tendencja natychm. zał. mocniejsza, później spokojna.	
Jęczmień brow.	158.00—168.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	153.00—158.00
Tendencja spokojna.	
Owies marek	138.00—146.00
Tendencja słaba	
Maka pszena	29.00—32.75
Tendencja mocna.	
Maka żytnia 70%	27.50—29.75
Tendencja mocna.	
Ospa pszena	9.60—10.00
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9.60—10.00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21.00—27.50
Groch drobny jadalny	21.00—23.50
Groch pastewny	15.00—17.00
Peluszka	16.00—18.00
Bób	14.00—16.00
Wyka	16.00—19.00
Lubin niebieski	10.00—12.00
Lubin złoty	14.50—16.00
Seradela no a	23.00—29.00
Kuchy lniane 37%	11.50—11.60
Kuchy z orzecha ziemnego	12.50—1.608
Kuchy mielone (mączka)	12.20—1.302
Wyłoki suche paryt Berlin	6.70—2.80
Ś.ót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10.60—10.80
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11.75
Łatki ziemniaczane	12.50—12.60

Ogólna tendencja niejednorodna.

Sprawa autonomii uniwersyteckiej

Warszawa, 30. I. (Tel. wł.). — „Kurjer Polski” donosi, że na 7 lutego część profesorów wyższych uczelni akademickich, należących do obozu „sanacyjnego”, pragnie odbyć zjazd w sprawie ograniczenia autonomii uniwersyteckiej. Przeciwno temu występuje druga część senatorów, która nie chce dopuścić wogóle do żadnego zjazdu, opierając się na słowach ministra, że nie ma zamiaru ograniczyć autonomii uniwersyteckiej. (w)

Buta niemiecka pod pręgierzem

Oburzenie w Szwajcarii — Znamienny głos Poincarégo

Genewa, 30. 1. (PAT). Postępowanie rządu niemieckiego w sprawie obciążenia wakujących stanowisk w komisji zarządzającej Zagłębiem Saary wywołało ostrą krytykę ze strony prasy szwajcarskiej. Rząd niemiecki sprzeciwił się mianowicie nominacji na członka tej komisji szwajcarskiego p. Reyniera, motywując to tem, że pochodzi on ze Szwajcarii francuskiej, oraz, że nie jest obywatelem wielkiego mocarstwa. Prasa szwajcarska podkreśla, że jest niedopuszczalne, aby rząd obcego państwa robił różnicę między Szwajcarami.

„Journal de Geneve” stwierdza po-
zatem, że stanowisko Niemiec jest tak obraźliwe w stosunku do mniej-
szych państw, że należy zapytać, dla-
czego państwa te zwlekają z zamani-
festowaniem swych uczuć wobec rządu

niemieckiego.

Paryż, 30. 1. (PAT). Poincaré za-
mieszcza w ostatnim numerze „Illu-
stration” artykuł, poświęcony duchowi
odwetu w Niemczech, co jest dziś naj-
bardziej niebezpieczne w nastroju re-
wanżowym Niemiec — pisze Poincaré
— to bynajmniej nie to, że naród po-
konany szuka sposobu uzyskania zwy-
cięstwa, lecz że naród ten solidaryzuje
się ślepo z wytycznymi dawnego regim-
u i nie stawia sobie za punkt hono-
ru, ażeby stać się wreszcie istotną de-
mokracją, świadomą swych celów i
szczerze pacyficzną. W obliczu tych
smutnych spostrzeżeń — powiada Poi-
ncaré — zmuszeni jesteśmy dbać jak
najusilniej o bezpieczeństwo Francji i
domagać się od rządu francuskiego
poważania w dalszym ciągu bez
zmiany polityki wojskowej Maginota.

O składaniu list kandydatów przy wyborach gminnych

Z chwilą zamknięcia listy wybor-
czej, co następuje w 3 tygodnie od dnia
wyłożenia listy, przewodniczący komi-
sji wyborczej (soltys) ogłasza wezwa-
nie do wręczenia mu w przeciągu ty-
godnia listy kandydatów do rady
gminnej i jednocześnie ogłasza, ilu
radnych należy wybrać.

Jak już informowaliśmy, na ka-
żde 20 wyborców przypada je-
den radny, przyczem każda mniej-
sza od 20 liczbę, uważa się za pełne 20;
n. p. jeżeli jest 312 wyborców, liczba
radnych będzie wynosiła 16.

Jeżeli jednak wyborców jest naprzy-
kład 600, a ławników ma się wybrać
pięciu, wolno wybrać tylko 18 radnych,
jakkolwiek wypadłaby liczba 30, a to
dlatego, że liczba członków rady gmin-
nej razem z soltysem i ławnikami nie
może przekraczać liczby 24. Zatem 18
radnych + 6 (jeden soltys i 5 ławni-
ków) czyni 24.

Na liście kandydatów nale-
ży podać imię, nazwisko,
wiek, zawód i miejsce zamie-
szkania takiej ilości członków gmi-
ny, która jest o połowę większa, niż
ilość mających się wybrać radnych.
Jeżeli zatem wybiera się 8 radnych w
liście należy wypisać 12 nazwisk.

Do każdej listy muszą być
osobno dołączone świadec-
twatych, którzy są naniej wy-
pisani, że w razie wyboru urząd
przyjmą. Lista kandydatów mu-
si być podpisana co najmniej
przez dziesięciu wyborców,
w przeciwnym razie nie będzie brana
pod uwagę. Wśród tych dziesięciu wy-
borców mogą być także tacy wyborcy,
którzy podani są jako kandydaci na li-
ście kandydatów. U dołu listy wy-
mienić należy męża zaufania
tej listy oraz jego zastępcę, którzy ma-
ją być uprawnieni do pertraktacji z
komisją wyborczą co do uzupełnienia,
zmiany lub cofnięcia listy kandyda-
tów. Jeżeli w liście tych osób zaufania
nie wymieniono, wówczas uważać nale-
ży, jako osobę zaufania tego, kto pod-
pisany jest na pierwszym miejscu, a
następnego za jego zastępcę. Wpływa-
jące listy wyborcze przewodniczący
komisji oznacza wedle kolejności ich
wpływania literami w porządku alfa-
betycznym lub cyframi porządkowymi.

Przewodniczący komisji porozumie-
wa się z osobami zaufania co do uste-
rek zachodzących w listach kandyda-
tów, n. p. jeśli na liście brak potrzebnej
ilości podpisów, jeśli jest niewyraźna,
jeśli nie zawiera przepisanej ilości na-
zwisk kandydatów, jeżeli zachodzi
wątpliwość, czy wypisani na niej kan-
dydaci mają prawo obieralności lub
czy istnieją w ogóle, oraz jeśli nie jest
podane ich oświadczenie co do przyje-
cia urzędu w razie wyboru.

Gdy mimo porozumienia się z oso-
bami zaufania, usterki co do list kan-
dydatów nie dadzą się usunąć, komisja
wyborcza rozstrzyga, czy listy są wa-
żne, czy nieważne.

O swoich rozstrzygnięciach donosi
komisja wyborcza osobom zaufania
bezwzględnie.

Po upływie terminu przepisanego
dla sprostowania list kandydatów
przewodniczący komisji wyborczej o-
głasza te listy, które odpowiadają wy-
mogom prawa, przyczem wystarcza dla
odróżnienia poszczególnych list podać
dla każdej listy nazwisko kandydata
wymienionego na pierwszym miejscu
w tej liście, literę lub cyfrę.

Jeśli wpłynie jedna tylko lista, na-
tenczas, jeśli jest ważna, nie należy
przeprowadzać głosowania. Wybrani są
kandydaci tej listy w takiej ilości, jaka
odpowiada ilości radnych, których się
ma wybrać, przyczem kandydat po-
przednio wymieniony ma pierwszeń-
stwo przed kandydatem wymienionym
po nim.

Przypominamy jeszcze, że krewni
i powinowaci w linii prostej, jako też
krewni w linii bocznej drugiego stop-
nia nie mogą być równocześnie człon-
kami tej samej rady gminnej. W razie
wyboru krewnych lub powinowatych,
którzy nie mogą być równocześnie
członkami rady gminnej — uważa się
za wybranego tylko jednego z nich, i
to najstarszego wiekiem. Kandydata
wymienionego na kilka listach, pozo-
stawia się tylko na tej liście, a której
jest wymieniony na miejscu najwyż-
szem.

Dla informacji podajemy, że w po-
wiecie obornickim przewodniczący komi-
sji wyborczej (soltys) przyjmuje li-
sty kandydatów od 5. do 11. lutego,
a komisja bada listy kandydatów, w
razie zaś potrzeby czyni poprawki w
porozumieniu z osobami zaufania od 5.
do 14. lutego, a w dniu 15. lutego komi-
sja wyborcza ogłasza listy kandyda-
tów, uznane przez nią za ważne.

W powiecie szamotulskim są poda-
ne te same terminy.

W powiecie grodzickim listy kandy-
datów są przyjmowane od 15. do 22. lu-
tego, a listy są badane w czasie od 15.
do 24. lutego. Dnia 25. lutego komisja
wyborcza ogłasza listy, uznane przez
nią za ważne.

Należy więc w poszczególnych po-
wiatach sprawdzić, jakie są terminy
ustalone i tych terminów ściśle prze-
strzegać.

Na kandydatów na radnych należy
wybierać ludzi narodowych przekonani
o silnych charakterach, znających po-
trzeby gminy, którzy cieszą się zaufa-
niem ludności i którzy dają gwarancję,
że zawsze interes publiczny stawiają bę-
dą wyżej od interesu jednostek, czy
grup.

W gminach decyduje się sprawy
ważne, jak n. p. sprawy opieki społecz-
nej, sprawy drogowe, szkolne i inne.
to też na radnych należy wybierać lu-
dzi rozważnych, znających się na tych
sprawach.

Przy układaniu list wchodzić można
w kompromisy tylko z takimi grupami,
które postawią kandydatów, od-
powiadających powyższym warunkom,
i które mają tę siłę, że istotnie głos ich
powinien być uwzględniony.

Przy układaniu listy należy zacho-
wać dużą ostrożność i spokój, by nie
dać sobie narzucić kandydatów, którzy
nie dobro gminy, a tylko cel własny
mają na oku.

Podatek kościelny

Z kół Czytelników otrzymujemy
stałe liczne zapytania w sprawie
podatku kościelnego, jego podstaw
prawnych, jego przymusowej wy-
konalności itd. Wobec tego zwróci-
liśmy się do jednego z wybitnych
prawników, który nadesłał nam po-
niższe szczegółowe wyjaśnienia:

Gminy kościelne mają prawo na-
kładać na swych członków podatki w
formie repartycji na mocy ustawy
pruskiej z 20 czerwca 1875 r. (zb. ust.

pruskiej str. 241), związki gmin ko-
ścielnych natomiast na podstawie u-
stawy z 29 maja 1903 (zb. ust. pruskiej
str. 179). Kwestja zaś, która najbar-
dziej interesuje ogół Czytelników, t. j.
przymusowa wykonalność podatku,
jest uregulowana ustawą pruską z 14
lipca 1905 (zb. ust. pruskiej str. 281).
w sprawie pobierania podatków ko-
ścielnych w katolickich gminach ko-
ścielnych i związkach zbiorowych,
którego ważny § 20 przewiduje, że
„egzekucja z powodu podatku kościel-
nego, zatwierdzonego przez władzę
nadzorczą episkopatu i państwową,
odbywa się według zasad postępowania
przymusowego administracyjnego
(t. j. po myśli rozp. z 15. 11. 1899, zb.
ust. pruskiej str. 545) na wniosek wła-
ściwych organów gminy kościelnej
przez państwowe władze egzekucyj-
ne”.

Na przepis ten należy zwrócić uwa-
gę przedewszystkiem z tego względu,
że w kołach zainteresowanych jest
bardzo rozpowszechnione mniemanie,
iż podatek ten przymusowo nie może
być ściągany, lecz jest tylko daniną
dobrowolną. Jak z powyższego prze-
pisu wynika, mniemanie to jest błęd-
ne, i może narazić na poważne koszty
i przykrości.

Aby zaznaczyć płatników z posta-
nowieniami tej ustawy, nieco już za-
pomnianej, przypominamy tu najwa-
niejsze jej postanowienia.

Ustawa zasadniczo zaleca korzy-
stać gminom kościelnym z uprawnie-
nia nakładania podatków tylko w tym
wypadku, jeżeli inne płynne dochody
nie wystarczają na pokrycie potrzeb;
w szczególności, jeśli potrzebne kapi-
tały i świadczenia nie mogą być wzię-
te z majątku kościelnego, lub nie będą
dostarczone przez patrona lub kogo
innego szczególnie zobowiązanego.

Kto jest zobowiązany do płacenia
podatku kościelnego?

Zobowiązany jest każdy katolik,
który należy do gminy kościelnej
dzięki miejscu swego zamieszkania;
obowiązek rozpoczyna się z pierwszym
dnem miesiąca, następującego po
dniu sprowadzenia się do gminy, usta-
je natomiast przez śmierć płatnika i
przez wyrowadzenie się. Wystąpienie
z Kościoła natomiast (ust. z 14 maja
1873, z okresu „kulturkampfu”, zb. ust.
str. 207) nie powoduje pełnego zwol-
nienia od podatku już wymierzonego.

W małżeństwach mieszanym, mał-
żonek katolicki płaci połowę stawki,
jaka odpowiadałaby podatkowi ko-
ścielnemu męża.

Podatek kościelny może być nałożo-
ny w formie dodatku do państwowego
wymiaru podatku dochodowego zasad-
niczo, ewtl. jego stawek fingowanych,
t. zn. może być nakładany na podatni-
ków, którzy podatku dochodowego nie
płacą, mając dochody poniżej mini-
mum (1500 zł rocznie dla dochodów
fundowanych, 2500 zł: dla dochodów
niefundowanych, n. p. place. (Pozat-
em może być nakładany jako dodatek
do szeregu podatków, m. in. realnych
(gruntowego i budynkowego).

Wymiaru dokonuje dozór kościel-
ny na rok (ewtl. dwa lub trzy), przy-
czem władze państwowe winny udzie-
lić dozorem odpowiednich danych, po-
trzebnych do wymiaru. Stawki pro-
centowe podatku należy ogłosić.

W postępowaniu przymusowym
władze egzekucyjne otrzymują 2 proc.
od kwoty ściąganej. Pozatem mogą
pobierać taryfowe koszty egzekucyjne.

Przeciw wymiarowi przysługuje
podatnikom prawo wniesienia sprze-
ciwu, który należy wnieść w ciągu czte-
rech tygodni od doręczenia „wezwania
do zapłaty” do dozoru kościelnego. —
Sprzeciw nie może opierać się na
twierdzeniu, że podatek państwowy
nie został wymierzony prawidłowo. O
sprzeciwie decyduje dozór kościelny.
Od jego decyzji służy prawo zażalenia
się do władzy episkopalnej, przyczem
zażalenie winno być wniesione w cią-
gu czterech tygodni od daty doręcze-
nia rozstrzygnięcia dozoru kościelnego.
Władza episkopalna przedkłada
zażalenie ze swoją opinią władzom
państwowym. Od tego rozstrzygnięcia
służy skarga do Najwyższego Trybu-
nału Administracyjnego.

O ile chodzi o podatek kościelny,
wymierzony przez kilka gmin kościel-
nych, może podatnik, zamiast wniesie-
nia sprzeciwu, złożyć wniosek o po-
dział podatku na poszczególne gminy.
Wniosek taki należy złożyć w ciągu
czterech tygodni u władzy episkopal-
nej jednej z gmin, wymierzających po-
datek. Władza episkopalna przedkła-
da wniosek tej władzy państwowej, w
której obwodzie znajduje się gmina,
która pierwsza wymierzyła podatek.
Środki prawne nie wstrzymują wyko-
nania, jednak władza państwowa mo-
że czasowo, aż do rozstrzygnięcia,
wstrzymać wykonalność.

SILNE NERWY
OZNACZA
SIŁĘ I POWODZENIE
W ŻYCIU CIŁOWYM.

Biomal LECYTyna
WZMACNIA NERWY,
MÓZG I SERCE.

NIE MA MYŚLI I CIEŃ BEZ LECYTyny!

W WARSZAWIE: WIEŻYCKI, ARKADY, DROGERIA

Pw 10 527-71.143

Postanowienia powyższe dotyczą
również praw zarządów związków
gmin kościelnych. (adr)

Zamiary podatkowe rządu

Jak już donosiliśmy, w czwartek
odbyło się trzecie czytanie budżetu w
komisji budżetowej Sejmu. Przed tem
jednak przedstawiciele rządu udzieliłi
wyjaśnień co do dalszych zamiarów
skarbowych.

Minister skarbu Jan Piłsudski o-
świadczył, że pewne prace nad reformą
podatków są już zapoczątkowane. Co
do nowych projektów podatkowych to
miał na myśli podatek od opłat stem-
powych i od drożdży; ten ostatni
związany jest z ustawą o monopolu
spirytusowym. Jest tendencja do prze-
robienia całej ustawy o monopolu spi-
rytusowym. Będą one wniesione do
Sejmu.

Wiceminister Zawadzki polemiz-
uje z p. Czetwertyńskim na temat
nowych podatków i przypomina, że
Anglia podniosła podatek np. docho-
dowy.

P. Polakiewicz: Jaki tam jest
podatek spadkowy?

P. Rybarski: A jakie jest mini-
mum wolne od podatku? 10 tys.

Wicemin. Zawadzki: Przy bar-
dzo wielkim spadku dochód może
przekraczać 25 procent.

P. Rybarski: U nas 60 procent.

P. Zawadzki: Jedynolita ordyna-
cja podatkowa jest konieczna i na
przyszłej sesji odpowiedni projekt bę-
dzie wniesiony. Amnestja zaległości
podatkowych jest niedopuszczalna, na-
tomiał uprawnienia ministra skarbu
jeżeli chodzi o niektóre podatki, są nie-
dostateczne. Sprawa monopolu owoco-
wego nie była brana przez nikogo w
ministerstwie pod uwagę, projekt po-
legał na tem, że będzie dopuszczony
import owoców za ulgowem cłem
przez Gdynię, wzamian za eksport to-
warów polskich odpowiedniej warto-
ści na rynki, do których dotąd nie tra-
fialiśmy.

Ustawodawstwo „na wyrost”

Wicemin. Starzyński w polemice
z przeciwnikami zwrócił uwagę, że
spadło u nas bardzo nieznacznie w po-
równaniu z innymi państwami pokrycie
walutowe. Odrzuciwszy wydatki o-
sobowe (993.000.000), renty inwalidzkie
(157.000.000), emerytury (145.000.000),
bezrobocie (60.000.000), razem 1.359 mi-
lionów, czyli 55 i pół procent budżetu i
długi 280.000.000 tj. 11 procent — pozo-
staje na wszystkie inne wydatki
813.000.000, z czego 556.000.000 na obro-
nę kraju. Budżet zawiera 257.000.000
wszelkich wydatków rzeczywistych, tj.
21.000.000 miesięcznie. Redukcje są
możliwe tylko do pewnej granicy, da-
lej musi być już reorganizacja, która
się może odbywać tylko stopniowo. Ca-
łe ustawodawstwo dotychczasowe było
na wyrost i okazało się, że społeczeń-
stwo tego nie wytrzyma.

Zapisz się na członka wspierającego
T. C. L., roczna składka 12 zł,
kwartalna 3 zł.

SZCZYT DOSKONAŁOŚCI

REVUE

Te 773

Operacje wojenne w powietrzu

Szybko wzrastający rozwój lotnictwa w drugiej połowie wojny światowej wywołał pewne objawy, podważające niektóre ustalone od wieków pojęcia strategii. Stopniowo zatarła się granica pomiędzy frontem a tyłem, pomiędzy żołnierzem a obywatelem, pomiędzy wojną a pokojem, a nad obywatelami wojną krążyli rozstrzygnięci się nowe pola bitew, staczanych w powietrzu.

Z nastaniem pokoju rozwój lotnictwa nie ustał i osiągnął obecnie takie rezultaty, że w ewentualnej przyszłej wojnie, armia powietrzna wystąpi jako jeden z głównych rodzajów broni. Przypuszczalnie zakres jej akcji nie można jeszcze ustalić, ale niezaprzeczalnie będzie ona miała charakter pierwszorzędny.

Entuzjaści awiacji z Italją na czele głoszą, że samolot zadecyduje o losach przyszłej wojny, zaś armia lądowa i flota wystąpią tylko jako czynniki pomocnicze do akcji obronnej aż do chwili, gdy w powietrzu zostanie odniesione zwycięstwo ostateczne. Zalecają więc jak największy rozwój lotnictwa dla samodzielných operacji zaczepnych, którym nie można przeciwstawić żadnej obrony i twierdzą, że jedynym skutecznym środkiem obrony własnego kraju od napadu powietrznego będzie zaatakowanie przeciwnika na jego terytorjum.

Konserwatyści uważając, że awiacja pozostanie nadal dodatkowym rodzajem broni, odrzucają tezę o niemożliwości obrony własnego terytorjum bez zaatakowania nieprzyjaciela u jego podstaw.

Stanowisko pośrednie zajęła Francja. Uznaje ona, że w przyszłej wojnie lotnictwo wystąpi jako jeden z głównych rodzajów broni, którego zadaniem samodzielnymi będą: pokonanie lotnictwa przeciwnika i wyprawy niszczycielskie, a drugorzędnie — współdziałanie z armją lądową i flotą.

Samolot współczesny może bombardować z centrum Europy (Praga) prawie wszystkie kraje europejskie, a zaopatrzenie jego w bomby osiągnęło wyniki niepokojące. Jeden samolot może zrzucić na cel, oddalony o 500 km., 3 tys. klg. bomb różnego gatunku poczynając od wybuchowych i zapalnych aż do pocisków gazowych i bakteriologicznych. Włoski generał Douhet oblicza, że dla zatrucia Berlina wystarczy 2500—3000 samolotów. Naturalnie możliwość skupienia tak olbrzymiej ilości samolotów wydaje się rzeczą nierealną, ale przy obecnym stanie psychicznym narodów i braku zorganizowanej zawczasu obrony wystarczy rajd 25—40 samolotów, które wytrują kilkadziesiąt tysięcy ludzi, by sparaliżować na czas jakiś życie dużego centrum politycznego lub przemysłowego. Bombom wybuchowym i gazom dopomoga bakterje chorobotwórcze, które zatrują wodę, rozprzestrzeniają szybko cholere, dżumę i tyfus.

Marszałek Foch uważał, że udany w dużej skali atak powietrzny może skłonić naród do zamachu stanu i zawarcia pokoju za jaką bądź cenę. Wprawdzie protokół genewski z dnia 17 czerwca 1925 r., przyjęty przez szereg państw, uznał walkę gazową i bakteriologiczną za zabronioną, ale zakaz ten — jak to zaznacza gen. v. Seeckt — nie da się w praktyce utrzymać, bo środek ten wojenny jest... bardzo skuteczny. Zresztą może nawet wystarczy zniszczenie, które wyrządzą bomby wybuchowe i zapalne, zastosowane w dużej ilości. Wybuch jednej bomby, ważącej 1000 klg., jest niebezpiecznym dla całej dzielnicy miasta.

Zwycięstwo lotnicze nie powoduje jednak nigdy opanowania powietrza, lecz tylko chwilową przewagę w określonym miejscu i ograniczonym czasie, mając na celu przedewszystkiem zadanie przeciwnikowi możliwie wielkich strat w ludziach i materiale lotniczym, oraz zdobycie dla swych przedsięwzięć wolnego przestrzeni.

Objektami samodzielnego bombardowania są przedewszystkiem źródła, z których wróg czerpie siłę powietrzną: lotniska i wytwórnie samolotów, następnie centra organizacji i zasilenia armji, węzły komunikacyjne i mosty kolejowe, porty i flota zakotwiczona na swych bazach. Wątpię jednak należy, czy całokształt tych działań będzie mógł zniszczyć zasadniczo organizacje obronne kraju nieprzyjacielskiego, szkody będą zapewne tylko doraźne, zdruzgotanie przeciwnika nastąpi ostatecznie dopiero na polu bitew, drogą zgodnego wysiłku wszystkich rodzajów broni; nie może więc

braknąć tam poważnych sił lotniczych.

Zadania lotnictwa, czy to samodzielne, czy też w zespole z armją lądową lub flotą, muszą być kierowane wołą jednego wodza. A są one różnorodne i ważne. Jedynie samolot pozwala na szybki ei rozległy zwładz nad strefą, zajęta przez nieprzyjaciela i na jego tyłach, ułatwia więc i przyspiesza pracę sztabów oraz decyzje dowództwa. Lotnicy biorą również udział bezpośredni w akcji bojowej, strącając samoloty przeciwnika, bombardując cele niedostępne dla własnej artylerji, atakują również ogniem swych kulomiotów oddziały nieprzyjaciela, prowadzą pościg, są stale gotowi do rozpoczęcia dowództwa.

Organizacja akcji obronnej przeciwko napadom lotniczym jest kwestją złożoną i trudną. Państwa zachodnie zajmują się nią poważnie, sprawdzają dokonane zarządzenia drogą manewrów. Wyniki otrzymują stale ujemne. Napad na Londyn wykazał, że 31 samolotów, atakujących 15 aeroplanów, obleciało w nocy miasto niepostrzeżenie. Na szeroką skalę przeprowadzili Francuzi manewry dla sprawdzenia celowości opracowanego planu obrony przeciwlotniczej rejonu przemysłowego Nancy. Udział w akcji wzięły liczne oddziały wojska, władze administracyjne i organizacje społeczne. Manewr trwał cztery doby, ataki ponawiano wielokrotnie w dzień i w nocy.

Napadający zdołał pomimo energicznej obrony zrzucić na miasto i dworce kolejowe szereg bomb. Takie same wyniki osiągnięto w Tulonie, gdzie samoloty musiały poza tem walczyć z deszczem i wiatrem, nabierającym chwilami siły burzy.

Trwa więc w opinii olbrzymiej większości fachowców przekonanie, że w operacjach lotniczych ma szanse powodzenia tylko ofensywa. Działania ściśle obronne są zawsze słabe i żaden obiekt, nadający się do bombardowania, nie może być uważany za zabezpieczony dostatecznie artylerją przeciwlotniczą. Wciąż miarodajna jest stara prawda żołnierska: najlepsza obrona, to atak.

Niezmiennie charakterystyczny jest wniosek komisji badawczej przy Lidze Narodów w sprawie używania w walce środków chemicznych. Brzmi on: „Nadzwyczajna łatwość, z jaką

Z bólów nie mogła już się wcale poruszać — teraz pozbyła się zupełnie reumatyzmu

Co za okropne uczucie nie móc samemu wstać z łóżka tak sżywne są nogi i ramiona. Niezdolna do pracy — to zrozpaczona ofiara reumatyzmu. Lecz dziś znów żwawa i ruchliwa jak dawniej i nie odczuwa żadnych bólów Pani W. Sajkowska. Grudniadz Szewska 16/1 pisze nam o tem: od dłuższego czasu cierpiałam na reumatyzm w nogach i ramionach. Bóle m. tak dokuczaly że często przez całą noc nie mogłam zmruczyć oka. Nogi i ręce stały się z czasem do tego stopnia sżywne, że nie mogłam prawie wcale się poruszać. Nie moge poprosić nikomu opisać, co przez ten czas przecierpiałam. W ciągu 7 miesięcy próbowałam najrozmaitszych leków, chciałam uwolnić się od tych straszliwych cierpień, lecz prawdziwa poprawa nastąpiła dopiero gdy zaczęłam zażywać tabletki: Total. Już po tygodniu bóle ustały i mogłam znowu spokojnie spać. Zachęcona tym pomyślnym wynikiem zażywałam w dalszym ciągu Total ściśle według przepisu.

Z czasem czułam też wyraźnie, jak ramiona i nogi: stawały się coraz bardziej ziętkie i elastyczniejsze. Teraz już zupełnie pozbyłam się tej przykrej choroby tak że w tym roku dzięki Totalowi mogłam śmiało zrezygnować z podróży do uzdrowiska. Rzeczywiście Total jest radykalnym środkiem! Podobnie świadcza tysiące cierpiących którzy przyjmowali Total przy reumatyzmie, podagrze, łamaniu w kościach, bólach nerwowych i głowy, grypie przebiegającej w pokrewnych cierpieniach. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Total nie tylko uśmierza bóle lecz w zarodku zwalcza te niedomagania. Dlatego też nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy pomocy Totalu nadspodziewanie pomyślne rezultaty. Jeśli ponadto tysiące lekarzy lek ten ordynuje, to przecież każdy z pełnem zaufaniem zakupić go może. Spróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz żądajcie wyraźnie tylko Total. We wszystkich aptekach. nw 8353/4

fabryki chemiczne mogą być przekształcone nieledwie w przeciągu jednej nocy na wytwórnię materjałów dla wojny chemicznej, budzi uczucie nieufności w stosunku do sąsiada, posiadającego potężne organizacje chemiczne... Prawdziwym niebezpieczeństwem, niebezpieczeństwem śmiertelnym dla narodu jest trwanie w bezczynności, spowodowanej ślepą ufnością w traktaty międzynarodowe. Naród taki ocknie się dopiero wtedy, gdy będzie już bez obrony wobec nowych środków walki chemicznej...“

Niemniej poważne ostrzeżenie daje nam znany zaszczytnie w Polsce gen. Niessel: „Nie należy stosować polityki strusiej — pisze on, — ale patrzeć niebezpieczeństwu w oczy i jednocześnie nie przesadzać... Niema środków bojowych, od których nie można się obronić. Niebezpieczeństwo oczekiwane, ocenione prawidłowo, — niebezpieczeństwo, przeciwko któremu zastosuje się wszystkie środki, nie będzie dużą niespodzianką i da się uchylić...“

Wiemy, że z chwilą rozpoczęcia przyszłej wojny, państwa będą rozporządzały tylko takim lotnictwem, jakie posiadają w czasie pokoju, a nowe siły mogą wejść w grę dopiero po upływie kilkunastu tygodni. Wynika z tego, że flota powietrzna powinna być tak silna, by mogła wykonać wszystkie zadania, jakie dla niej przewiduje ogólny plan operacji.

E. De Henning Michaelis, generał.

Fachowcy o ustroju szkolnictwa

Opinie organizacji nauczycielskich, wyrażone w sprawie projektu rządowego o ustroju szkolnictwa w Polsce na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej, wypadły następująco:

Ze szkolnictwa powszechnego przemawiali p. Mudrowski, delegat Związku Nauczycielstwa Polskiego i p. Rogalczyk, delegat Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Obaj delegaci zgodzili się na nacelną zasadę oparcia ustroju szkolnictwa na jednolitości, która jednak nie jest w projekcie konsekwentnie przeprowadzona. — Przedstawili oni szereg postulatów. I tak p. Rogalczyk domagał się, by wychowawanie opierać na zasadach religijno-moralnych, by umożliwić dostęp do szkół średnich dzieciom wiejskim i wyraził obawę z powodu zbyt daleko idących upoważnień ministra do zmiany obowiązujących ustaw drogą rozporządzenia.

Ze szkolnictwa średniego przemawiali delegat Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych prof. Kwiatkowski i delegat sekcji szkolnictwa średniego Związku Nauczycielstwa Polskiego p. Drzewiecki. P. Drzewiecki oświadczył się całkowicie za

projektem rządowym, natomiast prof. Kwiatkowski wypowiedział cały szereg ważkich argumentów przeciw usuwaniu dwóch najniższych klas szkoły średniej m. in. oddalenie szkoły średniej od wsi i względy finansowe.

Obszernie omówił projekt rządowy delegat Zrzeszenia Profesorów i Docentów Szkół Wyższych prof. Nawrocki. Streszczały się te wywody w tem, że ustrój projektowany nie liczy się z doświadczeniami zachodu po wojnie. Szkoła średnia według projektu nie odpowiada ani wymogom życia, ani potrzebom kultury. Należałoby zastosować metodę eksperymentu, różniczkując system szkolnictwa średniego. Podkreślił silnie składowość tendencji ustawy, która krępuje inicjatywę prywatną w zakresie szkolnictwa prywatnego. Przemówienie to wywarło ogromne wrażenie.

Za projektem wypowiedział się prof. Arnold ze Związku Nauczycielskiego, twierdząc, że projektowany system usunie te braki, jakie istnieją obecnie w przygotowaniu do studiów w szkołach wyższych. Delegat Związku Nauczycieli Szkół Zawodowych p. Kapuściński oświadczył się bez zastrzeżeń za projektem rządowym.

Budżet ministerstwa poczt w komisji senackiej

Komisja skarbowo - budżetowa Senatu omawiała budżet ministerstwa poczt. Sprawozdawca s. Lempke (BB) omawiał sprawę komercjalizacji tego przedsiębiorstwa i podnosi, że niedostateczne wyodrębnienie w administracji państwowej i prelimitowanie jak w budżecie administracji usztywnia możliwość gospodarki w tym resorcie i stanowi znaczny hamulec dla jego rozwoju. Następnie sprawozdawca zwraca uwagę na wielką ilość przesyłek rządowych i samorządowych, które pocztą przewozi za darmo. Gdy w roku 1927 liczba ta wyniosła 16 milionów, to w

następnych latach podniosła się do 19, 34 i 48 milionów.

Sen. Głabiński (Kl. Nar.) sprzeciwił się pojmowaniu komercjalizacji jako zmniejszania kontroli, do czego doprowadziłoby przedkładanie przez przedsiębiorstwa państwowe suchych bilansów i rachunków zysków i strat, co nie pozwoliłoby parlamentowi wglądać w ich gospodarkę. Szkodliwy jest rozpowszechniany u nas system ustalania taryf przez rząd. Przykładem tego jest ostatnia podwyżka pocztowa, która cofa nas o lat kilkadziesiąt. W Anglii w pierwszej połowie ubiegłego stulecia właśnie obniżka taryf wysłanych na taryfę 1 pen. spopularyzowała pocztę i podniosła ogromnie jej dochody. Jesteśmy pod względem taryfy jed-

nym z najdroższych krajów w Europie, nie mówiąc już o różnicy stopy życiowej.

Następnie przemawiali inni członkowie komisji, poczem min. poczt p. Boerner udzielił następujących wyjaśnień:

Koncepcja komercjalizacji, nie jest jeszcze ostatecznie skryształizowana. Co do sprawy Ruszczewskiego, to biorę odpowiedzialność za to, że trwa to tak długo, ale musi być śledztwo przeprowadzone z całym spokojem i rozumą, jakiej wymaga ta skomplikowana sprawa. Co do dworca w Gdyni, to samo badanie rachunków przez NIK i moich dwóch ludzi trwało 9 miesięcy. Oprócz mnie interesuje się tą sprawą również i p. premier i robimy nacisk na sędziego śledczego, jednak bez przekraczania ludzkich możliwości. NIK, ocenia straty na 800.000, jednakże patrząc na to ze stanowiska bardziej życiowego, trzeba to ocenić na jakie 400.000. Co do zatrudniania sił krajowych, to dalej tej tendencji wyraz przez zawarcie transakcji, dotyczącej wyrobu automatów w Polsce.

Niefortunne zakusy „Strzelca“ w Podrzewiu

Donoszą nam z Podrzewia (pow. szamotulski):

Niedawno odbyło się w szkole powszechnej w Podrzewiu zebranie, które zareklamowano, jako poświęcone sprawom Przysposobienia Wojskowego. Na zebranie zeszło się dużo publiczności tak, że szkoła zapelniona była po brzegi. Zebranie zagał miejscowy kierownik szkoły, poczem oddał on głos prezesowi „Strzelca“, Grzesiakowi z Kaźmierza. P. Grzesiak zaczął nistąd niszować zachęcać zebranych, by wstępowali do „Strzelca“. Wówczas obecni na sali obywatele Podrzewia przerwali mówcy i zażądali wyjaśnienia celu zebrania, gdyż afisze mówiły o zebraniu Przysposobienia wojskowego, które od dawna już u nas istnieje, tymczasem — jak się okazuje — pod tym płaszczykiem miało się odbyć zebranie organizacyjne „Strzelca“. Jak zbudną jest ta organizacja, świadczy o tem także fakt, że na miejscu istnieją już liczne stowarzyszenia, jak „Sokół“, Powstańcy i Wojacy, Ochotnicza Straż Pożarna.

To też zebrani stanowczo sprzeciwili się propozycjom p. Grzesiaka i założenie „Strzelca“ w Podrzewiu nie doszło do skutku.

Na zakończenie niefortunnego zebrania obecni obywatele odśpiewali „Boże coś Polskę“.

Sprawa Majchrzyckiego

Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa „Rolnik“ w Kórniku donosi nam, że p. Franciszek Majchrzycki z Błażejewa, oskarżony o fałszowanie weksli, o czem podaliśmy wiadomość w dniu 25 bm., nie jest członkiem rady nadzorczej tej instytucji.

Jabłka z Kalifornji

Gdynia, 30 I. (Tel. wł.) Statak „Pulaski“, który obecnie jest na środku oceanu Atlantyckiego i oczekiwany jest w Gdyni w dniu 4 lutego, wiezie przeszło 300 tonn jabłek kalifornijskich, sprowadzanych do Polski za specjalnem zezwoleniem min. skarbu według ulgowej stawki celnej 30 zł. za 100 kg. Dla jednej tylko firmy owocowej z Katowic przeznaczonych jest 6000 skrzyń i 700 beczek jabłek. Dalsze transporty jabłek z Ameryki nadejdą później, jednak nie po dniu 30 kwietnia, gdzie przestanie obowiązywać ulga celna. S. B.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Chybiona wyprawa

4 rabusiów ujęto i osadzono w więzieniu sądowym

Bernard Ekert (ul. Główna 13), Marjan Pośpieski (ul. Krótka 2), Stanisław Ulma i Jan Szymkowiak postanowili zorganizować napad rabunkowy. W tym celu wszyscy czterej obserwowali przez dłuższy czas znajdujący się przy ul. Główniej 19 sklep p. Franciszki Dębińskiej. Gdy się uspokoiło i właścicielka zamierzała już sklep opuścić, cała czwórka przystąpiła do rabunku. Było to krótko po godzinie 20. Ekert stanął przy bramie na straży, a przy drugim wejściu ustawił się Pośpieski. Ulma i Szymczak rzucili się na p. Dębińską i zrabowali jej tekę z zawartością 83 zł i różnymi dokumentami. Napastnicy zbiegli na łuki pomiędzy torem kolejowym a kościołem w Główniej, gdzie podzielili się gotówką.

Rabusiów po kilku godzinach ujęto. Przynależeli oni do winy. Znalezione też u nich części gotówki, a w zeznaniach wskazywali miejsce, w którym ukryte były rzeczy. Wszystkich oddano do więzienia sądowego. (k)

Ciekawy odczyt

Polscy taternicy w Alpach.

Niezwykle ciekawy odczyt urzęda poznańskiego oddział Towarzystwa Tatrzańskiego w najbliższy poniedziałek, dnia 1 lutego o godzinie 19 w sali Śniadeczek (Collegium Medicum — ulica Fredry II piętro). Znakomity taternik, zdobywca sławnej zachodniej ściany Łomnicy, prof. Wincenty Birkenmajer opowie przebieg pierwszej polskiej wyprawy taternickiej w Alpy Delfinackie; odbyła się ona w sierpniu i wykazała świetne przygotowanie skalno-lodowe polskich taterników.

Prelegent, który sam brał udział w wyprawie, jest również wytrawnym mistrzem obiektywu. Przeszło 100 wspaniałych przełęczów z niebezpiecznych wypraw zademonstruje on też słuchaczom na srebrnym ekranie. Ciekawym odczytem powinni się ci wszyscy zainteresować, których obchodzi turystyka. Bilety są po cenach minimalnych, a dla członków P. T. T. — wstęp wolny.

Echa dwu napadów

Chciał być... sławnym. — Niebezpieczny umysłowo chory.

W sprawie napadu rabunkowego na drodze między Śremem a Łęgiem na Feliksa Sobaniaka okazało się, iż Sobaniak wspomniany napad upozorował. W jakim celu opowiadał o rzekomym obrabowaniu go z pieniędzy i rozebrania — nie ustalono jeszcze dokładnie. Sobaniak miał zaledwie parę groszy przy sobie, a zrabowaną jakoby odzież i obuwie, znalazł opodal. Są poszlaki, że Sobaniak chciał być sławnym. Nim jednak dojdzie do sławy, stanie przed sądem jako oskarżony o wprowadzenie władz w błąd.

W związku z napadem na drodze między Pietronkami a Ratajami w dniu 28 grudnia na osobie p. Jana Szafranski okazało się, iż dokonał go umysłowo chory Stanisław Różniak z Rządtkowa w powiecie chodzieskim. (k)

KALENDARZYK

Sobota, 30 stycznia 1932.

Słońce: wschód 7,39; — zachód 16,32; — długość dnia 8 godz. 52 min
Księżyc: wschód 0,47; — zachód 10,00; — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 1 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 761 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 4 st. C., najniższa — 2 st. Cels.

Kal. rzk.: Martyna P.; jutro Piotr W.
Kal. słow.: Dobrogniew; jutro Spitogniew.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem”, Stary Rynek 75. — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem”, plac Wolności 13.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską”, ul. Dąbrowskiego 76.
W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

OSOBISTE

— * Z sądu wojkowego. Major korpusu sądowego p. Kazimierz Kattke z Warszawy został mianowany prokuratorem przy wojkowym sądzie okręgowym w Poznaniu. (k)

— * Z Uniwersytetu Poznańskiego. — Dyplom inżyniera rolnictwa uzyskała p. Aleksandra Dorochówna z Wilna. Dyplom lekarza uzyskali pp. Roman Danielewski z Czerska i Jan Juliusz Zakryś z Bładowa.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Sodalicia Marijańska Urzędników. Zebranie plenarne odbędzie się 1 lutego o godz. 19 w Marianum w klasztorze OO. Jezuitów wejscie ul. Szewska 18. — Dnia 2 lutego o godz. 8,30 w kaplicy Różańcowej przyjęcie kandydatów na sodalisów.

— * Druga Sodalicia Pań Miejskich w Poznaniu pod wezw. Królowej Korony Polskiej. Zebranie miesięczne w czwartek, 4 lutego o godz. 16,30 w sali wykładowej W. S. H., Al. Marcinkowskiego 24 I. Wykład ks. dr. Gładysza. O godz. 9 nabożeństwo sodalicjne w kaplicy Zakładu św. Józefa. W przededniu sposobność spowiadania się w tejże kaplicy w godz. od 16—18.

— * Związek b. Uczennic Uczelni im. Dąbrowski urządza dnia 2 lutego zjazd koleżeńcki. O godz. 10,30 msza św. w kaplicy pp. Skórzewskich (pl. Nowomiejski). O godz. 11 walne zebranie w Uczelni im. Dąbrowski. O godz. 5 herbata w Bazarze. Wstęp wolny za okazaniem legitymacji za rok 1931.

— * Zebranie Młodych Przemysłowców, przypadające na poniedziałek, 1 lutego, nie odbędzie się z przyczyn od zarządu niezależnych. Następne zebranie normalnie za dwa tygodnie, tj. w poniedziałek, 15 lutego o godz. 8 wieczorem, o czym nastąpi osobne jeszcze ogłoszenie.

— * Tow. Powstańców i Wojaków im. Bolesława Chrobrego dziel. Stare-miasto w Poznaniu. Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 8 lutego o godz. 19,30 na salce Domu Katolickiego na Śródcie. O ile o naznaczonej godzinie nie stawi się potrzebna ilość członków, odbędzie się pół godziny później prawomocne zebranie bez względu na ilość obecnych.

— * Stow. Absolwentów Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu. W poniedziałek, 1 lutego o godz. 19 odbędzie się na sali zebrań Korporacji Budowniczych Poznańskich „Strzecha” w Poznaniu zebranie plenarne, z odczytem kolegi Hoffmanna Jana na tem: „Racjonalizacja w budownictwie, jej opory oraz jej kierunek rozwoju.”

— * Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika (Oddział Poznański). Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 1 lutego o godz. 18 w sali wykładowej Zakładu fizycznego Uniwersytetu (Coll minus II p.).

— * Koło Księż. Profesorów archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Tego-roczny zjazd odbędzie się w poniedziałek, 1 lutego w Poznaniu w Szkole Społecznej (ul. Podgórna 12 b I p.). Początek o godz. 10,30 przed południem.

— * Oddz. Piłw. T. S. „Unja”. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 3 lutego o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a. Wzywa się członków do wzięcia jak najliczniejszego udziału.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * Nowe władze Korporacji „Laconia”. W dniu 27 bm. odbył się nadzwyczajny konwent wyborczy, na którym wybrano nowe władze korporacyjne w następującym składzie: prezes C! Jan Witkowski, wiceprezes C! Ewald Monarski, sekretarz C! Władysław Jakuszewski, olderman C! Tadeusz Janowski, wiceolderman C! Lech Kościuszka-Cyrowicz. Korporacja „Laconia” podaje zarazem do wiadomości kolegom studentom z Wyższej Szkoły Handlowej oraz Uniwersytetu Poznańskiego, że kandydatów przyjmują w sekretariacie Korporacji, mieszczącym się w lokalu przy ul. św. Marcina 56, III p. codziennie w godzinach od 17—18, a w soboty dodatkowo od 20—21,30.

— * Sodalicia Marijańska Akademickich U. P. W niedzielę, 31 bm. o godz. 16 odbędzie się w SS. Urszulanek, Wały Leszczyńskiego 15, oplatek, na który wszystkie były i obecne koleżanki sodaliskie serdecznie zaprasza.

— * Przyjacielski Związek Studentek „Ogniw” podaje do wiadomości, iż w niedzielę, dnia 31 bm. o godz. 11 przed południem odbędzie się w sali 20 Coll. Minus zebranie członkiń.

ŻYCIE SOKOLE

— * Tow. gimn. „Sokół” Poznań-Rataje (gniazdo żeńskie). Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w środę, 3 lutego o godz. 19,30 w szkolni.

— * Tow. gimn. „Sokół” Poznań, św. Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 lutego o godz. 20 w lokalu Związku

Kolejowców Polskich przy ul. Spokojnej nr. 24.

— * „Sokół” (Śródmieście). Zebranie plenarne i odczyt o powstaniu styczniowym, który wygłosi druh wiceprezes W. Kapalczyński, odbędzie się w środę, 3 lutego br. o godz. 20,15 w salce przy ul. św. Marcina 65.

WYSTAWY

— * W Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych przy pl. Wolności 18 mieści się obecnie cykl obrazów Leona Wróblewskiego na temat powstania 27 grudnia 1918 r. w Poznaniu i zbiorowa wystawa Adama Bunscha. — Obok tego wystawa bieżąca, w której udział biorą: Augustynowicz, Batycki, Kabaciński, Ossecki i Szwarc. — Salon otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12 do 15. — Wstępne wynosi 1 zł, dla młodzieży kształcącej się 50 gr.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnewalowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnych przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale w dziale „Kronika towarzyska”. Punktualne zamieszczenie ich poręczyć możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

— * Program akademii, która odbędzie się z okazji Tygodnia Propagandy Trzeźwości we wtorek, 2 lutego o godz. 17,30 w sali Lubrańskich w Coll. Minus, jest następujący: 1) Popis orkiestry smyczkowej gimnazjum pod wezwaniem św. Jana Kantego pod batutą p. dyr. Drzewieckiego. 2) Słowo wstępne — wygłosi p. dr. Eug. Piasecki, prof. U. P. 3) Śpiewy wykona chór męski przy Stowarzyszeniu Polskiej Młodzieży Katolickiej pod wezw. św. Kazimierza przy kościele jeżyckim, pod batutą p. dyr. Olszewskiego. 4) Przemówienie J. Em. ks. Kardynała-Prymasa, Dost. Protektora Tygodnia Propagandy Trzeźwości. 5) „Wezwanie” — J. Kijasa — deklamacja p. Nowakowskiego, artysty Teatru Polskiego. 6) Wykład — wygłosi p. dr. Gantkowski, profesor U. P., prezes honorowy Katolickiego Związku Abstynentów. 7) „Boże coś Polskę” — śpiew wspólny.

Kwadran przed rozpoczęciem akademii należy już być na miejscu, ponieważ akademija rozpocznie się ze ścisłą punktualnością bez jakiegokolwiek kwadransów akademickich. Wobec udziału w akademii J. Em. ks. Kardynała-Prymasa, tem usilnie uprasza się o przybycie punktualne.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Polski Czerwony Krzyż zawiadamia, że biura Okręgu i Oddziału przeniesione zostały na Wały Zygm. Augusta nr. 2 m. 5. I p. Równocześnie biura przy ul. Cieszkowskiego 3 i przy placu Wolności 17 zostały skasowane. Obecny zatem adres Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu jest: Wały Zygm. Augusta 2 m. 5 I p. naprzeciw Dyrekcji Poczty i Tel.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Licytacja psów. W środę, 3 lutego o godz. 10 odbędzie się na dziedzińcu taboru miejskiego przy ul. Wolnicy 1 publiczna licytacja psów: 5 niem. owczarków, 2 szpiców, 2 foksterjerów, polowczyka i 5 podwórzowych.

— * Przerwa w nauce szkolnej z powodu zakończenia pierwszego półrocza trwa do środy włącznie, tak, że nauka rozpocznie się w czwartek, 4 bm.

— * Wysyłka formularzy spisowych. Podczas drugiego powszechnego spisu ludności w dniu 9 grudnia zużyto olbrzymie ilości papieru na formularze spisowe, instrukcje dla komisarzy itp. Wymownym obrazem „masy” zużytego papieru była wysyłka formularzy ze spisu ludności w mieście Poznaniu. Do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie poszło aż 21 wielkich skrzyń. Przesyłka ta wypełniła wielką platformę firmy spedycyjnej C. Hartwig. (k)

— * Polski Związek Kreglarzy, mający swą siedzibę w Poznaniu, przeprowadził trzecie drużynowe i indywidualne mistrzostwa Związku, które przyniosły następujące wyniki: Indywidualnie na 1200 rzutów, które wykonano w sześciu serjach — 1. Wojciechowski („Jedność”) 8474 pkt., 2. Herde („Mars”) 8448 pkt., 3. Liwerski („Kościszko”) 8430 pkt., 4. Tatarczewski („Kościszko”) 8428 pkt., 5. Francuszkiewicz („Fire”) 8426 pkt., 6. Dzikowski („Kościszko”) 8398 pkt., 7. Zipser („Pogoń”) 8353 pkt., 8. Mikołajski („Jedność”) 8349 pkt., 9. Wawrzyniak („Stella”) 8340 pkt., 10. Chruszczyński („Polonia”) 8334 pkt. W konkurencji drużynowej zespół z sześciu zawodników musiał wykonać 1800 rzutów w trzech serjach. Zwyciężył po raz trzeci z rzędu K. K. „Stella”, uzyskując

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła, migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach należy dbać o codzienne, regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 8295

12392 pkt., 2. K. K. „Jedność” 12279 pkt., 3. „Wielkopolski Klub Kreglarzy” 12231 pkt., 4. K. K. „Pogoń” 12179 pkt., 5. K. K. „Kościszko” 12166 pkt., 6. K. K. „Mars” 12093 pkt., 7. K. K. „Polonia” 12083 pkt., 8. K. K. „Patria” 11359 pkt. Wyniki te stoją na wysokim poziomie i odpowiadają wynikom, osiąganym przez kluby zagraniczne. To też reprezentacja Poznania zamierza w najbliższym czasie rozegrać międzynarodowe spotkania międzymiastowe. Z uwagi na mniejsze koszty wchodzi w grę w pierwszej linii drużyny niemieckie. Sekretarjat P. Z. K. mieści się w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 109 i tamże zasięgnąć można informacji we wszystkich sprawach dotyczących ruchu kreglarskiego w Polsce. (ss.)

— * Egzamin w zawodzie fryzjerskim. Dnia 25 bm. odbył się w Publicznej Szkole Doksztalującej Zawodowej egzamin na pomocników fryzjerskich. Skład komisji egzaminacyjnej stanowili: zastępca dyrektora p. Skowron jako przewodniczący oraz pp. A. Majchrzak i Pionka. Egzamin złożyli następujący uczniowie: Brembowski, Grabowski, Grząska, Jankowski, Chalupka, Klatkiewicz, Koska, Kozanecki, Lembiez, Wojtasiak, Maciejewski, Pajderski, Perka, Pieczyński, Popiak, Schraube, Weinert, Trzeciak, Rembowski, Szłapka, Sommerfeld. (we.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Ogień wskutek nieostrożności. — Wczoraj przywołano miejską straż pożarną na św. Wojciech 22-24. W mieszkaniu, zajmowanym przez pewne starsze małżeństwo, zapaliły się firanki. Ogień ugaszono ręczną sikawką. Powodem pożaru było nieostrożne obchodzenie się ze światłem. (k)

— * Z powodu zatrucia morfiną zaopiekowało się wczoraj pogotowie ratunkowe 28-letnim kowalem Stefanem J. (ul. Szamarskiego 33), który tracił chwilowo świadomość, wskutek czego chorego przewieziono do miejskiego zakładu psychiatrycznego na Grobli. Według jednej wersji J. miał zapisać morfinę jako lekarstwo i zażył większą ilość, chcąc „sobie zrobić dobrze”. (k)

— * Ogień. Wezwano straż pożarną na Rataje 9. Powstał tam ogień w piwnicy, gdzie upaliły się różne przedmioty. Ogień ugaszono nim powstały większe szkody. (k)

— * Zawalenie się starego szybu. W pobliżu kopalni Solus w Inowrocławiu w niewielkim oddaleniu od toru kolejowego Inowrocław-Kruszwica oberwała się ziemia pod boczną linią, prowadzącą do kopalni. Otwór ma około 20 metrów średnicy i niemal 100 metrów głębokości. Władze zarządziły środki bezpieczeństwa. (k)

— * Śmiertelny postrzał. W szpitalu św. Józfi w Kościele zmarł wskutek ran od postrzału gajowy Kazimierz Maćkowiak z Wilkowa Polskiego (pow. śmigielski). Uległ on, przypominamy, ciężkiemu poranieniu wskutek nieostrożności w dniu swego ślubu w domu Mikołajczaków w Śniatych. Rana postrzałowa w brzuch była tak ciężka, że pomimo operacji i energicznej pomocy lekarskiej ratunek był już bezwzględny. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * Baczność przed oszustami! Chodzą po Poznaniu, a nawet na prowincji, osobnicy z drukowanymi w jakiejś anonimowej drukarni odezwaniami i podpisem Komitetu Budowy kościoła w Górczynie, kwestując niby to na kościół w Górczynie. Są to oszuści, bo Komitet nikogo do kwestowania nie upoważniał. Osobników tych należy bezwzględnie oddać w ręce policji.

— * Ucieczka z korytarza więziennego. Władze policyjne od dłuższego już czasu bezskutecznie poszukiwały niejakiego Władysława Klukowskiego, podejrzanego o dokonanie szeregu przestępstw natury kryminalnej. W rezultacie Klukowski wpadł w ręce policji i w tych dniach w gmachu sądu okręgowego miała się odbyć przeciwko niemu rozprawa. Klukowski starał się wszelkimi siłami umknąć. — Przeszkadzał mu jedynie posterunkowy, który aresztanta nie spuszczał z oka. Klukowski uciekł się wówczas do fortelu, który udał mu się i w pewnym momencie począł się on śmiać i niby omdlewać, a gdy posterunkowy, powodowany uczuciem, szukał szklanki wody, zniknął z korytarza. Wszelkie poszukiwania za zbiegiem były narazie bezskuteczne. (z)

— * Kierowca bez egzaminu. W Bydgoszczy przy zbiegu ulic Sobieskiego i Warszawskiej zderzył się samochód ciężarowy P. Z. 44635, kierowany przez p. Tadeusza Konieczkę, z dorożką samochodową P. Z. 4468, kierowaną przez właściciela p. Maksymiljana Lewińskiego. — Wskutek zderzenia dorożka została rzucona z jezdni na parkan i mocno uszkodzona. Zawinił p. Konieczka, który jeździł bez prawa kierowania samochodem. (k)

KRONIKA SĄDOWA

— * Król w potrzasku. Leon Król, rzecznik z zawodu, jest notorycznym przestępcą

ca, który przeważnie życie swe spędza w celi więziennej. Obecnie odsiaduje on karę 4-letniego więzienia w Rawiczu. Wczoraj sprowadzono go ponownie do sądu okręgowego w Poznaniu, gdzie przed wyrokiem karnym odpowiadał za nabycie za działem karnym futra karakulowego. — beżen damskiego futra karakulowego. — beżen z nim zasiadł na ławie oskarżonych. Razem z nim zasiadł na ławie oskarżonych fryzjer Kordylewicz, który pośredniczył w nabyciu futra. Sąd po przeprowadzonej rozprawie wymierzył Królowi rok więzienia, Kordylewicz zaś dla braku dowodów został uwolniony. (z.)

JARMARKI

— **Ostroróg.** W czwartek, dnia 4 lutego odbędzie się w mieście Ostrorogu jarmark na konie, bydło i towary kramarskie.

— **Pleszew.** W mieście Pleszewie odbędzie się w dniu 4 lutego jarmark na konie. Spęd zwierząt racicowych nie jest dozwolony.

— **Sulmierzyce.** Następnego jarmarku kramny w mieście Sulmierzycach, powiatu odolanowskiego odbędzie się w środę, dnia 10 lutego br. i rozpocznie się o godz. 7.30 ran. Spęd koni oraz zwierząt racicowych nie jest dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— **Kostrzyn.** (Impreza na cel dobroczynny.) W niedzielę, 31 bm odbędzie się przedstawienie teatralne na sali p. Okarmy o godz. 19.30. Odegrane zostanie przez Stow. Młodych Polek „Skalmierzanki”, komedjo-opera w 3 akt. Kamińskiego. Spodziewać się należy, że obywatelstwo przybędzie gromadnie, tembardziej, że całkowity zysk jest przeznaczony na biednych naszego miasta.

— **Oborniki.** (O pomoc dla bezrobotnych.) Rada miejska, widząc wysoką liczbę bezrobotnych w mieście oraz pogłębiającą się z dnia na dzień nędzę, wydała w tych dniach odezwe, w której zwraca się z gorącą prośbą do obywatelstwa, aby w obecnym okresie bezrobocia dopomógł w akcji niesienia pomocy bezrobotnym bądź to w gotówce, czy też w naturaljach. W tym celu rozesłał lokalny komitet odpowiednie deklaracje.

— (Z Rady miejskiej.) Pod przewodnictwem p. Leona Rosochowicza odbyło się zwyczajne posiedzenie Rady miejskiej, na którym zatwierdzono preliminarz budżetowy na rok gospodarczy 1932-33 gazu ni miejskiej, rzemni, szpitala, szkoły powszechnej, miejskiego gimnazjum koedukacyjnego i administracyjny w wydatkach i dochodach zwyczajnych i nadzwyczajnych.

— (Wieczorek.) Koło Śpiewackie Św. Cecylii urządziło na sali p. Kłosowej skromny wieczorek.

— (S. M. P.) W ub. niedzielę odbyło się walne zebranie Stowarzyszenia Młodych Polek. Sprawozdanie z całorocznej działalności przyjęto. Ustępującemu zarządowi udzielono absolutorium. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano protektora ks. prob. Szymańskiego. W skład nowego zarządu weszli: dh. Wł. Pałacykówna — prezeska, dh. St. Kandul-ska — zastępczyni, dh. Pelagia Syniowska — sekretarka, dh. C. Skierczyńska — zastępczyni, dh. Otylia Skierczyńska — skarbniczka, dh. Salomea Bukowska — naczelniczka, (kko.)

— **Maniewo.** (Przedstawienie amatorskie.) Sekcja sceniczna Tow. Św. Władysława z Poznania urządziła na sali p. Karożyńskiego w Maniewie przedstawienie amatorskie p. t. „Macocho” oraz arcywesołą komedię „Wierny sługa”. (kko.)

— **Rawicz.** (N. O. K.) Narodowa Organizacja Kobiet w Rawiczu odbyła w Hotelu Centralnym swoje miesięczne zebranie. Przewodnicząca p. Plackowa zawiadzała zebranie i odczytała sprawozdanie z ubiegłego zebrania. Następnie wygłoszony został referat p. t. „Sprawa polska a kwestja żydowska”. Po referacie potoczyła się żywa dyskusja, po której wyczerpani uczestnicy zebrania pieśni „Boże coś Polskę”.

— **Ostrów.** (Z ruchu śpiewaczego.) Tow. Muzyczne im. Moniuszki odbyło swe walne zebranie. Z wygłoszonych sprawozdań wynikało, że towarzystwo liczy 83 członków, w tem 38 czynnych i 45 nieczynnych i ma narazie tylko chór żeński, choć czyni się starania, celem utworzenia chóru mieszanego. Towarzystwo pozyskało ostatnio na stałego dyrygenta p. Adama Jungsta. Do zarządu na nowy rok powołano: na prezesa p. Wacława Suszyckiego, na wiceprezesa p. Stanisława Szlapkę, na sekretarkę p. Hadrystównę, na skarbniczkę p. Mlynarczykównę.

— (Z życia abstynentów.) Przy licz-nym udziale członków i gości odbyło się w niedzielę w Miejskim Kościele Koło Abstynentów doroczne walne zebranie. Koło istnieje od przeszło 25 lat i prowadzi na tutejszym terenie walkę z alkoholizmem jak najsilniejszą z wiarą w przyszłość Narodu i Państwa Polskiego. Zarząd zdał sprawozdanie z całorocznej działalności i uzyskał absolutorium. Na prezesa powołano ponownie p. Leona Sokolowskiego, a na sekretarkę p. Leonorę Sorbakowską, a na nowo wybrano do zarządu pp. Mikolaj Motyla i Szczepaniaka. Na zebraniu też wygłoszył ponadto referat p. Tadeusz Słomka p. t. „Ideal Polaka-katolika — abstynencja”. (n.)

— **Mikorzyń.** (Wykrycie tajnej gorzelni.) Urzędnicy Izby Skarbowej wykryli w Mikorzyńcu (pow. Kępno) u jednego z tamtejszych gospodarzy dobrze za-

prowadzoną tajną gorzelnię. Narzędzia skonfiskowano. (ck.)

— **Inowrocław.** (Ze Stow. Chrześc. Narod. Naucz.) Dnia 23 bm, odbyło się walne zebranie członków miejsc. Stow. Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powsz. Nowy zarząd Stow. stanowią pp.: W. Bogusławski — prezes, E. Sowiński — wiceprezes, S. Kamiński — sekretarz, J. Wnuk — skarbnik.

— (Kat. Tow. Abstynentów.) Miejsce-wo Katolickie Towarzystwo Abstynentów urządziło swe walne zebranie pod przewodnictwem p. Kwiatkowskiego. Towarzystwo liczy obecnie 121 członków. Prezesem obrano p. A. Górno, zastępcą — p. Pilchowskiego, sekretarzem — p. Tad. Lewandowskiego, skarbniczką — p. Fl. Łukaszewską, bibliotekarką — p. R. Gutowską. (em.)

Drugi koncert na rzecz funduszu dla bezrobotnych

Dowiadujemy się, że 2 lutego br. o godz. 12 w południe w Kino „Słońce” odbędzie się pod protektoratem „Caritasu” drugi koncert orkiestr piórkowych na rzecz funduszu dla bezrobotnych. Nie wątpimy, że publiczność tłumnie podaży na ten koncert, by uczestniczyć w pięknej uczcie duchowej, a jednocześnie, by złożyć dowód swej ofiarności dla nędzy i biedy bezrobotnych braci.

Podajemy do wiadomości, że bilety po bardzo dostępnej i niskiej cenie, bo balkon 1 złoty a parter 0.50 zł. Wydatek więc drobny, który nie obciąża budżetu, a stanie się wielkim dobrodziejstwem dla prawdziwie potrzebujących.

Wszyscy więc 2 lutego o godz. 12 do Słońca.

„Na wschodzie jest źle!”

Pod hasłem powyższem odbędzie się w dniu 1 lutego pierwsze doroczne walne zebranie członków poznańskiego koła Towarzystwa Obrony Ziemi Wschodnich, które zamierza w tym dniu złożyć sprawę ze swej dotychczasowej pracy pod przewodnictwem p. dr. Słotwińskiego i p. wiceprezesa S. O. Drószdza i swych planów na przyszłość. Na temże zebraniu p. Henryk Grudziński wygłosi referat p. t. „Na wschodzie jest źle!”

Doniosłe znaczenie należytego uświadomienia naszego społeczeństwa o stanie niezbędnych interesów Polski na naszych rubieżach wschodnich nakazuje wzięcie w tem zebraniu udziału ze strony tak dotychczasowych członków jak też mile widzianych gości.

Zebranie odbędzie się 1-go lutego 1932 r. o godz. 19 u dr. Słotwińskiego przy pl. Wolności 8, III p.

Jutro koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

Jutrzejszy koncert Orkiestry Symfonicznej przynosi nam wyłącznie muzykę francuską w najlepszym gatunku. I tak usłyszymy Symfonię d-moll Ces. Franka, która wykonana w Poznaniu przed kilkoma latami odniosła wielki sukces, Saint-Saensa koncert skrzypcowy h-moll w wykonaniu prof. Wacława Kochańskiego z Warszawy, poemat symfoniczny „Phaeton” tegoż samego autora oraz dwa bardzo efektowne Nokturny Debussy’ego.

Koncertem dyryguje p. Zygmunt Latoszewski.

Wspomagając biednych i bezrobotnych, chronisz własne społeczeństwo przed upadkiem fizycznym i moralnym. Wpłać więc natychmiast swój dobrowolny datok do Administracji naszego pisma lub na konto P. K. O. nr. 213 005

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sekcja Szklarska przy Zjednoczeniu Pracowników Rzemieślniczych.** Zebranie planarne odbędzie się w sobotę, 30 bm. o godz. 19 w sali nr. 9 Domu Rzemieślniczego.

— **Kółko Wycieczkowo-Muzyczne im. Mozarta.** Lekcja odbędzie się w sobotę, 30 bm. o godz. 20 w lokalu klubowym przy ul. Masztalarskiej 7. Po lekcji pogadanka w sprawie diecieściolcia.

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się 31 bm. o godz. 10.45 na sali p. Jarockiej ul. Masztalarska 8.

— **Poznańskie Tow. Pszczelarzy.** Zebranie miesięczne odbędzie się 31 bm. o godz. 15 w restauracji „Bristol” przy ulicy Jasnej 19.

— **Klub mandolinistów „Lutnia” Poznań.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 31 bm. o godz. 15 w lokalu p. Ratajczaka przy ul. Półwiejskiej 16.

— **Baczność Hallerczyści!** Bierźmy gremjalny udział w pogrzebie śp. członka

Margowskiego. Zbiórka wszystkich członków 31 bm. o godz. 2,20 przy cmentarzu w Górczynie.

— **Baczność Stow. Młodych Polek!** W niedzielę, dnia 31 bm. odbędzie się w sali Amarantowej Tramwajarzy, przy ul. Słowackiego 24 kurs dla członków zarządu i druchen zastępowych. Początek kursu o godz. 11.

— **Klub mandolinistów „Sempre vivo”.** Ze względu na majacy się odbyć koncert w dniu 2 lutego odbędzie się dodatkowa lekcja w niedzielę, 31 bm. o godz. 11 w lokalu klubowym „Cukierni Słowiańskiej”, ul. Marsz. Focha 70.

— **Związek Malarzy.** W niedzielę, 31 bm. o godz. 11 przed poł. odbędzie się walne zebranie u p. Świtalskiego, ulica Podgórna 6.

— **K. P. H. „Wilków Morskich”.** Zebranie planarne odbędzie się w poniedziałek, 1 lutego o godz. 19.30 w szkole im. Konarskiego przy ul. Marii Magdaleny.

— **Tow. Abstynentów pod wezw. św. Kazimierza.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek, 1 lutego o godz. 20 na sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22.

— **Koło lokalne Akuserek w Poznaniu.** Zebranie planarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 1 lutego br. o godz. 17 w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet przy ulicy Polnej 17.

— **Tow. Entomologiczne.** Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 1 lutego o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a.

— **Cech Kraw. Damskiego** przypomina członkom iż msza św. odbędzie się we wtorek 2 lutego o godz. 10.30 w kościele OO. Salezjanów przy ul. Wronieckiej.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera Poznań-Jeżyce.** Zebranie planarne odbędzie się we wtorek, 2 lutego o godz. 18 w lokalu p. Jaszyka, ulica Kraszewskiego 16.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”.** Walne zebranie odbędzie się w środę, 3 lutego o godz. 19 w sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Tow. św. Władysława Poznań-Wilda** odbędzie swe planarne zebranie w środę, 3 lutego o godz. 19 na sali dh. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Poznański Klub Wioślarek.** Miesięczne zebranie odbędzie się w środę, 3 lutego o godz. 19 na malej salce cukierni „Warszawianka”, Al. Marcinkowskiego. — Prosimy o liczny udział ze względu na sprawę treningów, majacych się rozpocząć w najbliższych dniach.

— **Tow. Przem. „Dzwignia” Poznań-Lazarz.** Zebranie planarne odbędzie się 4 lutego o godz. 20 w lokalu zebrania przy ul. Marsz. Focha 62.

— **K. S. „Korona”.** Miesięczne zebranie odbędzie się 5 lutego o godz. 20 na sali Związku Kolejowców Polskich przy ulicy Spokojnej.

— **Chór im. Chopina.** Planarne zebranie odbędzie się 5 lutego br. o godz. 20 w lokalu p. Fiedler.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Śmiśniewicz, Książ, 2 zł. — W. S. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł. — Teresa Sienska z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę i dalszą opiekę 5 zł. — Janowski 5 zł. — Kazik Kłos 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 404 zł.

Na bezrobotnych O. W. P.: Jan Zelazny, Lublin, 40 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 50 zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Teresa Niewiada, 3 l. 2 mies. Eleonora Wyszyńska, krawcowa, 21 l. Józef Margowski, biurowy, 33 l. Joanna Rejowiczowa, z domu Kam, 45 l. Wacław Nowacki, magazynier, 41 l. Katarzyna Janyga, 10

Przez szybkie

Pluca...

Nie pamiętam dokładnie gdzie — może w jakim artykule krajoznawczym, a może w jakimś rodzimym Baedekerze — czytałem o Sołaczu takie mniej więcej zdanie:

„Płucami Poznania jest Sołacz z pięknym, malowniczym parkiem. Mieszkańcy chętnie obierają go za teren niedzielnych przechadzek, szukając w cieniu drzew ochłody po dusznym upale, w cichych alejach — odpoczynku po miejskim zgłębku”.

Milo i zachęcająco! Często gesto zaglądam do kroniki policyjnej i codziennych wypadków. I — trzeba mieć takie szczęście — Sołacz figuruje tam zazwyczaj nie jako płuca, miejsce, gdzie ludzie wdychają świeże powietrze, ale wprost przeciwnie: jako miejsce, gdzie ludzie zazwyczaj biją.

Widocznie autor cytowanego zdania zapomniał się zastrzec, co do pory dnia. W dzień — płuca, wieczorkiem — jak się zdarzy.

Nie chcę z tego, broń Boże, robić Sołaczowi zarzutu. Ostatecznie, że ktoś tam szukający ciszy i chłodu został napadnięty przez ciemne postacie, to się zdarza nie tylko tutaj. Ze świadko-

mies 8 dni. Wincenty Zyko, rolnik, 22 l. Stanisław Kubiak, stróż, 49 l. Marja Nowakowska, 84 l. Eugenjusz Stern, 5 l, 10 mies.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **R. F. P.** Sytuacja jest dla Pana trudna, bo jeżeli wymiar istotnie jest zapisany w księdze wieczystej, to dopuścił się Pan niedbalstwa. Pan tego nie sprawdził. Okoliczność, że sprawdził to sekretarz notariusza, nie zwalnia Pana od odpowiedzialności. Możliwe jednak, że sąd będzie się na to zapatrywał inaczej, a wówczas miałby Pan trzy drogi: 1. Zaczepić kontrakt, zdziałany podstępnie; zwraca Pan nieruchomość, a poprzedni właściciel zwraca pieniądze. 2. Może Pan wymiar wykonać, a wartość skapitalizowaną wymiaru potrącić z reszty ceny kupna. Kwota ta będzie niewielka z uwagi na podeszły wiek wymiennicy, a proces na tem tle bardzo długi i kosztowny. 3. Może Pan zaskarżyć notariusza z powodu zaniedbania jego pracownika, o ile w sposób podany pod nr. 2, nie uzyskałby Pan odszkodowania. W każdym razie, jeżeli wymiar nie jest zbyt znaczny, nie radzimy zaczynać sporu, który będzie kosztował dużo i trwał długo. Może uda się sprawę załatwić ugodowo? (aK.)

— **P. Stan. Kuśn.** Czy obwód tamtejszy należy do województwa poznańskiego? Jeżeli tak, to stanowisko gminy poznańskiej jest prawnie uzasadnione, gdyż wydatki tego rodzaju zawsze w pierwszej linii musi pokryć związek wspierania ubogich, właściwy ze względu na siedzibę, uzasadniającą wsparcie, bez względu na dalsze dochodzenie praw. Należy więc rachunek gminy poznańskiej uregulować, a następnie związek ubogich może domagać się zwrotu zapłaconych kwot od osób które są zobowiązane do dania utrzymania po myśli postanowień kodeksu cywilnego (matka). (aK.)

— **„Sprawiedliwość”.** Matka nie była wogóle uprawniona do rozporządzania majątkiem, gdyż już ojciec rozporządził, a po jego śmierci testament wzajemny nie był zaczepialny. Zasadniczo może Pani żądać swej części spadkowej, zaczepiając kontrakt oddania nieruchomości przez matkę drugiemu bratu. Niech Pani szczegółowo przedłoży sprawę adwokatowi, gdyż ewentualny proces będzie bardzo skomplikowany. (aK.)

Teatr Polski

DZIŚ — o godzinie 16 „Ich synowa” — przedstawienie zakupione przez Armię Błękitną. — O godz. 20 „Drugie imię miłości” (Premjera). **Niedziela, 31. 1.** o godz. 15 „Ich synowa” — ceny znizowane. — Wieczorem o godz. 8 „Drugie imię miłości”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Caryca i Rasputin”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr „Uśmiech”

DZIŚ — o godzinie 20 „Hrabia Luxemburg”. **Niedziela, 31. 1.** o godz. 3 popoł. „Cnotliwa Zuzanna” (Ceny znizowane). **Niedziela, 31. 1.** o godz. 8 wiecz. „Hrabia Luxemburg”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Objazdowy

pod kierownictwem Wł. Brackiego „Kajzer” — Macieja Wierzbickiego **DZIŚ** — **Wieluś**, **Niedziela** — Wieruszów.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne

Niedziela, 31. 1. XVI koncert symfoniczny. Dyrygent: Zygmunt Latoszewski — Solista: Wacław Kochański (skrzypce).

wie stwierdzili, że ofiara nosi ciężkie obrażenia, że policja poszukuje i że sprawcy pozostali niewykryci — to przecież należy do ceremonjału nietylko tutaj. To jest, że tak powiem nawet w dobrym tonie.

Ot, rzekło się nawiasem, a propos, że niby z tymi płucami niezupełnie jest w porządku. Tak mi się to nawiązało, bo akurat mam tu list jednego z czytelników.

Pisze on: „Na rogu ul. Wołyńskiej i Al. Wielkopolskiej jest takie błoto, że człowiekowi kalosze z nóg spadają, a i na jezdni asfaltowej, — również błoto. I taki stan rzeczy trwa oddawna, a pan „rewirowy” sam skacze, jak ta sarna, omijając błoto. Proszę o informację: czy istnieje dla wszystkich jednakowy obowiązek utrzymywania chodników w należytych porządku?”

Przypuszczam, że będę w zgodzie z prawem, jeśli w odpowiedzi na to pytanie stwierdzę, że takie przepisy z pewnością istnieją. Co do sprawy jednak, poruszonej w dalszym ciągu tego listu, — że „policja powinna wywieść odpowiednie ogłoszenie: „przechodniu, pilnuj kaloszy, bo w tem bagnie zgubisz je napewno” — muszę przyznać, że o podobnym obowiązku nie wiem nic bliższego.

Może... Ale nie jestem prawnikiem. X. A wery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

JUTRO W TEATRZE WIELKIM WIECZÓR SYMFONICZNY.

Jutrzejszy koncert, poświęcony muzyce francuskiej, obfituje w kompozycje ze wszech miar ciekawe, a w Poznaniu powierzchownie lub zgola nieznanne.

Sytuacja muzyczna we Francji, w czasie gdy na widowie wystąpił młody Caesar Franck (ur. 1822 w Liège — zmarł 1890 w Paryżu), nie była dla prawdziwego muzyka radosną. Predominowali Auber i Meyerbeer z teatralno - pompacyjnym stylem, w którym muzyka była na dość dalekim planie. Ideali ówczesne Francka skupiały się też około Bacha i Beethovena jako przedstawicieli muzyki „absolutnej”. Zgodnie z temi założeniami Franck uprawia formy muzyki „czystej” i rzec można, stwarza francuską muzykę symfoniczną.

Jutrzejsza symfonia d-moll powstała późno, już pod koniec życia Francka, bo w latach 1886 — 88, niedługo po słynnej sonacie skrzypcowej a-dur. Pokrewieństwo obu dzieł jest widoczne; założenie „motywu cyklicznego”, t. j. tego samego tematu, służącego dla trzech lub czterech części formy cyklicznej, przeprowadza kompozytor tak w sonacie jako też i w symfonii.

Dzieło, wystawione poraz pierwszy 17. 2. 1889 w Paryżu miało wielu przeciwników. Jeden z nich argumentował, że symfonia nie jest symfonią, bo autor użył... różka angielskiego! Niemile zachował się Gounod twierdząc, że symfonia jest „potwierdzeniem niemości, doprowadzonej aż do dogmatu”. Może autor Fausta, doskonały muzyk, nie powiedział tego... bezinteresownie.

W latach śmierci Francka na czele młodej Francji stał Claude Achille Debussy (1862—1918), postrach wszystkich „wagnerzystów”, „brucknerzystów” i t. p. wytworów niemieckiej mentalności. Żąda od muzyki prostoty i bezpośredniości. W twórczości swej Debussy wprowadził tak wiele nowych momentów, że nie sposób o nich mówić w krótkim szkicu. Na oznaczenie muzyki Debussy'ego przyjęła się nazwa „Impresjonizm”, co nie wiele lub też nic nie mówi. Zapewne Debussy operuje barwą, kolorytem. Nocturny, które usłyszymy jutro, wykażą nam kilka cech charakterystycznych dla Debussy'ego. Składają się z trzech części: „Nuages” - „Fêtes” - Sirenes (ostatnia z chórem żeńskim); spójnikowa niesłychanie szeroka skalę możliwości formalnych i instrumentalnych.

Koncert skrzypcowy c-moll Saint-Saens pochodzi z 1880 roku. Składa się z trzech części. Należy do rzędu kompozycji, w których Saint - Saens wchodzi już raczej na grunt kompromisu, w przeciwieństwie do poematu symfonicznego „Phaëton”, którego instrumentacja śmiała i w pewnej mierze rewolucyjna, wywołała swego czasu duże sprzeciw i ostrą krytykę. Były to jedyne, nieliczne śmiałości Saint-Saens, pozatem pozostał eklektykiem.

Dr. T. S.

Pisma nadesłane

„Przegląd Graficzny, Wydawniczy i Państwowy”. Nr. 4. Treść: „Przestroga przed sprowadzaniem towarów z Gdańska”. — J. Kuglin: „Nowa antykwa polska”. — „Ułgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1932”. — „Przyrzędzenie starych, podniszczonych klisz”. — (I): „Walka z etatyzmem w przemyśle graficznym w Niemczech”. — ts: „Z Tow. Graficznego w Toruniu”. — St. Jarkowski: „Prace Instytutu Prasoznawczego w Berlinie w roku 1931”. — J.: „Jubileusz wydawnictwa polskiego w Chinach”. — „Przemysł papierniczy w Czechosłowacji”. — Rozmaitości. — Wiadomości z firm. — Adres Red.: Poznań, Masztalarska 8.

„Młodzież Śląska”. Nr. 3 Treści: Nasza skrzynka listowa. — Rzeczy ciekawe i polityczne. — J. L. „Św. Mikołaj”. — Lukówna R. „Wspomnienia Wigilijne”. — W. Ragis: „W ciemną noc”. — J. Lange: „Młodzież Śląska”. — Poznaj swój kraj i daj świadectwo prawdzie. — Przysłowia na grudzień. — Szewczyk K.: „Kochaj Śląską Ziemię!”. — Z przeszłości Ligoty. — Piotr Gwóźdź: „Utopiec”. — Achtelik J.: „Świat Bajki Śląskiej”. — Pieśni ludowe śląskie. — J. Cudak: „Jak to Franck przez facaka, stoł się porządnym człowiekiem”. — Zurkowska H.: „Zima”. — K. Konarski: „Zostali”. — Kąkolówna E.: „Zima”. — Najciekawsze książeczki. — Wesoły kącik. — Od redakcji. — Nasz nieustający konkurs zagadek. — Odpowiedzi Redakcji. — Adres Red.: Knurów, Szkoła Nr. 1.

GARNCARZ KRZEMIENIECKI

Czy sztuka ludowa skończy w muzeum? — Przyszła rewolucja światowa — Przeciwnicy tyranii maszyn — Najcudowniejsza maszyna — Pewien zabytek szczytów — W chacie na przedmieściu Krzemienia — Hypnotyzujące ręce — Z kola do pieca — Nagroda w Równem — Od sztuki do roli — Prawdziwi ludzie

Krzemieniec, 26 stycznia.

Coraz częściej słychać, że przemysł i sztuka ludowa czeka rychły koniec, że spocznie ona w muzeach niby w grobowcach. Zamorduje ją wielki przemysł fabryczny: maszyna, ta wszechwładna dzisiaj pani świata. Co do mnie, sądzę, że do tego nie dojdzie. Raczej chcę wierzyć, iż następna rewolucja światowa zwróci się przeciw maszynie, aby zrzucić jej tyranie i zepchnąć dzisiejszą władczynię do graniarni wieków, a na jej miejsce rozwinie się znów warsztat indywidualny. Dużo by o tem mówić, bo dużo się nagromadziło materiału do takich czy innych horoskopów. Może bezpośrednio po tej rewolucji nastąpi jakaś nowa epoka kamienia łupanego, ale będzie to epoka wyzwolenia i przewietrzenia atmosfery, w której świat dzisiejszy się dusi. A utworzy ona drogę epoce innej, w której każdy człowiek będzie się starał być jak najbardziej twórczym we wszystkich zakresach życia i do tego zmobilizuje wszystkie swe funkcje intelektualne, uczuciowe i fizyczne. Jakże normalnym i prostym korytem popłynęłoby życie, gdyby regulowała je twórczość, zaprzęgająca do harmonijnej pracy tę najcudowniejszą, a tak skończoną w swej doskonałości maszynę jaką jest istota ludzka!

Zanim to jednak nastąpi, chcę opowiedzieć o pewnym zabytku szczytów „muzealnym”, który pewnie w mojej wizji przyszłego świata odegrałby dużą rolę, ale i dziś, właśnie jako kandydat do muzeum cieszy się wielkimi powodzeniami. Chcę mówić o garncarzu krzemienieckim, moim sąsiedzie i przyjacielu.

O garncarstwie naszych kresów południowych można by pisać tomy: ceramika huculska, ceramika poleska, ceramika wołyńska to niezmiernie bogate, a zupełnie odrębne w charakterze działy tego zdawałoby się mogło, skromnego przemysłu. Trudno pogodzić się z myślą, że ten dorobek artystyczny naszej wsi zostanie wyrugowany przez artykuły fabryczne. Niestety proces ten już w wielu miejscowościach u nas się rozpoczął, ale Wołyń posiada jeszcze trochę rękodzielników, których obecnie Tow. Popierania Przemysłu Ludowego wzięło w opiekę i zachęca do pracy. Są tkacze, są koszykarze, a najwięcej garncarzy. Glinki wołyńskie, z których ongiś wypalano przepiękne Korce i Baranówki, zachęcają domorosłych artystów do pracy ceramicznej. W tym dziale przemysłu ludowego naszych kresów znajdujemy olbrzymie bogactwo form, rysunków i barw. Każdy garncarz, stosownie do swego uzdolnienia, gustu i temperamentu, dobiera i opracowuje specjalne sposoby techniczne, stwarzając swój własny, odrębny styl.

Mój garncarz jest tylko groteskowym szkicem tego harmonijnego człowieka przyszłości o którym wyżej napomknęłam, ale gdy przypatrzymy się bliżej jego życiu, zobaczymy, że ma ono swój głęboki sens, swoje zdrowie i swoją poezję. Mieszka on na dalekim przedmieściu Krzemienia, gdzie nieliczne chatki, rozrzucone wśród dolin i wzgórz, kryją się w rozległych sadach i gajach. Chata mego garncarza mieści się też w dużym sadzie; są tam stare grusze i pokrzywione dzwonekowe jabłonie; u ich stóp rośnie kukurydza, słoneczniki, a wśród grządek złocą się wielkie harbuzy i tykwki czepiają swe wąsy do tyczek fasoli. Pełno tu różowych floksów i żółtych nagietek. W cieniu starych śliw, niedaleko chaty stoi piec garncarski; jest to poprostu dół z kamiennym paleniskiem, pokryty słomianym dachem. Prymitywność całej instalacji wpływa stąd, że sam artysta był jego twórcą; a dawno to było, bo garncarz jest stary, pamięta jeszcze czasy, kiedy w Krzemieniu był cech garncarski w którym sam, jako młodzianek czeladnik, wyzwał się był na majstra.

Główny warsztat, umieszczony w izbie składa się z dużego kręgu drewnianego, nad którym znajduje się mały krządek, połączony z nim osią; garncarz znoga puszcza w ruch duże kolo, a na małym, wirującym bardzo szybko modeluje rękami z przygotowanej, miękkiej, urobionej jak ciasto gliny swoje naczynia. Jest jakiś hypnotyzujący rytm w harmonijnych ruchach rękodzielnika, którego twarde i na po-

zór niezdarne ręce wyczarowują z ciemnej gliny piękne i szlachetne kształty. Na półkach wśród belek pułapu gnieźdzą się gromady wysychających mis i garnków, jak szeregi pięknych, szarych stworków, błyszczących jeszcze od dotknięcia wilgotnych rąk swego wytwórcy. Gdy garnki wyschną i pojaśnieją, wracają znów na wirujące kółko, gdzie bardzo prymitywnym przyrządem, techniką zbliżoną do batików, zostają pokryte ornamentami, osiąganymi z najprostszymi kombinacjami linii, kropek, kresek na pamięć z głowy pisanych. Nieraz kropka spłynie kreską w dół, a linia rozleje się niesympatycznie; ta przypadkowość deseni, który w każdym naczyniu rysuje się inaczej i niespodziewanie, stanowi ich wielki urok, pełen życia i wyrazu.

Naczynia pokryte pięknymi wzorami idą do pieca, skąd wychodzą błyszczące śliczną glazurą mieniącą się różnemi tonami, od pomarańczowego, aż do prawie czarnego brązu. Na tonację glazury wpływa też przypadek: większego lub słabszego natężenia ognia w piecu. Mój garncarz barwi jedynie trzema kolorami: białym, zielonym i brązowym; odcienie tych kolorów, jemu tylko właściwe, jako też forma i rysunek stanowią jego własny styl, którym się różni od swych kolegów, wytwarzających równie piękną i ciekawą ceramikę, ale każdy zupełnie różną w ujęciu i charakterze.

Mój sąsiad jest teraz w modzie: dostał medal brązowy na wystawie regionalnej w Równem z nagrodą pieniężną; w sejmiku udzielono mu pożyczki, która go wyrwała z rąk żydowskich. Jego garnki i misy w piecu jeszcze są już wszystkie wykupione; dostaje liczne zamówienia; jest nalegany o pospiech i większą produkcję. Ale żadne gorączkowe szturmy nie są w stanie przymusić go do pospiechu i do masowej produkcji na eksport. On się nie gorączkuje, nie demoralizuje; z dawną precyzją wybiera najlepsze gliny, z niezachwianą dokładnością rozciera farby i glazury. A w czasie żniw odrywa się od swej roboty, aby żąć, w jesieni, aby kopać kartofle, na wiosnę, aby siać i sadzić. Na przemiany ima się swej roboty jako rzemieślnik, jako artysta, jako człowiek; w tem tkwi jego podobieństwo do ludzi renesansu: nie w sile intensywności i napięciu życia, ale w ujęciu i sposobie pracy.

Nie znaczy to, aby ludzie renesansu, czy ludzie przyszłości mieli obok zawodowej pracy kopać kartofle i wziąć nawóz. Chodzi tylko o to, aby „życie” uważali za swój „główny zawód” i sens tego życia rozumieli. Mój dziad jest tylko groteskowym przykładem, przechodnim łącznikiem między bujnością bogactwa klasycznego, a szarmonizowaniem, uspokojeniem tempem przyszłości. Ta przyszła ludzkość powinna się składać z prawdziwych ludzi, wyleczonych z choroby gorączkowej pracy, wyzwolonych z niewolniczej manji specjalizacji i fachowości, zniekształcających w nudną, manjacką, godną pożałowania maszynę tak piękny twór boski, jakim jest człowiek.

Elżbieta

Zaleska - Dorożyńska.

Drukarnia Krajoznawcza. Z Krakowa donoszą nam: Nasi młodzi krajoznawcy z kół młodzieży szkolnej mają własną drukarnię. Można ją nazwać drukarenką, ale że istnieje, to pewna. Inaczej nie wydawano by w niej „Nowin krajoznawczych” i nie umieszczano by na ostatniej stronie dumnego napisu: „Członkami własnej drukarni N. Kr. pod zarządem C. Skopowskiego”. Trzy ostatnie numery tego żywego piśmka świadczą dobrze o energii, z jaką młodzież bierze się do krajoznawstwa i o zapale, jaki w tę pracę wlewa.

(kt)

Książki nadesłane

Inż. Władysław Nekrasz: „Harcerze w bojach w latach 1914—1921”. Cz. II. Warszawa 1931. Główna Księgarnia Wojskowa.

Regina Danysz-Fleszarowa: „Polska Współczesna. I. Ziemia”. Wyd. Kola P. M. S. im. Z. Bukowieckiej Warszawa, 1931. Antoni Choloniewski: „Duch dziejów Polski”. Wyd. IV. Warszawa 1932. „Księgarnia Polska”. Tow. Pol. Macierzy Szkolnej.

ŻYCIE KULTURALNE

TEATRY LWOWSKIE RUSZYŁY

Ze Lwowa piszą nam: Mamy znów trzy teatry. W Rozmaitościach (Dom Narodny) grywa się znana „Roxy”, w Wielkim „Wilki w nocy”, Litnera, w Nowościach (dawna operetka) wynajęta przez Tow. Przyjaciół Opery śpiewany jest „Cyrylik sewilski” Dramat i komedję prowadzi jak wiadomo p. Władimir Horzyca, który skompletował zespół z artystów poprzedniego, tak świetnego i tak smutnie uciętego przez ZASP sezonu. W tem jest pewna ilość aktorów, którzy wyjechali byli z p. L. Schillerem do Warszawy i tam klepali biedę w „Melodramie”.

Opera jest zorganizowana przez wspomnianego Tow. Przyjaciół Muzyki i O. pery, od którego miasto zakupuje pewną ilość przedstawień miesiecznie, z rocznym maksimum 80-ciu. Oczywiście ma opera do rozporządzenia w pewnej mierze i Teatr Wielki. W każdym razie miasto ograniczyło wydatki na operę do sumy stałej i nie będzie już dopłacało bez ograniczenia, tak jak to bywało Operetki nie prowadzi się wogóle, wychodząc ze słusznego założenia, iż podkasana muza ma rację bytu o tyle, o ile publiczność jej potrzebuje i na jej kosztu łoży. Oplatanie jej z funduszy miejskich w jakiejkolwiek formie było nieodpowiedniem zawsze, co dopiero w dzisiejszych stosunkach. L. K.

Co grają w Krakowie? Piszą nam z Krakowa: Teatr nasz wystawił w reżyserji p. Wacława Nowakowskiego komedję Marchanda „Baltazar”, wprowadzoną do Polski przez Warszawę (teatr Letni). Sztuka podobała się, głównie dzięki grze, utrzymanej w szybkim tempie farsy i wykonawcom ról głównych (pp. Leliwa, Modrzewski, Fabisiak, Marcinowski i in.) (kt)

NAUKA

Zjazd bibliotekarzy polskich. Z Wilna piszą nam: Odłożony do czerwca r. b. zjazd bibliotekarzy polskich jest w stadium intensywnych przygotowań. Prace te prowadzi zarząd Koła Wileńskiego Związku Bibliotekarzy Polskich, który ukonstytuował się jako komitet organizacyjny i kooptował pewną ilość członków. Na zjazd przygotowuje komitet publikację, która da obraz historyczny dziejów i rozwoju bibliotek w naszym mieście. (wz)

Z Pol. Tow. Filologicznego. Koło wileńskie odbyło posiedzenie z odczytem p. Z. Plewko p. t. „Analiza pojęcia istnienia u Arystotelesa”.

SZKOLNICTWO

„Gdzie niemi uczą się mówić.” Pod tym tytułem zamieszcza „Ilustracja Polska” w ostatnim zeszycie artykuł z okazji stulecia Zakładu dla głuchoniemych w Poznaniu. Założony on został w roku 1832 w byłym klasztorze ks. ks. reformatorów. Pierwszym kierownikiem był Polak, Józef Sikorski z Sarnow. W czasie zabiorów był zakład jedną szkołą publiczną, w której obok języka niemieckiego uczono także po polsku. W zakładzie głuchoniemi dzieci uczą się mówić, czytać, a na wyższych kursach — arytmetyki, religii, geografii, przyrody i innych przedmiotów. Zakład poznański w ciągu 100 lat istnienia wykształcił blisko dwa tysiące głuchoniemych i oddał ich jako pożytecznych członków społeczeństwa. Artykuł ilustrują liczne zdjęcia, obrazujące tok nauki szkolnej w Zakładzie dla głuchoniemych, podobizny założyciela i obecnego kierownika oraz zdjęcia gmachu zakładowego. (tk)

VARIA

Warszawa i testament Staszica. Donoszą nam z Warszawy: Magistrat złożył w depozycie sądowym półtora miliona złotych, które odnowią zasoby fundacji Staszica, przeznaczonej na dom zarobkowy i sale zarobkowe jego imienia. Staszic zapisał w r. 1824 na ten cel 200.000 złotych polskich, za które w r. 1830 wybudowano za rogatką Wolską dom przytulku i pracy dla żebraków, bezdomnych, dzieci i sierot. Gmach ten, zniszczony w walkach roku 1831, był po odbudowaniu obrócony na różne cele, od aresztu do szpitala, którym jest po dziś dzień. Wszelako z funduszu zapisowego zbudowano w r. 1890 osobny pawilon na sale zarobkowe. Gdy szpital będzie przeniesiony gdzieś indziej, magistrat urządzi w nim dom zarobkowy. Na razie ulokowano tę instytucję przy ul. Żelaznej. (tw)

OCHRONA PRZYRODY

Ochrona lasów. Z Wilna donoszą nam: W nadleśnictwie Rajgród w białostockim em znajduje się t. z. Czerwone Bagno, ulubione miejsce pobytu łosi, które ściągają tam na zimę z okolicznych lasów. W zeszłym roku było tam 5 sztuk tego niezwykłego u nas rzadkiego zwierza. Leśnictwo w Rajgrodzie wydało do ludności odezwe, aby łosi nie zabijano a za wytopnienie kłusowników przekraczających zakaz wyznaczyło nagrodę 150 złotych. Dla łosi ma być też utworzony rezerwat o powierzchni 450 hektarów w puszczy Borsztowskiej, na północ od Białegostoku. (kn)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili Przed powodzią mleka

Począwszy od ubiegłej soboty Niemcy obłożyły masło pochodzące z Polski cłem prohibicyjnym w wysokości horrendalnej: 175 RM za 100 kg! Jest to cios niezwykle bolesny dla naszego przemysłu mleczarskiego, szczególnie zaś dla mleczarstwa wielkopolskiego. Gros bowiem eksportu masła kierowało do Niemiec; posługując się danymi z Wielkopolski ogółem około 6500 tonn masła, przyczem 4000 tonn znalazło zbytno na rynku niemieckim. Wartość ogólnego eksportu masła z Polski, w ciągu 11 miesięcy ub. roku, wyniosła 55 mln. zł, z czego Niemcy zapłacili 32 miliony złotych.

Jak więc widzimy, zamknięcie się rynku niemieckiego przed importem polskiego masła odbije się ujemnie zarówno na naszym bilansie handlowym, jak i na położeniu mleczarstwa polskiego. Na pytanie: co czynić? dwie istnieją odpowiedzi.

Pierwszą odpowiedzią będzie: przedstawienie się na eksport na inne rynki zbytu. Chwała Bogu, nasza technika eksportowa w tej dziedzinie stoi na wysokim poziomie, szczególnie dzięki chwałebnym wysiłkom Związku Gospodarczego Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu, który od dawna przewidując możliwość niespodzianek na rynku niemieckim, zaprowadził się znakomicie na odleglejszych rynkach odbiorczych, w Anglii, Szwajcarii itd., dzięki zaś koncentracji eksportu masła spółdzielczego (via związkowa centrala), mógł skuteczną prowadzić politykę wywozową. Trafność tej polityki, oparta na zasadzie konwencji wywozu i na nieufności w stosunku do rynku niemieckiego, znajduje dzisiaj pełny swój wyraz.

Tak więc organizacyjnie jesteśmy „w pogotowiu wojennym”. Niestety, kłopotliwa jest tendencja zamykania się wzgl. kurczenie się wszystkich bezmała rynków odbiorczych. Przytem kierunek antyliberalny w przyszłości będzie się raczej gruntował. To też należy uswiadomić sobie z całą jasnością, iż eksport w niedalekiej już przyszłości okaże się niewystarczającą drogą zbytu dla naszego masła. A więc znowu wylania się pytanie: co czynić w przyszłości?

Drugą odpowiedzią na to pytanie zadawaliśmy dyrektorowi Wielkopolskiej Izby Rolniczej, p. dr. T. Konopińskiemu, który w świeżo wydanej broszurze pt. „W sprawie rozszerzenia spożycia mleka w Zachodniej Polsce”, pisze co następuje:

„Widoki eksportowe w dziedzinie produktów rolnictwa i hodowli ulegają coraz wydatniejszemu ograniczeniu. Wobec tego kategorycznym imperatywem staje się konieczność poświęcenia większej niż dotychczas uwagi rynkowi, — przynajmniej — się szerzej —, nieco zaniedbanemu, jakim jest nasz rynek wewnętrzny”.

Forsujemy konsumpcję mleka na rynku wewnętrznym, jeśli chcemy zapobiec powodzi mleka! Istnieje szereg środków zdolnych do podniesienia spożycia krajowego (propaganda znajduje wśród nich poczesne miejsce) i p. dr. dr. Konopiński proponuje zjednoczenie tych środków w rękach „Ligi Mleka Zachodniej Polski”. Komitet organizacyjny ligi powstał w Poznaniu, w dniu 9 b. m.

Istnieją kolumny ratunkowe, zmożliżone w obliczu niebezpieczeństwa „powodzi mleka”. Życzymy im powodzenia i oczekujemy biuletynów o stanie „powodzi”!

Z ZAGRANICY

(z) Handel zagraniczny Wielkiej Brytanii w 1931 r. Bilans handlowy za r. 1931 wykazuje pogorszenie w porównaniu z latami poprzednimi, mianowicie import obniżył się o 181,8 milj. £., eksport zaś o 204,4 milj. £., w porównaniu z r. 1930, stał saldo ujemne, które wyniosło w 1931 r. 409 milj. £. przewyższa saldo z r. 1930 o 23 milj. £. Blizsza analiza wykazuje zwiększenie się przywozu surowców, a zmniejszenie eksportu wyrobów gotowych. Na całokształcie bilansu ostatnie zarządzenia celne jeszcze się nie odbiły.

Krótkie informacje gospodarcze

— „Federal Reserve Bank” w Dallas obniżył stopę redyskonta z 4 proc. na 3 i pół procent.

— Z Batawji donoszą, że należy oczekiwać w b. r. zamknięcia na Jawie 53-ch fabryk cukru trzcinowego.

Polityka eksportowa

Na ostatnim posiedzeniu rady Państwowego Instytutu Eksportowego, które odbyło się w dn. 28 stycznia rb., wysunięto jako jeden z głównych tematów obrad aktualne zagadnienie naszego obrotu towarowego z zagranicą, wyznaczając w dyskusji specjalnie poczesne miejsce problemowi wewnętrznej organizacji eksportu. Zagadnienie to wielokrotnie już było oświetlane z rozmaitych punktów widzenia, przyczem niejednokrotnie wypowiadano zarzuty pod adresem akcji koncentracyjnej w życiu gospodarczym, iż faworyzuje pewne bezpośrednio zainteresowane grupy gospodarcze, kosztem czynników handlowych nieuprzywilejowanych. Właściwie do tej pory w programie organizacji eksportu nie została wyraźnie postawiona kwestja kierunku wytycznych dla organizacji eksportu polskiego. Dotychczasowa akcja w tym kierunku, skoncentrowana głównie w Państwowym Instytucie Eksportowym, była prowadzona raczej pod kątem dążeń do stwarzania dużych i silnych podmiotów eksportowych, bez względu na ich charakter strukturalny.

Ten czysto rzeczowy stosunek do zagadnienia opierał się przede wszystkim na założeniu, że eksport w dzisiejszych warunkach gospodarki światowej stanowi funkcję łatwiej i sprawniej wykonywaną przez jednostki gospodarcze wielokapitałistyczne, ponieważ wywóz towarów wiąże się w integralną całość z wywozem kapitału, i przez to samo nie może być dostępny w szerszym tego słowa znaczeniu małym i niezasobnym jednostkom handlowym. Stanowisko to jest uzasadniane akcją państwową w kierunku normalizacji i standaryzacji towaru. Przy rozrobieniu eksportu przeprowadzenie poprawy jakości towaru jest niezmiernie utrudnione ze względu na naturalne przeszkody, z jakimi wówczas spotyka się kontrola, pozbawiona zaś z przeprowadzeniem standaryzacji z reguły wiąże się pewne inwestycje w przedsiębiorstwach, na których dokonanie bez wyraźnej szkody dla wielkości obrotów mogą się zdobyć jedynie firmy większe i oparte na mocniejszych podstawach finansowych.

Niewątpliwie istnieje dotychczas w Polsce cały szereg towarów eksportowanych dzięki przez drobnych kupców, poza ramami jakiegokolwiek organizacji, przyczem w niektórych towarach osiągnięty jest dość znaczny efekt ilościowy. Właściwie jednak ta forma eksportu jest zupełnie bierna w znaczeniu komercyjnym i raczej należałoby ją nazwać pomocniczą akcją skupienia dla zagranicznych kupców, prowadzących aktywnie import z Polski. Rzecz prosta, że tego rodzaju struktura handlu wywozowego z uwagi na całokształt społeczno-gospodarczych interesów kraju jest najmniej pożądana, gdyż całą śmietankę z transakcji zbiera wówczas zagraniczny kupiec, organizujący i finansujący całą akcję na polskim rynku wewnętrznym.

Z drugiej strony organizowanie związków eksportowych i syndykatów, obejmujących znaczną większość eksporterów, prowadzi do sytuacji, w której tego rodzaju organizacja zdobywa

faktyczny monopol nie tylko dla eksportu, lecz i w zakresie dyktowania cen na rynku wewnętrznym. Wynika stąd niebezpieczeństwo przede wszystkim dla producenta, o ile nie jest on podmiotem identycznym z eksporterem, gdyż rozdziałem zysków wynikających z różnicy ceny płaconej w kraju, a ceny eksportowej dysponuje całkowicie organizacja eksportowa prowadząca własną politykę, niezawieszającą się z interesami producentów i konsumentów.

Tego rodzaju zarzuty są stawiane obecnie przeważnie przez koła producentów i drobnego handlu, przyczem jako argument motywujący szkodliwość tego rodzaju faktycznych monopolów, wysuwana jest kwestja niezwykle silnego spadku cen na rynku wewnętrznym dla całego szeregu artykułów specjalnie w dziedzinie produkcji surowców rolnych i artykułów hodowlanych. Zarzut ten jest tylko częściowo słuszny, gdyż niżka cen w tych artykułach nie jest bynajmniej zjawiskiem lokalnym na terenie Polski, wynikającym z przyczyn zbyt szerokiego wpływu tej czy innej organizacji eksportowej. Niżka cen jest zjawiskiem powstałym spontanicznie pod wpływem kryzysu gospodarczego, we wszystkich niemal państwach o przewadze produkcji rolnej i surowcowej. Nie nastąpiło jeszcze przystosowanie form produkcji przemysłowej i jej kalkulacji do zmienionych warunków produkcji rolnej, co należy uważać za istotę współczesnego kryzysu.

Rada Państwowego Instytutu Eksportowego, wychodząc z tych założeń, zaakceptowała na całej linii dotychczasową politykę Instytutu na terenie organizacji eksportu. Stwierdzić bowiem można teoretycznie, że najlepszym wyjściem z tej sytuacji byłoby stworzenie szeregu silnych jednostek eksportujących w każdej branży, konkurujących z sobą wzajemnie na terenie rynku wewnętrznego — nie ulega jednak wątpliwości, że w naszych warunkach tego rodzaju rozwiązanie kwestji organizacji eksportu jest jeszcze dość odległe i w ogóle mało realne chociażby ze względu na rozwijający się stale samorządny ruch koncentracyjny, idący w kierunku raczej porozumień, niż konkurencji. — Wynik tego rodzaju porozumień, na których działanie polityka państwa może mieć tylko minimalny wpływ — daje efekt identyczny z tym, jaki się osiąga przy planowej robocie w kierunku tworzenia specjalnych organizacji dla celów eksportu. W naszych warunkach, przy naszym ubóstwie kapitału i przy z dnia na dzień niepomierne rosnących trudnościach zbytu na rynkach zagranicznych, organizacja eksportu w drodze koncentracji jego podmiotów, stanowi jedyne życiowe wyjście z wielu trudności. W sytuacji tej celowym hasłem z punktu widzenia polityki gospodarczej winno być interesy eksportu jako funkcji społeczno-gospodarczej, a nie poszczególnych grup interesów ekonomicznych, gdyż aktywność bilansu handlowego Polski stanowi w chwili obecnej jeden z fundamentów naszej nadziei na utrzymanie równowagi w czasie panującego kryzysu gospodarczego. Ent.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Świadczenia przemysłowe dla warsztatów rzemieślniczych, hoteli i pokoi umebłowanych oraz robót i dostaw. W myśl ustawy z dnia 19 grudnia 1931 r. w sprawie zmian w ustawie o państwowym podatku przemysłowym zostały pociągnięte z dniem 1. stycznia 1932 r. do obowiązku wykupienia świadectw przemysłowych następujące przedsiębiorstwa dotychczas obowiązujące temu niepodlegające: a) samoistne przedsiębiorstwa robót i dostaw na sumę do 2.000 zł., b) hotele i pokoje umebłowane, posiadające do wynajęcia ponad 2 do 4 pokoi, c) warsztaty rzemieślnicze zatrudniające bądź samego właściciela przedsiębiorstwa, bądź też właściciela i jednego pracownika, względnie członka rodziny. Poniżej ustawa z dnia 19 grudnia 1931 r. została ogłoszona w dniu 31 grudnia 1931 r. wymienione wyżej przedsiębiorstwa nie były w możności wykupić świadectw przemysłowych na rok 1932 w terminie określonym w art. 30 ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Z tych względów ministerstwo skarbu na podstawie art. 122 ustawy odroczyło w mowie będący termin do końca lutego 1932 r.

Z KRAJU

(k) W sprawie norm bilansowych dla gospodarstw wiejskich: Wielkopolska Izba Rolnicza podaje do wiadomości, że ustalenie norm bilansowych na rok 1930/31 nastąpi w dniu 9 lutego br.; termin ten wyznaczyła Izba Skarbowa jako definitywny, niezależnie od utrzymania dyrektyw w tym względzie z ministerstwa skarbu.

(k) Konferencja w sprawie ustalenia wartości świadczeń w naturze. W dniu 28 stycznia rb. odbyła się w Izbie Skarbowej konferencja w sprawie ustalenia wartości świadczeń w naturze do wymiaru państwowego podatku dochodowego od uposażeń służbowych na rok 1932. W konferencji powyższej wzięli udział przedstawiciele Wielkopolskiej Izby Rolniczej, Wielkopolskiego Związku Ziemian, Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Rolniczego i Wielkopolskiego T-wa Kółek Rolniczych.

(k) Walne zebranie akcjonariuszów Banku Polskiego. Rada Banku Polskiego na posiedzeniu odbytem dnia 28 stycznia pod przewodnictwem prezesa dr. Wróblewskiego, uchwaliła zwołać zwyczajne walne zebranie akcjonariuszów Banku na wtorek, dnia 23 lutego 1932 r.

Nielegalny przywóz z Gdańska

W związku z zarządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 5 b. m. polecającem Komendzie Straży Granicznej przeprowadzenie kontroli nad importem z Gdańska towarów pochodzących z obrotu uszlachetniającego biernego, uznanego co do artykułów wymienionych w komunikacie ministerstwa w nr. 6 „Monitora Polskiego” z dnia 9-go stycznia r. b. za obrót nielegalny Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zwróciła się pismem z 15 stycznia r. b. do departamentu cel ministerstwa skarbu o wyjaśnienie, jaką datę należy ustalić, od której począwszy za towary sprowadzone z Gdańska a pochodzące z obrotu uszlachetniającego biernego mieliby kupcy polscy uiścić cło.

W odpowiedzi ministerstwo skarbu pismem Nr. D/IV/1438/3/32 z dnia 25-go stycznia r. b. zawiadomiło Izbę, że organa Straży Granicznej otrzymały wyjaśnienie, że mają sprawdzać tylko te towary, pochodzące z gdańskiego obrotu uszlachetniającego, a wymienione w piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 5. stycznia 1932 r. Nr. D/IV/213/3/32, które zostały wysłane z Gdańska po ogłoszeniu obwieszczenia w nr. 6 „Monitora Polskiego” z dnia 9 stycznia 1932 r. W ten sposób niema powodu do obaw, które wyraziła Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu w swym piśmie do ministerstwa z dnia 5 stycznia r. b., że organa Straży Granicznej będą przeprowadzały kontrolę za czas przeszły w firmach handlowych.

Odnosnie towarów sprowadzonych z Gdańska a pochodzących z biernego obrotu uszlachetniającego, Izba zwraca uwagę na konieczność zadaniami od dostawców zaświadczenia polskiego Inspektoratu Cel w Gdańsku, że dostawca podał się polskimi przepisami odnośnie uszlachetniającego biernego obrotu. — Brak takich zaświadczeń może narazić odbiorców na poważne trudności połączone z udowodnieniem prawidłowego ocenia i w konsekwencji na uiszczenie wysokiego cła. Zadanie przy przesyłkach zaświadczeń Polskiego Inspektoratu Cel w Gdańsku winno dotyczyć następujących artykułów:

1. wyrobów jubilerskich, wszelkiego rodzaju ze srebra i złota, 2. biżuterji i wyrobów bursztynowych, 3. futer damskich i męskich, czapek i kapeluszy futrzanych, 4. armatury z metali gotowe i półgotowe, 5. cukru, syropu, melasy i wyrobów, zawierających cukier, 6. maszyn wszelkiego rodzaju i części maszyn, 7. miedzi i stopów miedzi w blokach, surowych odlewów z miedzi i blachy miedzianej, 8. odlewów żelaznych i metalowych, 9. odzieży damskiej, męskiej, dziecięcej i zawodowej, 10. przędzy z lnu i konopi, 11. rur i blachy z ołowiu, 12. rur mosiężnych, 13. skór garbowanych i lakierowanych, 14. skór futrzanych wszelkiego rodzaju wyprawionych, 15. tkanin bawełnianych, jutowych, z konopi lnianych, wełnianych, jedwabnych i ze sztucznego jedwabiu.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 22 do 28. 1. 32 minął podobnie jak poprzedni okres spokojnie. Chwilowo na rynkach zagranicznych nie dało się zauważyć skutków podwyżki cel niemieckich, które zresztą nie zaważyły do tej pory również na rynku niemieckim. Notowanie berlińskie pozostało w ciągu ubiegłego tygodnia na mk. 103 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 96 za II gatunek, mk. 86 za III gatunek, przy spokojnej tendencji.

Na rynku angielskim zarejestrowano niższe cen od 2 — 3 sh na masło kolonialne, argentyńskie oraz duńskie. Masło holenderskie notowane ostatnio zbyt wysoko, obniżono o 10 sh per cwt. Najświeższe wiadomości prasowe donoszą o konkretnej możliwości wprowadzenia cła dowozowego m. i. na masło.

Na rynku krajowym zauważono na skutek podwyższenia niemieckich cel dowozowych zupełną dezorientację u niezorganizowanych mleczarń oraz drobnych hurtowników eksporterów, których jedynym zagranicznym rynkiem zbytu była Rzesza Niemiecka. Mleczarnie pozbawiały się często towaru za bezcen, a poznańskie detaliczne ceny na masło mleczarskie i gatunku, obniżono na zł. 3.20 a nawet zł. 3.00 za kg. Ceny te, które częściowo przysporzyły poważną stratę producentom, nie stoją chwilowo w żadnym stosunku do faktycznych cen hurtowych zarówno w kraju jak zagranicą, gdzie za wyborowe gatunki uzyskać można było przeciętnie zł. 2.90 — zł. 3.00 za kg. Za średnie i drugie gatunki obniżyły się ceny do zł. 2.60 za kg.

Ostatnio rynki się lekko wzmocniły.

Wyciśnięta cytryna a zapowiedź nowych podatków

Panie ministrze, zdaje się, że niedużo już będzie pan mógł wydusić!

Zmora Amerykanów

Fizyczna odraza — Dwie miary

O kwestii murzyńskiej należącej do najważniejszych zagadnień „wewnętrznych” Stanów Zjednoczonych, mówi i pisze się tam nader rzadko, tak że Europa wie o tem na ogół bardzo mało. To też przeciętny mieszkaniec starego kontynentu ma wrażenie, że w owej wielkiej, najdemokratyczniejszej republice świata, obywatele żyją ze sobą w przykładowej zgodzie, kochają się „jak bracia” i zajęci są wyłącznie — robieniem pieniędzy. W rzeczywistości jednak stan rzeczy jest taki, że poważny odłam współobywateli Stanów, murzyni, stanowią — dziś więcej aniżeli kiedykolwiek dawniej — przedmiot obłędnej niemal nienawiści rasowej.

Od czasu ukończenia wojny domowej (1861 — 1865), murzyni konstytucyjnie i teoretycznie posiadają całkowite równoprawienie obywatelskie, faktycznie jednak niewolnictwo czarnej rasy istnieje dotąd w całej pełni. Dotyczy to zwłaszcza stanów południowych. Tam, negrzy tworzą bardzo poważny odsetek mieszkańców, ale fakt ten zamiast dawać, wypływające z przewagi liczebnej, korzyści, ściągają na nich niesamowitą wprost nienawiść „białej” ludności. Nietylko żaden lepszy hotel lub szanująca się kawiarnia czy restauracja nie wpuszcza w swe progi gości — murzyna, ale nawet chcąc udać się w podróż, negr musi zająć miejsce w przedziale przeznaczonym dla członków czarnej rasy. Wolno im modlić się tylko w ich „własnych” kościołach, a pojawienie się czarnego w krzesłach teatru, wywołuje natychmiast burzę protestów. W niektórych stanach południowych „białoczarne” linie demarkacyjne pociągnięte jest niezmiennie ściśle; istnieje tam niepisany kodeks prawny, nakładający na „kolorowych” wszystkie ciężary, a nie przyznający im prawie żadnych praw.

Powodu takiego stanu rzeczy szukać należy w głęboko zakorzenionym u Amerykanów przekonaniu, że rasa czarna jest mniejwartościowa, wobec czego dążyć nale-

ży do zapobiegania mieszanin się krwi obu ras. Mimo to skrzyżowania nie należą do rzadkości, co jednak nie przeszkadza, aby plody kojarzeń takich obdarzano nie mniejszą nienawiścią i pogardą, jak członków rasy czarnej czystej krwi. To też mulaci, kreole itp. są na indeksie na równi z murzynami i u kogokolwiek zauważony zostanie charakterystyczny błękitnawy krążek u paznokci, dowodzący „czarnego” pochodzenia, ten natychmiast zostaje socjalnie zbojkotowany.

Głównym zarzutem czynionym negrom, są ich rzekome popędy zwierzęce. Popędy te — zdaniem białych — występują nie tylko w wypadkach, kiedy w grę wchodzi kobieta, ale już wówczas, gdy murzyn wypił więcej alkoholu aniżeli mógł znieść. Pijany negr jest niebezpieczniejszy od postrzelonej pumy! głosi popularna sentencja amerykańska. Jednakże bezstronni badacze tej tak żywotnej dla Amerykanów kwestji są zdania, że potępienie w czambuł całej rasy murzyńskiej podyktowane fizyczną odrazą do „kolorowych”, nie jest ani sprawiedliwe ani uzasadnione.

Negrow, na ogół nie można kwalifikować jako ludzi „mniejwartościowych”, albowiem od czasu uzyskania wolności osobistej, zaznaczył się u nich bardzo szybki rozwój intelektualny, idący w parze z widocznym postępem w umoralnieniu i wyzbywaniu się cech „zwierzęcości”.

Dziś istnieje w Ameryce cały szereg zakładów wychowawczych, uczelni, klubów, itp. dla murzynów, dających tymże sposobność do nauki i cywilizowania się. To też coraz częściej zjawiskiem są tam „kolorowi” adwokaci, lekarze i inżynierowie. Po wojnie światowej, samopoczucie negrów wzrosło niesłuchanie. Walczyli przeciw ramię przy ramieniu z „białymi”, wraz z nimi krew przelewając — dlaczego więc są spominiani przez swych współobywateli? Rozmawianie — zdaje się — słuszne! Kr.

ziemi angielskiej. Odkopano kilka domów z czasów rzymskich, gdzie odnaleziono doskonale zachowaną podłogę oraz ściany, wykładane mozaiką. Dekoracje na ścianach operują przeważnie motywami kwiatowymi i rzadko tylko pojawiają się wzory geometryczne. W dzielnicy willowej znaleziono cały szereg szczątków will z bardzo kosztownymi posadzkami. Domy zbudowane poniżej dzielnicy willowej były prawdopodobnie z drzewa i w nich to gnieździła się ludność tubylcza. Rzymianie woleli zamieszkiwać pagórki, ze względu na lepsze powietrze i na rozleglejszy widok.

Odkopanie starożytnego Verulanium przyczyni się ogromnie do oświecenia roli Rzymian na ziemi angielskiej i do dziejów kultury rzymskiej poza granicami ich rdzennej ojczyzny.

Pomysłowa metoda mnożenia

Kurdowie, szczerp górski, żyjący w Azji Mniejszej, posługują się przy mnożeniu liczb od 6 do 10 metodą rachunkową pomysłową i prostą, która budzić musi zazdrość każdego nauczyciela szkół powszechnych.

Zamykają oni u obu rąk palce i otwierają, jeżeli np. mnożyć mają 8 razy 8, u każdej ręki tyle palcy, ile wynosi różnica między temi dwoma cyframi a cyfrą 10, a więc w danym wypadku otwierają po 2 palce u każdej ręki. Liczby otwartych palcy, pomnożone przez siebie, stanowią w iloczynnie jednynki, zaś zamknięte palce wyrażają ilość dziesiątek, a więc:

$$\begin{array}{rcl} 2 \text{ razy } 2 & = & 4 \\ 6 \text{ dziesiątek} & = & 60 \end{array}$$

$$8 \text{ razy } 8 = 64$$

Jeżeli mamy mnożyć 7 razy 9, otwieramy u jednej ręki 1 palec, u drugiej 3 i mnożymy:

$$\begin{array}{rcl} 1 \text{ raz } 3 & = & 3 \\ 6 \text{ dziesiątek} & = & 60 \end{array}$$

$$7 \text{ razy } 9 = 63$$

Zdumiewająca ta na pierwszy rzut oka metoda mnożenia staje się zupełnie zrozumiałą na podstawie znanego już od najdawniejszych czasów prawa, że iloczyn mnożenia i mnożnika jedynie równa się iloczynowi ich cyfr uzupełniających do cyfry 10, a więc:

$$\begin{array}{rcl} 7 \text{ razy } 8 & = & 56 \\ 3 \text{ „ } 2 & = & 6 \end{array}$$

$$10 \quad 10$$

Niewiadomo, skąd Kurdowie wzięli tę prostą metodę mnożenia, przypuszczając jednakże należy, że mają ją od starożytnych Rzymian.

W i P.

„Brylantowy Jim”

Włamwacz w mundurze policjanta

Od Nowego Roku przeżywa paryska tajna policja kryminalna nielada sensację. Oto jeden z jej najruchliwszych i najodważniejszych agentów znikł bez śladu i wszelkie poszukiwania okazały się daremne.

Andrzej Ducoru, tak się nazywa zaginiony, liczy 25 lat. Dosłużywszy się w wojsku stopnia podoficera, podziękował za służbę wojskową i wstąpił do policji kryminalnej. Przypięty został do oddziału tajnych agentów przy ewidencji panien z półświatka. Na nowym swem stanowisku odznaczył się Ducoru tak zaszczytnie, że przełożeni jego darzyli go pełnem zaufaniem i powierzali najtrudniejsze zadania. To też szybko awansował z szerebla na szczebel i dzięki swej nieustraszonej odwadze, zrobił w krótkim czasie prawdziwą karierę, bo został naczelnikiem t. zw. „brygady lotnej”. Ducoru był eleganckim i taktownym młodzieńcem tak w czasie pełnienia służby, jak w życiu. Był przytem męczącą urodziwym i wkrótce stał się popularny w sferach, szukających wesołego życia. Jedną z paryżanek, młoda i sprytna tancerka — apaszka patrafiła usidlić nieskazitelnego policjanta i nawet zapoznać go ze swymi przyjaciółmi. Nazywała się — Kamila Robes.

Ducoru, wpadłszy w sidła pięknej uwodzicielki, przystąpił wkrótce do bandy i niebawem został jej hersztem, przyczem zasłynął w całym Paryżu pod przydomkiem „brylantowego Jima”.

Banda Jima dokonywała najsmielszych włamań i kradzieży w składach jubilerów i nigdy nie można było nakryć śmiałych rabusiów, ani wyśledzić, mimo największych wysiłków najtęższych detektywów i agentów paryskich.

W dzielnicy, zamieszkiwanej przez elitę paryską, przy ul. Vivienne i ul. Richelieu splondrowała banda Jima dwa sklepy jubilerskie literalnie doszczętnie. Łupem bandytów padła biżuterja, klejnoty i wyroby ze złota za kilka milionów franków. Śmiała ta kradzież a więcej jeszcze — nieuchwytność rabusiów zelektryzowała nie tylko całą policję, ale i całą ludność Paryża. Śledztwo ujął w swe ręce sam inspektor policji kryminalnej, Driscoll, i powierzył sprawę wykrycia spelunki groźnego Jima swemu najzaufańszemu urzędnikowi „brygady lotnej” Andrzejowi Ducoru.

Wybór inspektora padł oczywiście na osobę najodpowiedniejszą — wszak Jim-bandyta i Ducoru policjant byli jedną i tą samą osobą. I rozpoczęła się gra, warta stawki w kryminalną... ciu-ciu-babke.

Ducoru zabrał się zawzięcie do dzieła. Dzień i noc był w ustawicznym ruchu. Wpadał do najgroźniejszych spelunek i zakamarków apaszów paryskich. Przy pomocy swych przyjaciół — bandytów inscenizo-

Stanisław Miłaszewski autor wspaniałej komedji p. t. „Drugie imię miłości”, której premiera ukaże się dziś w Teatrze Polskim. Komedja ta, która od dwóch miesięcy cieszy się olbrzymiem powodzeniem w Warszawie, wzbudziła w szerokich kołach naszych melomanów najwyższe zainteresowanie. Autor będzie obecny na dzisiejszej premierze.

wał istne polowanie za Jimem i składał tak piękne i wiarogodne raporty, iż wszyscy byli święcie przekonani, że wkrótce Ducoru przyprowadzi nieuchwytnego Jima, skuto go w kajdankach. Przełożeni nie szczędzili gorliwemu urzędnikowi pochwał i nagród w brzęczącej monecie.

Prawdopodobnie cała ta komedja byłaby się powiększyła o kilka dalszych aktów, gdyby przypadkiem jeden z aktorów trupy Ducoru — Jim nie był się zagapił i wpadł przypadkiem w ręce policji.

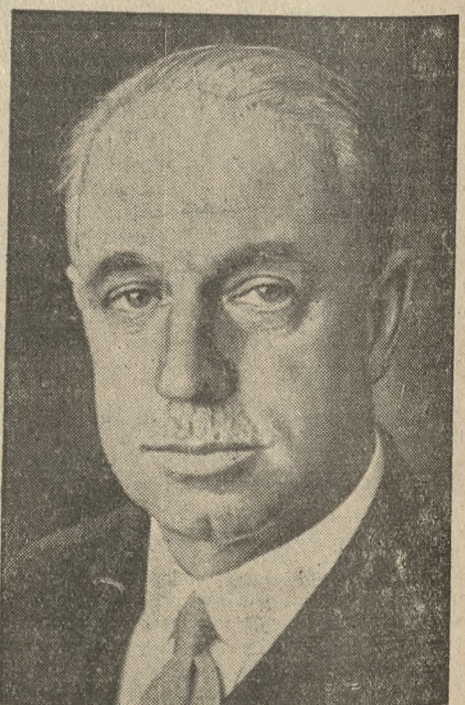
Pochwycony apasz, wzięty na spytki, wyśpiewał całą prawdę, że poszukiwany Jim a naczelnik „brygady lotnej” Ducoru jest jedną i tą samą osobą. Dalsze rewelacje o podwójnej roli Jima — Ducoru były tak sensacyjne, iż zdawały się wprost nieprawdopodobne, a mimo wszystko były najprawdziwszymi zdarzeniami. Jim — Ducoru był również zawikłany w głośnie swego czasu aferze wielkiego i niewykrytego fałszerstwa pieniędzy i miał na sumieniu morderstwo jednej z przyjaciółek swej kochanki, grożącej mu zdradzeniem jego tajemnicy.

Pierwszego stycznia rb. widziano Ducoru po raz ostatni w Paryżu. Udał się do swego mieszkania, zabrał gotówkę i nagromadzone z rabunków kosztowności i znikł.

Gazety paryskie piszą, iż uszedł do sąsiedniej Hiszpanji, gdzie może pod nowem nazwiskiem zasłynie wśród mętów, zalewających w obecnym czasie burzliwym Hiszpanję.

Wiek żółwi

Żółwie żyją bardzo długo, po 200 do 300 lat. Olbrzymi żółw sztykretowy w ogrodzie zoologicznym w Londynie liczy sobie 300 lat. Złazca żółwie w morzach południowych osiągają olbrzymie rozmiary, waga ich dochodzi często do paru set kilogramów, a wiek przekracza 100 lat. — Wiek żółwia poznaje się po ilości i rodzaju słojów twardej skorupy, która go chroni przed atakami silniejszych drapieżników głębin morskich.

Sir Eric Drummond sekretarz generalny Ligi Narodów od samego początku, zgłosił obecnie swą dymisję przypuszczalnie wskutek niepowodzenia w kwestji zatargu chińsko-japońskiego.

Cenne wykopaliska w Anglii

Panowanie rzymskie na terenie Wielkiej Brytanji pozostawiło, jak wiadomo, cały szereg niezwykle ciekawych zabytków. Za czasów okupacji rzymskiej, a przedewszystkiem w dobie Juliusza Cezara, powstały na terenie Anglii miasta i obozy rzymskie, wśród których wymienić wypada przedewszystkiem dzisiejsze miasta Winchester i Colchester.

Obecnie przystąpiono do dokładnego zbadania ruin rzymskich, pozostawionych w St. Albans. Jest to przedhistoryczne Verulanium, które w epoce Juliusza Cezara było właściwą stolicą południowo-wschodniej Brytanji.

Przypuszcza się, że Verulanium zostało zdobyte przez wojska Juliusza Cezara w r. 54 przed Chrystusem. Założone tam oboz warowny, który otoczono okopami od strony zachodniej, wykorzystując przebieg rzeki Ver. System rowów, odkrytych obecnie dokładnie, jest niesłychanie pomysłowy. Okazuje się, że rowy te posiadały

bardzo dobrze zbudowane strażnice, które odwadniano z wody napływowej przy pomocy doskonale zmontowanych drenów. W tych strażnicach znajdowały się ogniska, a nawet piecyki z gliny, przy których grzali się rzymscy strażnicy. W rowach znaleziono cały szereg ciekawych przedmiotów, m. in. małe wózki ręczne, na których prawdopodobnie przewożono prowiant do wysuniętych okopów rzymskich.

Rozkopanie kilku wałów ziemnych, które przytykały do okopów, pozwoliło odkryć cały szereg przedmiotów codziennego użytku, jak: garnki, urny i t. d. Północna brama, znajdująca się w systemie okopów rzymskich, posiada monumentalne proporce. Jest ona szeroka na 80 m. i posiada 4 wieże, broniące ją po bokach.

Dzięki bardzo starannym robotom zdolano bardzo ściśle określić plan pierwotnego miasta i wytyczyć nawet bieg ulic. Odnaleziono także wielki plac, na którym stały pomniki i monumentalny łuk, wysoki na 14 m. Jest to jedyny łuk triumfalny, pozostawiony przez Rzymian na

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie...

Z okazji odbywającej się w sobotę wieczorem Zabawy Karnawałowej na cele Harcerstwa Wielkopolskiego odżywa w sercu i wyobraźni pełna szczerego uroku i głębokiego znaczenia ideologia harcerska. Cała, gorąca i serdeczna sympatia społeczeństwa polskiego stała zawsze wiernie po stronie harcerki i harcerzy, których uważamy za kwiat młodzieży, za najlepszą rekojmie ciągłego i nieustannego rozwoju ducha narodu ku coraz wyższemu szlakom.

Jeżeli pierwsze przykazanie Prawa Harcerskiego głosi, że na słowie harcerskim polegać można jak na Zawiesz, to wiemy, że dane przyrzeczenie służenia Bogu i Ojczyźnie młodzieży wykonana aż do śmierci bez zastrzeżeń i bez kompromisu. Zresztą harcerstwo żeńskie, choć trochę młodsze od męskiego, dało już niejednokrotnie dowody, że słowo pokrywa się tu z czynem. I że bo harcerki polskich pełniły straż sanitarną na froncie w czasie inwazji bolszewickiej, ileż ich współdziałało w powstaniu Wielkopolskim, ileż z nich naraziło się na chorobę i śmierć, nie ustając nigdy w wiernej służbie. A jeśli drugie prawo głosi, że harcerka jest pożyteczna i niesie pomoc bliźnim, to na potwierdzenie tego przyrzeczenia mamy przed sobą czynną wciąż armię dziewcząt polskich, pracujących w zwartych szeregach na froncie każdej nędzy społecznej, bo według dalszego przykazania Prawa Harcerskiego młodzież w każdym widzi bliźniego i gotowa karnie i ofiarnie poświęcić się dla wszystkich.

Praca harcerska nie jest dorywcza i nie stała i nie powodują nią kaprysy od wypadku do wypadku. Przeciwnie prawo mówi, że harcerstwo jest rycerskie. I tu mamy nawiązanie ideologii harcerskiej do najszczytniejszej naszej i najpiękniejszej tradycji. Pierwiastek rycerski, odziedziczony po przodkach, nie wyginał i nie zamierał w gwałtownym pochodzie zmaterializowanej i zmechanizowanej współczesności. Idea trwa i idea będzie!

Harcerka polska posiada wysokie poczucie swojego honoru i swojej godności osobistej, rycerskość jej polega nie na brawurze, czy na wybujałym wewnętrznym animuszu, lecz, jak głosi przykazanie, jest czysta w mowie, myśli i uczynkach, i opanowana, skupiona i surowa w stosunku do samej siebie, ażeby w stosunku do bliźnich i do przyrody, do świata całego być pełną dobroci i miłości. Rycerskość harcerki polega na bezwzględnej karności w stosunku do obowiązującego ją autorytetu i w tem wzoruje się na starej tradycji hetmańskiej i żołnierskiej, na tej tradycji, która pozwoliła rycerzom polskim zwyciężać wielokrotnie liczniejszego nieprzyjaciela, a kobietom polskiej bronić twierdzy kultury polskiej przed inwazją obcych, a wrogich nam pierwiastków. — Rycerska drużyna dziewczęca zmienia broń stosownie do potrzeb swego kraju, nie zmienia jednakże zasadniczej podstawy wewnętrznej i potrafi dziś równie zaciekle i zapamiętale brnąć się do pracy konstruktywnej i organicznej na wszystkich odcinkach, jak potrafiła stać nieustraszenie na polu bitwy. Radosna, wielka praca twórcza dla dobra narodu i państwa polskiego, oto najpiękniejszy i najmielszy obowiązek harcerki.

I jest jeszcze jedno przykazanie w obrębie Prawa Harcerskiego, które tak bardzo jedna i zdobywa serca społeczeństwa i rzewnem uczuciem otacza ten ruch młodzieży. Prawo bowiem przepisuje: „Harcerka jest zawsze pogodna!” — Czyż można odmówić pomocy i współdziałania młodzieży, która zwraca się do nas z uśmiechem, która

w nasze szare i mozolne życie wnosi radość, pogodę, zadowolenie? Uśmiech bezinteresowny i szczerzy, pogoda wynikająca z kompletnej harmonii wewnętrznej i z czystości intencji, radość podyktowana dobrą wolą, uczciwym zamiarem i entuzjazmem dla dobrej sprawy to prawdziwe piękno życia, warte wysokiej ceny.

Jednakże cały ten wielki i piękny ruch żeńskiej i męskiej młodzieży harcerskiej odbyć się nie może bez życzliwej pomocy społeczeństwa. Musi istnieć bezustanny kontakt między drużynami młodzieży i starszym obywatelstwem, ażeby młodym dopomóc i podtrzymać ich zamierzenia i wysiłki wzajem, żeby naród bezustannie odnawiał się przez wymianę myśli, uczuć i metod działania. W czasach ciężkiego przesilenia gospodarczego konieczną jest ofiarność społeczeństwa na cele Harcerstwa, gdyż niestety bez pomocy materialnej młodzież w zupełności obyć się nie może, szczególnie w tak szeroko pomyślanym i szczegółowo zorganizowanym ruchu. Młodzież ze swej strony wnosi pracę, ale dojrzała materialnych nie posiada, coby jej niejednokrotnie rekrutuje się z warstw uboższych, lub wskutek koniunktury ekonomicznych zubożałych, nie sposób więc, żeby mogła zdobyć samodzielnie, czy to sprzęt gimnastyczny i obozowy, czy środki pieniężne na urządzenie tak wartościowych pedagogicznie wybieczek i podróży krajoznawczych. A przecież obozowiska harcerskie w Beskidach, nad Morzem, na dalekich Kresach nie tylko przynoszą korzyści duchowe i fizyczne wymęczonym w murach miast dzieciom i młodzieży, ale nawiązują oddziaływanie nader dodatnie na lud polski tych okolic, w których obozują harcerze. Wesoła, pracowita, karna drużyna harcerska to błogosławieństwo niejednej wioski, która wzorując się na takiej młodzieży, sama dążyć zaczyna ku czemuś lepszemu i wznioślejszemu, o czym poprzednio pójścia nie miała. Oświata, poczucie narodowe, prestiż państwa doznają najlepszej i najtrwalszej propagandy właśnie przez wędrującą po całym kraju młodzież harcerską, a propaganda ta nie powinna ani na chwilę doznać przerwy wskutek trudności ekonomicznych. — Słusznym jest więc, żeby całe społeczeństwo popierało zawsze i chętnie wszelkie imprezy harcerskie, bo młodzież — to my, którzy byliśmy i my którzy będziemy.

Pomoc materialna jest w tej chwili palącą koniecznością chwili, bo wiosna się zbliża, a z nią przygotowania do obozowisk letnich, lecz pomoc ta nie może i nie powinna mieć charakteru przymusu, przykrego obowiązku, czy jakiejś niechęci. Przeciwnie, pomoc materialna wynikać powinna i łączyć integralnie z pomocą moralną, z poparciem rozumem i uczuciem. My dlatego chciemy współdziałać we wszelkich imprezach na cele Harcerstwa Wielkopolskiego, że ideologia jego jest nam znana, jest uznawana przez nas i co więcej, jest naszą własną ideologią. My chcemy żyć w otoczeniu rycerskim i szlachetnym, chcemy dokoła siebie mieć młodzież uśmiechniętą, zadowoloną, radosną, chcemy widzieć odrodzenie i odmłodzenie narodu w ruchu harcerskim żeńskiej i męskiej młodzieży.

Niechże nad skolataną w tej chwili trudnościami wszelkiego rodzaju Ojczyznę naszą czuwa młody, dzielny duch harcerstwa polskiego, niech nam dopomoc do przetrwania zła i wywalczenia twórczą — ideową, czystą pracą lepszych dni i potęg!

gadnień społecznych. Tem więcej należałoby pod tym względem od Zarządu wymagać, że statut Organizacji specjalnie nawet wymienia pracę społeczną, jako cel równorzędny z samopomocowym, a stowarzyszenie posiada oddzielną Sekcję Społeczną, podlegającą Zarządowi.

Wyras „praca społeczna”, zajmujący poważne miejsce w statucie wielu organizacji akademickich, określa nie tylko chęć technicznego wyszkolenia się w pracy nad grupami społecznymi, lecz także wyrabiania większej wrażliwości na potrzeby społeczne, na dobra ogólnonarodowe. Przez tworzenie oddzielnej sekcji społecznej organizacja skupia najbardziej dojrzałe społecznie i moralnie jednostki, by one rozbudzały poczucie obowiązków społecznych w dalszych szeregach członków. Sekcja społeczna organizacji akademickiej musi w pracy swej uwzględniać zagadnienia, które ma zajmować się cały naród. — Co więcej, winna mieć ambicję kroczenia na czele innych organizacji społecznych, i w ważnych momentach winna pierwszą poglądy swój krystalizować i budzić sumienie obywatelskie i moralne członków.

Organizacje akademickie niezależnie od swych głównych celów wypowiadają się często w sprawach ogólnonarodowych, wykazując swoją dojrzałość obywatelską. Organizacja Studentek wielokrotnie dowiodła, że docenia pozycję społeczną kobiet, wypowiadając się nieraz w sprawach społecznych. W ostatnim czasie jednak, — musimy to z przykrością stwierdzić, — coś się tu zaczęło psuć. Ostatnie Walne Zebranie Organizacji wykazało u władz kierowniczych zupełną obojętność dla najważniejszych i najbardziej aktualnych kwestyj społecznych: sprawy żydowskiej i sprawy projektu prawa małżeńskiego.

W chwili, gdy wszyscy wołają na alarm przed zalewem żydowskim, gdy ogół młodzieży akademickiej poważnymi manifestacjami daje dowód czułości swego sumienia narodowego, Zarząd Organizacji w dalszym ciągu zachowuje zupełną obojętność. Bodaj, że jeszcze gorzej przedstawiło się na Walnym Zebraniu stosunkowanie się Organizacji do projektu prawa małżeńskiego. Wydaje się zupełnie niezrozumiałe, jak Zarząd i Prezydium Zebrania mogły uznać Walne Zebranie Org. Stud. za niekompetentne do uchwalenia zgłoszonej przez jedną z uczestniczek rezolucji, potępiającej projekt prawa małżeńskiego i przekazując sprawę do rozstrzygnięcia zebraniu Sekcji Społecznej! Jeżeli Zarząd rzeczywiście uważał, że ogół członków nie zainteresował się jeszcze tą kwestią pierwszorzędnej wagi lub nie miał sposobności bliższego poznania jej i wyrobienia sobie o niej zdania, to obowiązkiem jego było jeszcze przed Walnym Zebraniem urządzić zebranie Sekcji społecznej, poświęcone tej sprawie.

Smutne te fakty wskazują na to, że Zarząd Org. Stud. nie docenia swoich zadań społecznych. Nie chcemy posądzać Zarząd o złą wolę; nieszczytliwe jego posunięcia przypisujemy brakowi rozważli i doświadczenia młodych kierowniczek, które dały się może pokierować osobom postronnym, wykorzystującym swój wpływ na Zarząd.

Akademicka.

Nowa placówka pedagogiczna w Poznaniu

Po dłym tytule zamieścił „Kurjer Poznański” w nr. 598 ubiegłego roku wiadomość o nowym zakładzie wychowawczym dla dzieci w wieku przedszkolnym. Zakład przeznaczony jest dla rodzin inteligencji polskiej, a kierunek pedagogiczny nadaje mu p. drowa Stefania Posadzowa.

Posłyszawszy o tym ogródku dziecięcym przy ulicy Spornej 15, wybrałam się na miejsce, aby zebrać trochę wrażeń. Punkt dla nowego zakładu idealny! Ulica Sporna, którą niektórzy nazywają Ustroniem, jest jakby stworzona na instytucję wychowawczą. Willa stoi w ogrodzie daleko od ulicy zresztą cichej. Pokoje na zakład przeznaczone podane na południe, urządzone z gustem i według najnowszych wymogów pedagogiki i higieny szkolnej. Z tyłu willi jest ogród warzywny, który się przeznacza na zagoniki dla dzieci i plac do zabaw. Zapowiada się tu istny raj

dziecięcy w Poznaniu, tak na ustroniu a przecież tak blisko centrum miasta, że z placu Wolności w dziesięciu minutach osiągalny.

W cytowanym powyżej artykule autorka twierdzi, że w wieku przedszkolnym najważniejszą dla dziecka jest opieka matki i atmosfera domu. Gdzie jednak przy najlepszych chęciach ani matka ani dom tych warunków dziecka niezbędnie do rozwoju potrzebnych dać nie mogą, tam brak planu, brak ładu i dorywczość w wychowaniu zepsują te delikatne nasionka w dziecku, które miały stanowić fundament człowieka i miały owocować przez całe życie.

Nowa placówka pragnie być w tych wypadkach pomocniczą rodziną. Całe urządzenie zakładu i wszystkie zabiegi wychowawcze zmierzają do tego, aby wytworzyć atmosferę domu. Zwiedzający uśmiecha się mimowoli na widok małych jasnych stolików i takichże fotelików, gdyż każde dziecko dostaje swój garnitur. Nie jest to luksus, jak nam tłumaczy kierowniczka, ale nieodzowna potrzeba wychowawcza. — Dziecko nie powinno zginąć w tłumie, ale czuć się u siebie. Ten stolik i fotelik własny, ta szufladka z przyborami, to mury ochronne indywidualności dziecka. Zarządzając tem swoim gospodarstwem, pielęgnuje ono w sobie wale pędy władz duszy i ciała, które później zbudują dorosłego człowieka.

Życie, ruch, słoneczna pogoda, swoboda i radość dziecięca panują w zakładzie, któremu życzymy jak najpomysłniejszego rozwoju.

R. K.

Kobieta pracująca a jej ognisko domowe

Jak podaje „Action Catholique de France”, według ostatniej statystyki Francja liczy 21 milionów kobiet. Z tej liczby 8 600 000 zajmuje się pracą zarobkową.

Wśród 8 600 000 kobiet pracujących jest 4 000 000 zameżnych, a z owych 4 000 000 — w domu pracuje 2 500 000. Są to właścicielki składów i przedsiębiorstw, modniarki, krawcowe etc. — Półtora miliona mężatek pracuje u obcych, jako robotnice, stenotypistki, sprzedawczki etc.

Statystyka wykazała jeszcze, że wśród zameżnych kobiet pracujących jest przeciętnie tylko 34 do 35 procent matek, zatem z tej kategorii milion mężatek, czyli jedna trzecia ogólnej liczby, dzieci wcale nie ma. Wynika z tego, że praca zarobkowa zameżnych Francuzek niekorzystnie wpływa na ich życie rodzinne. Kosztem fabryk, zakładów przemysłowych, biur etc., wydłubia się Francja.

Pozatem tam nawet, gdzie są dzieci, matka przebywając dzień cały zdaleka od ogniska domowego, nie może odtoczyć swej rodziny należytej opieki, ani materialną, ani moralną. Zastępuje ją płatna wyreczytelka, zióbek, ochronka, jednym słowem — system wrogi duchowi, jaki ożywiać powinien katolickie ognisko domowe. (k)

Sukces p. Ładziny na terenie Fidac'u

Na zebraniu rady zarządu Fidac'u w Paryżu zapadła uchwała, aby wydać pocztówki z mapami krajów aljańskich. Delegatką polską na zebranie zarządu Fidac'u była znana działaczka narodowa p. Ładzina z Łodzi i na jej to propozycję uchwalono zrealizować wymieniony wyżej projekt. Serię pocztówek poczęła wydawać Polska oraz Czechosłowacja. Na kongresie Fidac'u żeńskiego w Pradze, we wrześniu ub. roku przyjęto z zachwytem gotowe pocztówki i uchwalono ten rodzaj propagandy za niezwykle skuteczny.

Postanowiono zatem wydać 2 następne pocztówki z mapami Jugosławii oraz Portugalii, przyczem ta seria pocztówek ma być wykonana w Warszawie.

Pocztówki z mapką Polski zaopatrzone są wzmiankami odnośnie do położenia geograficznego kraju, zawierają statystykę ludności i eksportu bogactw naturalnych. Drukowane w języku angielskim i francuskim przeznaczone są przede wszystkim do korespondencji zagranicą. Ogółem rozszło się już 10 000 sztuk pocztówek.

„BACZ BY TWOIM BYŁO CELEM
BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIEŁEM”

Praca społeczna Organizacji Studentek U. P.

Już z zakresu i terenu pracy, jaki sobie Organizacja Studentek wyznaczyła, wynika jej społeczny charakter. Zasadniczym jej celem jest dostarczanie państwu polskiemu dzielnych i wykształconych pracowników przez ułatwienie studiów niezamożnej żeńskiej młodzieży akademickiej. To też Organizacja ma stale do czynienia z najróżno-

rodniejszymi zagadnieniami społecznymi, które musi samodzielnie rozwiązywać w myśl dobra nie tylko poszczególnych jednostek, czy samego stowarzyszenia, lecz dobra ogólnonarodowego. Wynika stąd, że Zarząd Organizacji Studentek, na którym ciąży trudny i odpowiedzialny obowiązek prowadzenia jej spraw, musi się składać z jednostek społecznie wyrobionych, należycie doceniających wagę społecznych zadań Organizacji i umiejących zająć poważne stanowisko wobec zasadniczych za-

Teatr „Uśmiech“

„Hrabia Luxemburg“ — operetka Lehara

Operetka ta zrobiła w swoim czasie ładną karierę. Wystarczy sobie przypomnieć czasy rozkwitu warszawskich „Nowości“, aby nazwiska gwiazd i gwiazdorów tej sceny (Ćwiklińska, Kawecka, Messalówna, Krzewiński, Redo, Bodo itd.) same łączyły się z imionami bohaterów najpopularniejszych wówczas operetek.

A „Hrabia Luxemburg“ zaliczał się właśnie do nich. Dobre były czasy. (Za parę lat i o naszych tak samo będziemy mówili!) Ludzie szaleli za operetką (ale tak naprawdę!), obnosili na rękach artystów, zarzucaли ich kosztownymi podarkami, widownia nie znała co to próżne krzesła itd. — same rozkosze. Dzisiaj... operetka też ma powodzenie (chwała Bogu, bo Fontanka jest tego warta, a i paru artystów ma z tego kawałek czerstwego chleba na codzień), ale gdzie tu porównywać z tem, co było. Pocięliśmy się jednak, że będzie gorzej i korzystajmy z tego co jest.

Otóż „Luxemburg“ jest tem „co jest“ a jest czemś u nas głównie dzięki wykonawcom.

Front wykonawców pozostaje w „Uśmiechu“ bez zmian, a dowodzi nim Fontanka, mając p. Sendeckiego za adjutanta, czy szefa sztabu (co pan Sendecki woli). Z głównych bojowników na poszczególnych odcinkach należy wymienić: p. Wańską z p. Wiśniewskim — front stacyjny, bezinteresownej miłości i na poważno czułych westchnień, p. Szpingier — odcinek starczego komizmu (świetny) i p. Trojanowska — zalety starszej pani. Oslonę i rezerwy stanowią dodatkowe tańce pp.: Dix i Ostrowskiego, p. Fontanówny i Ostrowskiego oraz zespołu girlsów. Pomysłom tanecznym p. Ostrowskiego możnaby zarzucić właśnie brak pomysłów i trywialność. — Zupełnie chybiony np. jest taniec akrobacyjny „do aktu“ w drugim akcie. Także taniec z p. Fontanówną (w złotej sukni) jest nieciekawym i zbyt cichym. W ostatnim akcie nowe przyjemne dekoracje p. Jarockiego.

Prowadził rzecz p. Tyllia, którego na równi z innymi wykonawcami serdecznie okłaskiwano.

Na przedstawieniu obecny był Jan Kiepusa. Było to powodem do odruchowej manifestacji na cześć wielkiego śpiewaka, a wyraziła się ona w formie przemówień ze sceny oraz oklasków tłumnie zebranej publiczności. Kiepusa podziękował za nie w kilku słowach.

St. W.

Legion Wielkopolski

Związku Powstańców i Wojaków

Przemiennie Miejsce Towarzystwo Powstańców i Wojaków urządziło w święto Trzech Króli obchód 13 rocznicy Powstania Wlkp. przy udziale wszystkich organizacji narodowych. Mszę św. odprawił i kazanie wygłosił ks. dziekan Zalewski. Po nabożeństwie pochód w sile ok. 600 osób wyruszył na cmentarz, poczem na Rynku odebrał raport prezes okręgowy Stefan Zboralski z Wolsztyna. Przemówienie wygłosił wiceprezes okręgu XIV dr. Wróbel. W końcu pięciu członków zostało udekorowanych krzyżami powstańcami.

Miejska Górka. Uroczystość obchodu 13 rocznicy Powstania Wlkp. i oswobodzenia miasta rozpoczęto w dniu 5. b. m. wyprawą do lokalu p. Górskiego, w którym w dniu 5. 1. 19 r. odbyło się pierwsze zebranie w sprawie Powstania. Miasto było iluminowane. Na Rynku wygłosił przemówienie komendant Towarzystwa p. Szuk. W dniu następnym o godz. 9 odbyło się nabożeństwo, z udziałem przedstawicieli miasta, odprawione przez ks. prob. Lewandowicza. Po nabożeństwie złożono na cmentarzu wieniec na grobie poległych powstańców, poczem po powrotnym pochodzie do miasta dr. Skonieczny dekorował członków przed salą zebrania Towarzystwa medalami pamiątkowymi 1919/20 r. Wieczorem odbyło się amatorskie przedstawienie.

Bnin. Miejsce Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera obchodziło w dniu 17 stycznia b. r. 13 rocznicę bohaterkiej śmierci powstańców. biorących udział w walkach oswobodzenia miasta. O godz. 10 zebrali się Towarzystwa Powst. i Wojaków. Stow. Mł. Polak. i O. W. P. na Rynku, skąd pod komendą p. Metelskiego udali się do kościoła. Po nabożeństwie złożono wieniec na grobie poległych. Po potu dniu urządzono strzelanie z broni małokalibrowej. Wieczorem odbyło się walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków, któremu przewodniczył p. Drożdżik. Nowy zarząd Tow. wybrano w następującym składzie: prezes i komendant — Marjan Metelski, I wiceprezes — W. Drożdżik, II wiceprezes — J. Kandulski, sekretarz — A. Łagunowski, skarbnik — J. Flens, chorąży — M. Jankowski. W zebraniu brał udział delegat Zw. Hallerczyków.

Związek Hallerczyków
Jarocin. Roczne walne zebranie

Placówki jarocińskiej Zw. Hall. odbyło się w niedzielę dnia 17 bm. przy udziale 35 członków i gości. W skład nowego zarządu wybrano następujących panów: Józef Jarmuż — prezes, Czesław Bogdaszewski — wiceprezes, Józef Kaluźniak — sekretarz, Stanisław Musiałek — zast. sekr., Michał Gozdowski — skarbnik, Józef Szymczak — komendant placówki i drużyny Błękitnej. Marjan Kubicki — chorąży, Grzelowski, Tadrowski — podchorążowie, Blaszczyk, Habecki — komisja rewizyjna. Jak z rocznego sprawozdania wynika, placówka rozwija się pomyślnie ciesząc się dobrą opinią wśród narodowo myślącego obywatelstwa, a dowodem tego współpraca tego obywatelstwa z Placówką. Obecny nowo wybrany zarząd daje pełną gwarancję, że placówkę poprowadzi w myśli hasła „dla Ciebie, Polsko, i dla Twej chwały“ (jek).

Roczne zebranie Poznańskiej Drużyny Błękitnej odbyło się w niedzielę, dn. 17 stycznia b. r. w Sali Strzelniczej Małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka. Uczestniczyli w niem p. mjr. J. Malinowski, komendant Główny Drużyny Błękitnych, p. Suchowiak, sekretarz Zarządu Chorągwi Wlkp. Zw. Hall., przedstawiciel Młodzieży Abstynentów i ok. 60 członków Drużyny. Rozkaz sprawozdawczy za ub. 1931 rok i program pracy na przyszły 1932 rok wygłosił komendant Poznańskiej Drużyny Błękitnej p. J. R. Dworzeński. Pozn. Druż. Bł. posiada 3 sekcje: 1) pięciarską — pod kierown. pp. Kolasy i Rychtera, 2) lekkoatletyczną — pod kierown. pp. Konrada Porzyńskiego i Łaszyka i 3) strzelecką — pod kierown. pp. Mareckiego i Skołudy. Sekcję pięciarską trenuje p. Fel. Stam, przy pomocy doradcy technicznego p. Jana Arskiego.

W r. b. projektowane jest urządzenie meczów pięciarskich międzyklubowych na prowincji. P. mjr. Malinowski wygłosił wykład o sporcie i wychow. fizyczn. Podczas zebrania odbyło się uroczyste zaprzysiężenie nowych członków. Przebieg zebrania i sprawozdania wykazały, że Drużyna Poznańska, po 8 latach istnienia, wykazuje stały rozwój i postęp. Komendant Drużyny zakomunikował wreszcie, że w dn. 2 lutego br. odbędzie się w Sali Restauracji Zamkowej („Gospoda Polska“) towarzyska zabawa taneczna.

(o)

Władze szkolne a Tydzień Propagandy Trzeźwości

Na wniosek centralnego wydziału wykonawczego Tygodnia Propagandy Trzeźwości ministerstwo wyznało religijnych i oświeceni publicznego reskryptem z dnia 22. 12. ub. r. zarządziło utrzymanie w mocy okólnika, wydanego 11 stycznia 1928 r. z okazji poprzedniego Tygodnia Propagandy Trzeźwości, domagającego się: 1) poświęcenia w lutym jednej pogadanki lub lekcji szkolnej lub wykładu wspólnego w szkołach powszechnych, średnich i zawodowych, w seminarjach nauczycielskich i ochraniarskich; 2) zorganizowania wykładu na konferencji z rodzicami w lutym, marcu lub kwietniu; 3) omówienia na konferencjach rejonowych nauczycielskich tematu: „Dlaczego i w jaki sposób szkoła powinna walczyć z alkoholizmem?“

Znając zrozumienie doniosłości sprawy alkoholizmu w sferach nauczycielskich, nie można wątpić, że reskryptowi ministerjalnemu stanie się zadość we wszystkich klasach szkół wyluczonych. Będzie to dla rozkrzewienia idei trzeźwości w społeczeństwie naszym czyn obywatelski niezmiernie ważny. Znakomitem zaś ułatwieniem w wykonaniu tego zarządzenia władzy szkolnej będzie tym razem specjalny podreżnik dla nauczycielstwa, wydany staraniem Związku Nauczycieli Abstynentów p. t. „Szkoła a zagadnienie alkoholizmu“. Jest to dzieło podstawowe o 144 str., w cenie 4 zł. Zamawiać należy tylko pod adresem Składnica Abstynentka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.

25 lat w służbie miłości bliźniego

Staraniem Pań Stow. św. Wincenego a Paulo parafii archikatedralnej odbyła się wczoraj w Domu Katolickim na Śródcie akademja ku uczczeniu 25-letniej pracy prezydentki Stow. p. Zofji Nowackiej. Uroczystość ta poprzedzona była nabożeństwem w kościele św. Małgorzaty odprawionem przez ks. prob. Kają. W nabożeństwie wzięły bardzo liczny udział panie i liczny szereg ubogich. Piękne śpiewy wykonała p. Pieprzówna, zaś utwory na skrzypcach odegrała p. Kalfusówna.

Po mszy świętej podejmowały panie 150 ubogich śniadaniem.

Wieczorem na akademji zgromadziło się liczne grono osób z wszystkich stanów. Estrada zamieniona została w ogród bajkowy, wśród kwiatów i zieleni widniała figura św. Wincenego a Paulo, tego wielkiego przyjaciela ubogich.

Kwartet chóru operowego odśpiewał Moniuszki: „Cichy domku“, poczem piękne przemówienie wygłosił ks. prob. Kaja, który im. parafji i ubogich, gorące złożył życzenia Jubilate. W dowód uznania tej pracy J. Em. ks. Prymas nadał Jubilate list odręczny z życzeniami i błogosławieństwem.

Następnie p. Szostakowa odegrała na fortepianie utwory Różyckiego i Paderewskiego, a p. Pieprzówna odśpiewała „Modlitwę“ z opery Tosca i „Zal“ Chopina. Akompanjował p. sędzia Stach. Okolicznościową deklarację napisaną przez p. Matheusównę, wygłosił p. Janicki. Wpłynęło około 80 telegramów, które odczytano, poczem p. Ciężyński odśpiewał „Arję z kurantami“ z opery „Straszny Dwór“ — Moniuszki. Część z „Trubadura“ Verdiego, odegrała na skrzypcach p. Pawlakówna. Na zakończenie uroczystości kwartet „chóru operowego“ odśpiewał „Sen“ — Gounoda.

Jubilatka wzruszona dowodami przywiązania, dziękowała za objawy wyrażonej jej życzliwości. (z)

Walne zebrania

Z Tow. Śpiewu „Harmonja“. Zebranie zgaśli prezes p. Kaczmarek. Obradom przewodniczył jubilat, p. Stanisław Hypki; na sekretarza powołano p. Suchowskiego, a na ławników pp. Drzewieckiego i Ogonońskiego. O działalności Tow. „Harmonja“ referował szczegółowo p. Suchorski. W ciągu roku urządzono w auli uniwersytetu koncert kompozytorski łubieckiego kompozytora Bjarnaita-Krawca. Z okazji 15 rocznicy śmierci Henryka Sienkiewicza w dniu 15. 11. ub. roku wystąpił chór „Harmonja“ na akademji T. C. L. w sali kina „Słońce“. Kilka razy śpiewano w Radjo Poznańskim i w świątyniach podczas nabożeństw, oraz uroczystości. W zrozumieniu wartości muzycznej wydano własnym nakładem kantatę długoletniego dyrygenta „Harmonji“ prof. Stefana Poradowskiego pod tyt. „Piećcie pieśń“.

Sprawozdanie kasowe przedłożył p. Radziński; komisji rewizyjnej — p. Ludwiczak. O rozwoju biblioteki mówił p. Czaplicki. Pracę gospodarza p. Gołębskiego, z czynności kontrola biblioteki p. Najderkówna.

Dzięki usilnej pracy członków i wyteżonej pracy dyrygenta „Harmonja“ ma bardzo bogaty repertuar pieśni, to też występuje często z wielkim powodzeniem. W programie na rok bieżący jest urządzenie koncertu pieśni ludzkiej.

W skład nowego zarządu wchodzi pp.: Ignacy Kaczmarek, Florian Radel, Franciszek Suchorski, Marjan Gołębski, Karol Radziński, Jan Czaplicki, Franciszka Stanisławska, Stefan Lemke, Walerja Najderkówna. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Adam Ludwiczak, Adam Wize, Józef Glaziński. (k.)

Z 4. Kompanji Marynarzy Powstańców. W sali p. Jarockiej odbyło się walne zebranie członków 4 kompanji marynarzy-powstańców z 1918 r. im. Adama Białoszyńskiego. Obradom przewodniczył p. Józef Andrzejewski. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa apolityczności wspomnianego towarzystwa i w głosowaniu przytłaczającą większością wypowiedziano się przeciw zmianie nazwy. Również wniosek o przystąpienie do Federacji upadł całkowicie.

Obradom walnego zebrania przewodniczył p. Koperski, sekretarzem był p. Szukala, a ławnikami pp. Wencel i Seidler. Obszerne opracowane sprawozdanie prezesa przedłożył p. J. Andrzejewski, z czynności sekretarza referował p. Matuszak, ze stanu kasy p. Suchora, a im. komisji rewizyjnej pp. Pic i Jeziński. Towarzystwo uczestniczyło w licznych uroczystościach narodowych i powstańczych. Wybrano następujący zarząd pp.: J. Andrzejewski — prezes, L. Szymański — zast. prezesa, i gospodarz zabawy, W. Matuszak — sekretarz, T. Gziel — zast. sekretarza, J. Suchora — skarbnik, Stefan Napiercki — komendant oraz pp.: J. Herdt i Fr. Laskowski — radni. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: W. Pic, W. Jeziński i Budziński. Do sądu koleżeńskiego weszli pp.: Koperski, Wencel, W. Szukala i T. Wodarski. (k.)

Tow. Czeladzi Katol. w Strzelnie. Dnia 18 bm. odbyło się roczne walne zebranie Towarzystwa, które rozwija się dobrze. — W skład nowego zarządu weszli pp.: prezes — Kotecki Jan, zast. prezesa — Lubik Bronisław, sekretarz — Grzelak Leon, zast. sekr. — Sawicki Jan, skarbnik — Glanc Alojzy, gospodarz — Brzeziński Jan, bibliotekarz — Kaliński Józef. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Sulimowski Stanisław i Bakiewicz Leona. Po wyborze zarządu przemówił do zebranych ks. wikary Niziołkiewicz, zachęcając nowo wybrany zarząd, jak również wszystkich członków do wytrwałej i gorliwej pracy na niwie Kościoła i Ojczyzny.

Z Tow. Przemysłowców w Strzelnie. W dniu 19 stycznia odbyło się roczne walne zebranie Towarzystwa. Członka honorowego Towarzystwa p. Jezińskiego Franciszka mianowano honorowym bibliotekarzem w dowód uznania jego pracy dla Towarzystwa. W skład prezydium walnego zebrania wybrano p. Radomskiego Albina przewodniczącym, sekretarzem p. Latosińskiego, ławnikami pp.: Szczepańskiego Ignacego i Ruszkiewicza Maksyma. Zarządowi, po wysłuchaniu sprawozdań, udzieliło zebranie absolutorium. Wybrano nowy zarząd w składzie następującym pp.: prezes Płocienniczak Stefan, wiceprezes — Olejnik Józef, sekretarz — Sawicki Franc., zast. sekr. — Latosiński Ignacy, skarbnik — Warchulski Adam, bibliotekarz i szatnik — Olszak Piotr, chorąży —

KRONIKA TOWARZYSKA

Pod protektorem J. O. Księżny Zd. Charytatywny urząd „Kolo Pań Pracy Charytatywnej“ we wtorek, 2 lutego r. b., od 17—20-tej w „Adri“ Podwieczorek Towarzyski. O łaskawe przybycie ma zaszczyt J. W. Państwo prosić Komitet: Franciszka Adamkova, Dr. Jadwiga Dembińska, Stefania Gomerska, Marja Gornicka, Zofja Gregerowa, Stanisława Hempowiczowa, Helena Jagielska, Ludwika Kasprzowiczowa, Zofja Kratochwillowa, Leokadja Kreglewska, Wanda Piechowiska, Jolanta Pilatowska, Wiktorja Putzówna, Marja Słonińska, Eugenia Sommerowa, Marja Wieruszowa, Helena Zellnerówna. Wstęp wolny tylko za zaproszeniami. Pobiera się jedynie za nakrycie zł 3.— zwp 13 108

Oddz. Pływacki „Unji“ organizuje dzień o godz. 20-tej wieczorem w lokalu p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej, prosząc o liczny udział członków i sympatyków, zwp 13 137

4 Komp. Marynarzy - Powstańców z 1918 r. im. A. Białoszyńskiego podaje swym członkom i „ympa.ykom do wiadomości, iż w poniedziałek, dnia 1 lutego r. b., o godz. 19-tej odbywa się doroczny „Bal karnawałowy“ w salach p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8. Czysty zysk przeznacza się na ufundowanie sztandaru 4 Komp. Goście mile widziani, zwp 13 123/4

Wieczorek Akademickiego Koła Trzemeszian. Na ostatnim odbytem zebraniu ogólnem A. K. T. postanowiono urządzić w Trzemesznie „Wieczór Karnawałowy“, który odbędzie się 6 lutego 1932 r., o godzinie 20,30, w sali p. Mikluskiego. Wieczór ten uprzyjemnia gościom niespodzianki i różne atrakcje. W czasie wieczoru będzie przygrywała orkiestra 7. P. A. C. z Poznania. Wspólny wyjazd gości i członków Koła z Poznania nastąpi 6 lutego o g. dzinie 15,30 1-sza grupa, druga grupa wyjedzie o godzinie 20,25 — 50% zniżki kolejowej. Za zarząd A. K. T. Edmund Klimacki, v-prezes, zwp 13 080

Komenda Poznańskiej Drużyny Błękitnej w Poznaniu: dorocznym zwyczajem zarząd dla swych członków i sympatyków Zabawę Karnawałową, która odbędzie się dnia 2 lutego roku bież. we wtorek, o godzinie 19-tej w sali restauracji Zamkowej, św. Marcin 40. Dochód z tejże zabawy przeznacza się na obóz letni Poznańskiej Drużyny Błękitnej w Hallerowie. Wszystkich swych sympatyków i gości na powyższą zabawę jak najuprzejmie zapraszamy, zwp 13 081

Tow. Przemysłowców Poznań - Jeżyce urządzi w dniu 2 lutego 1932 r. o godz. 8-mej wieczorem w lokalu p. Jaszka ul. Kraszewskiego nr. 16 Wieczorek Familijny, z którego czysty zysk przeznacza się na budowę pomnika po poległych parafji Jeżyckiej. O liczny udział członków uprasza Zarząd. Goście mile widziani, zwp 13 112

Żeńskie Towarzystwo Gimnastyczne Sokół Poznań XII „Śródmieście“ urządzi w niedzielę, dnia 7 lutego w sali Boulewaru przy pl. Nowomiejskim Wieczorek Taneczny urozmaicony różnemi niespodziankami, na który wszystkie Drużyny oraz Druhowi i Sympatyków zaprasza Zarząd.

Początek o godz. 20-tej, zwp 13 125

Związek Zaw. Pracow. Gastronomicznych na Polskę Zachodnią Centrala Poznań, ul. Przecznicza 9, w czwartek 4. 2. 1932 r. zabawa zimowa (bal maskowy) w salach ogrodu Zoologicznego, o 9-tej wieczorem, zwp 13 122

Wieczorek korporacji studentów Poznania. Po świetnie udanym balu urządzi korporacja Poznania w niedzielę, dnia 31. b. m., w Adrii Wieczorek taneczny, na który sympatyków serdecznie zapraszamy. Początek o godz. 21-sej, zwp 13 136

Podwieczorki u Dobskiego urządzane przez Tow. Polsko - Czechosłowackie podwieczorki u Dobskiego, ze względu na wielkie ich powodzenie, będą się odbywały w każdą niedzielę do końca bieżącego karnawału, t. zn. 31 stycznia i 7 lutego r. b., o godz. 17-tej. Zaproszenia można otrzymać w zarządzie cukierni, zwp 13 135

Wobec ogromnego zainteresowania „Rewja“ w wykonaniu Wielkopolskich Młodych Ziemianek i wyprzedzący wszystkich biletów na przedstawienie mające się odbyć w dniu 1-go lutego „Rewja“ zostanie powtórzona dnia 2-go lutego r. b., o godz. 20-tej w sali Amaratowej (ul. Słowackiego 21). Przedprzedaż biletów w Hotelu Bazar. Dochód na najbiedniejsze dzieci m. Poznania, zwp 13 139

Sawicki Andrzej. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Radomski Alb. oraz Szydzik Franc.

Zebranie uchwaliło wpłacić odpowiedni datki na kuchnię dla ubogich, również uchwaliło przenieść bibliotekę Towarzystwa do lokalu p. Piątkowskiego. Składki miesięczne obniżono również. (mc.)

Uwaga!! W poniedziałek, 1 lutego na salach Belwederu Uwaga!!

Pozn. T-wo Wioślarzy TRYTON kończy karnawał Wioślarskim Balem Maskowym.

Dwie orkiestry. 10 premij dla masek. Na balu TRYTONA wesoło! Wszyscy na BAL TRYTONA. Wstęp tylko zł 3,— już z podatkiem.

Zaproszenia i przedsprzedaż biletów w firmie Komornicki, Pocztowa 30, skład cygar.

dw 2662

Brak jodu a wole

Przyczyny wola dopatrywano się dotąd przeważnie w braku dostatecznej ilości jodu w wodzie do picia. Nowsze badania uczonych amerykańskich i innych wykazały jednak, że główną przyczyną choroby Basedowa w wielu wypadkach jest brak witamin B. Statystyka amerykańska potwierdziła to przypuszczenie. Podczas wojny światowej konsumpcja chleba białego w Ameryce była znacznie ograniczona, a liczba chorych na chorobę Basedowa znacznie się zmniejszyła. Kiedy po ukończeniu wojny znowu chleba białego było pod dostatkiem, liczba wypadków tej choroby znacznie wzrosła.

Wynika z tego praktyczny wniosek, że osoby skłonne do powiększenia gruczołów tarczycowych powinny obok białego chleba spożywać także w dostatecznej ilości: chleb razowy, czarny itp., który zawiera znaczne ilości witamin B. Osoby nie znoszące tego rodzaju chleba, mogą ten sam skutek osiągnąć za pomocą drożdży.

W i P.

SPORT

Hokej na lodzie

„Wiener E. V.”, posiadający od 14 lat bez przerwy mistrzostwo Austrii stracił je w tym roku, ulegając w finale drużynie „Poetzleindorfer S. C.” 1:2 (0:1, 0:1, 1:0).

Narciarstwo

Karpacki rajd narciarski. Polski Związek Narciarski i noworodzone Tow. Krzewienia Narciarstwa przystępują do realizacji wielkiej imprezy turystycznej, mającej duże znaczenie dla propagandy polskich terenów narciarskich na całym Podkarpaciu. Utworzony zostanie specjalny pociąg w składzie pięciu wagonów z podnoszoną łózkami, zaopatrzoną w pościel, który wyruszy ze Lwowa do Worochty 21 lutego wieczorem. Wagon wyjadą z uczestnikami rajdu w głównych punktach kraju, a więc z Warszawy, Krakowa, Katowic, Gdyni przez Poznań, a piąty będzie oczekiwał we Lwowie, gdzie nastąpi zestawienie pociągu. Zasada osobnego rozkładu jazdy polega na tym, że pociąg będzie przejeżdżał z jednej miejscowości do drugiej nocami, tak, że cały dzień będzie mógł być użyty na pobyt w danym terenie i odbywanie wycieczek grupowych pod kierunkiem przewodników, znających okolice. Zwiedzi się w ten sposób dziesięć głównych centrów narciarskich, a więc: Worochtę, Truskawiec, Sławsko, Sianki, (Roztocze), Krynicy, Rabkę, Zakopane, Zwardoń, a wreszcie 1 marca Wisłę na Śląsku. Z Dziedziec nastąpi wieczorem rozjazd poszczególnych wagonów do stacji początkowych. Cena legitymacji uprawniającej do przejazdu całej trasy od miejsca zamieszkania (dojazd do stacji zbiorowych bezpłatny) i z powrotem przy użyciu miejsca leżącego wraz z pościelą, całkowitem utrzymaniem (trzykrotny posiłek dziennie) podczas 10 dni rajdu oraz uczestnictwem we wszystkich wycieczkach i imprezach wynosi zł. 205, płatnych przy zgłoszeniu w połowie, reszta najdalej do dnia 12 lutego. Zgłoszenia i wpłaty przyjmuje dla województwa poznańskiego i pomorskiego Sekcja Narciarska P. T. T. (dr. Tadeusz Smoluchowski) w Poznaniu ul. Chelmońskiego 8. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc i wielkie zainteresowanie się tem przedsięwzięciem, które w przy-

szłym roku będzie powtórzone dla zagranicznych narciarzy zaleca się jak najrychlejsze zgłoszenie.

Lekka atletyka

Zawody „Warty” w hali „ośrodku” odbędą się przypominamy w ostatniej chwili w niedzielę o godz. 15. Liczne biegi w dobrej konkurencji obok skoków i pchnięcia kulą, zakończone efektowną sztafetą 10x40 oraz rozgrywkami w koszykówkę dadzą pełny obraz czynności oddziału lekkoatletycznego „Warty” w porze zimowej.

Piłka nożna

W turnieju błyskawicznym Korony, który odbędzie się 2 lutego od godz. 11 na boisku HCP, wylosowano następujący porządek rozgrywek: „Sparta” i „Jutrznia”, „HCP” i „Korona”, „Liga” i „Olimpia”, „Sparta” i „Korona”, „HCP” i „Liga”, „Jutrznia” i „Olimpia”, „Korona” i „Liga”, „Sparta” i „Olimpia”, „Jutrznia” i „HCP”, „Korona” i „Olimpia”, „Jutrznia” i „Liga”, „HCP” i „Sparta”, „Korona” i „Jutrznia”, „Olimpia” i „HCP”, „Liga” i „Sparta”. Wszystkie mecze będą następowały kolejno po sobie bez przerwy.

Pięściarstwo

„Gedania” i „HCP”. Przypominamy że w niedzielę o godz. 12 w kinie Metropolis odbędą się te zawody. Oba zespoły występują w swych najsilniejszych składach. Przedsprzedaż biletów w firmie Camera ul. Ratajczaka, a w dniu zawodów, od godz. 10½ w kasie kina Metropolis.

Treningi sekcji pięściarskiej „Sokoła” odbywają się w poniedziałki i soboty od godz. 20 do 22 w sali ośrodka, wejście z Marceleskiej — pod kierownictwem instruktora n. Stamma. Wszystkich członków sekcji oraz członków nowego kursu bokserkiego, wzywa kierownictwo do pilnego uczęszczania na treningi.

Praga i „Colonia” 8:8. Spotkanie powyższe, rozegrane w Pradze, przyniosło następujące wyniki: Ulrych (P) pokonał Puttkammera (K), Schneider (P) — Abelsa (K), Chundela (P) uległ Rustemeyerowi (K), Hrdlicka (P) zwyciężył w 1 starciu przez k.o. Virnich (K), Vokacek (P) przegrał do Prodel (K), Jaks (P) pokonał Muellera (K), Durdis (P) przegrał do Miesinga (K) i Bechleda (P) — do Kampa (K).

Lipsk i „Colonia” 8:8. Wracając z Pragi „Colonia” uzyskała wynik nierozstrzygnięty z reprezentacją Lipska, przyczem w 3 spotkaniach zwyciężyła, a dwa były nierozstrzygnięte. (tel. wł.)

Pływanie

Oddz. Pływ. T. S. „Unja”. Treningi zimowe odbywają się w poniedziałki od godziny 17.30 do 21 w sali gimnastycznej szkoły powszechnej przy ul. Gen. Prądzyńskiego.

RADJO

Programy radiofonijne:

Poniedziałek, dnia 1 lutego 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 16.50 „Tydzień Propagandy Trzeźwości” (odczyt p. te. „Alkohol a sport” — wygl. prof. dr. E. Piasecki, prezes Polskiej Ligi Przeciwalko-

holowej; godz. 17.05 (W); godz. 17.10 (W); godz. 17.35 recital skrzypcowy prof. Wacława Kochańskiego, przy fort. prof. Fr. Łukasiewicz; godz. 18.20 pieśni Schumanna w wyk. Aleksandry Szafraniekiej, art. opery (mezzosopran); godz. 19.15 lekcja jęz. ang.; godz. 19.30 „Silva rerum”; godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 (W); godzina 22.15 (W); godz. 22.30 (W); godzina 22.35 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.50 tr. muzyki tanecznej z balu Bratniej Pomocy z sali U. P.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej, godz. 12.10 muzyka z płyt; godz. 13.40 „Organizacja gospodarstwa kobiecego w dobie obecnej”; godz. 14.00 „Dlaczego gospodynie wiejskie powinny być zorganizowane?”; godz. 14.20 „O żywieniu inwentarza była już mowa — pomówmy o odżywianiu ludzi”; godz. 14.50 muzyka z płyt; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla nauczycieli — układ sieci komunikacyjnej w Polsce; godz. 15.45 giełda pien.; godz. 15.50 muzyka z płyt; godz. 16.20 lekcja jęz. franc.; godz. 16.40 płyty gramofonowe; godz. 17.05 przemówienie dyr. Z. Chama; godz. 17.10 Prezydent Rzeczypospolitej jako uczonego i badacza; godz. 17.35 muzyka z kawiarni „Gastronomia”; godz. 19.15 bieżące wiadomości rolnicze; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty gramofonowe; godz. 19.45 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.00 słowo wstępne o op. „Napój miłosny” — p. Karol Stromenger; godz. 20.15 opera ze studja „Napój miłosny” G. Donizetti’ego; godz. 22.15 feljton p. t. „W gotowni hiszpańskiej senjory” — dr. Stefan Essmanowski; godz. 22.30 dodatek do Prasowego Dziennika Radiowego; godzina 22.40 muzyka taneczna z dancingu „Adria”.

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 21.00 „Cyganeria” op. Pucciniego; Koenigs-wusterhausen (1635 m) 16.30 koncert. 20.00 wieczór tańców, 20.50 słuchowisko; Motala (1348 m) 19.50 koncert chóru, 20.45 koncert solistów; K. Lundborg (1154 m) 20.10 koncert oratoryjny; Oslo (1083 m) 20.00 koncert solistów; Budapeszt (550 m) 19.30 muzyka lekka, 21.45 muzyka cygańska; Wiedeń (516 m) 20.00 słuchowisko, 21.00 muzyka lekka; Medjolan (501 m) 21.00 koncert symfoniczny; Rzym (441 m) 21.00 koncert.

Wtorek, dnia 2 lutego 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygl. ks. prałat Kazimierz Rolewski; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 12.15 (W); godz. 15.55 (W); godz. 16.20 płyty gramofonowe; godz. 16.40 (W); godz. 16.55 „Tydzień Propagandy Trzeźwości” (odczyt p. te. „U podstaw kryzysu gospodarczego” (wygl. dr. A. Niesiołowski); godz. 17.15 (W); godz. 17.30 lekcja jęz. włoskiego; godz. 17.45 (W); godz. 19.30 „Świat książek”; godz. 19.45 słuchowisko pt. „Pod gorącym niebem afrykańskim” (Wiktor Krystjanna tr. z Warszawy); godz. 20.15 koncert wieczorny; wyk. Ork. 57 p. p. pod batutą por. Antoniego Szałkowskiego, Krystyna Dowbór — Muśnicka (sopran), Jan Rakowski (wiola d’amore), prof. M. Eichstädt (akompanjament); godz. 22.00 (W); godz. 22.40 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.55 muzyka taneczna z „Cukierni Nowej”.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 tr. nabożeństwa z Krakowa; godz. 12.15 poranek symfoniczny z Filh. Warsz.; godz. 14.00 „Higjena na wsi — to zdrowie jej mieszkańców”; godz. 14.20 muzyka z Krakowa; godz. 14.30 „Wiejskie dziecko pod sądem w Warszawie” — p. Wojtowicz — Grabińska; godz. 14.50 zakończenie III kursu — uwagi; go-

dzina 15.00 muzyka z Krakowa; godz. 15.55 program dla dzieci; a) feljton dla dzieci starszych i młodzieży A. Janowskiego pt. „Krajoznawcze prace młodzieży” (wrażenia z wystawy krakowskiej), b) obrazek dla dzieci młodszych Dt. Dietrichówny p. t. „Jak pluszowy niedźwiadek Jasiowi w lekcjach dopomógł”; godz. 16.20 płyty gramofonowe; godz. 16.40 „Jak zamieniamy ciepło na pracę” — inż. Czesław Taracha; godzina 16.55 płyty gramofonowe; godz. 17.15 „Ku zaczarowanym krainom Wschodu” — prof. Bron. Rydzewski (Wilno); godz. 17.30 „Wiadomości przyjemne i pożyteczne”; godzina 17.45 popularny koncert symfoniczny; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 19.45 słuchowisko p. t. „Pod gorącym niebem afrykańskim” — Wiktor Krystjanna; godz. 20.15 koncert z udziałem St. Gruszczyńskiego (tenor), Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. 21.55 skrzynka pocztowa techniczna; godz. 22.10 koncert solisty. Maria Chazin (fort.); godz. 22.50 wiadomości sportowe; godz. 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Gastronomia”.

Programy zagraniczne. Huzen (1875 m) 20.40 muzyka operetkowa; Koenigs-wusterhausen (1635 m) 16.30 koncert, 20.30 koncert z Monachjum; Motala (1348 m) 20.15 wygl. z opt. „Kwiaty z Hawaj”, Oslo (1083 m) 20.00 koncert symfoniczny; Budapeszt (550 m) 20.00 „Kwiaty z Hawaj” opt. Abrahama; Wiedeń (516 m) koncert symfoniczny; Medjolan (501 m) 21.00 „Czar walca” opt. Straussa; Praga (488 m) 21.00 koncert symfoniczny; Beromuenster (459 m) 20.20 audycja z okazji otwarcia konferencji rozbrojeniowej; Rzym (441 m) 21.00 muzyka lekka.

Radio na usługach Tygodnia Propagandy Trzeźwości

Staraniem Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej wszyscy radio-amatorzy będą mieli znakomitą i wygodną sposobność wysłuchania ośmiu wykładów omawiających zagadnienia stojące w ścisłym związku ze sprawą trzeźwości: poniedziałek 1. 2. godz. 16.50 — 17.05: prof. dr. Eug. Piasecki, prezes Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej: „Alkohol a sport”; wtorek 2. 2. godz. 16.55 — 17.10: dr. A. Niesiołowski, prezes koła poznańskiego Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej: „U podstaw kryzysu gospodarczego”; środa 3. 2. godz. 16.30 — 16.45: dr. A. Wojtkowski, prezes Katolickiego Związku Abstynentów: „Umiarkowanie i abstynencja w przeszłości”; czwartek 4. 2. godz. 16.40 — 16.55: ks. T. Galdyński, sekretarz gen. Polskiego Związku Księży Abstynentów: „Katolicki ruch abstynencki zagranicą”; piątek 5. 2. godz. 19.30 — 19.45: M. Niesiołowska, redaktorka Młodej Polki: „Do młodych Polek”; sobota 6. 2. godz. 19.15 — 19.30: T. Tomaszewski, instruktor centrali przeciwalkoholowej: „O Centrali Młodzieży Abstynenckiej w Poznaniu”; niedziela 7. 2. godz. 19.25 — 19.40: prof. dr. P. Gantkowski, prezes honorowy Katolickiego Związku Abstynentów: „Czy alkoholicy są uleczalni?”; poniedziałek 8. 2. godz. 16.55 — 17.10: Cz. Matysiak, absolwent prawa: „Nowa ustawa przeciwalkoholowa”.

Wszelkimi informacjami w sprawie Tygodnia Propagandy Trzeźwości oraz dalszej systematycznej akcji przeciwalkoholowej służy Składnica Abstynencka w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 26, nr. tel. 10-45.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 29 stycznia 1932 r., o godz. 8.15 wieczorem, zasnął w Bogu, po długich cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najukochańszy mąż i nasz troskliwy ojciec, dziadek i pradiadek, s. p.

Józef Rypiński

przeżywszy lat 79. Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu, we wtorek, dnia 2 lutego, o godz. 2, z kaplicy św. Józefa, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej

zw 13 140

Buk, Poznań, Wolsztyn, Zbąszyń, Gniezno.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodzina.

Dnia 29 b. m., poszedł po wiekiłą nagrodę, opatrzony wielokrotnie Sakramentami św., nasz nieodżałowany, najtroskliwszy brat i wuj, ś. p.

ks. Zygmunt Kemnitz

proboszcz parafii Kaźmierz,
asesor dekanalny szamotulski

przeżywszy lat 60 a 33 kapłaństwa. Eksportacja ukochanych zwłok z pro-
bostwa w Kaźmierzu do kościoła, dnia 31 stycznia, o godz. 4.30. Żałobne
obrzędy nazajutrz o godz. 9.30.

zw 13 104

W ciężkim smutku pograżeni
siostry, brat i rodzina.

Kaźmierz, Wronki, Inowrocław, Bydgoszcz, Toruń, Gdynia.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Sodaliteji Kupców i mło-
dzieży kupieckiej, Korporacji studenckiej W. S. H. „Zawisza
Czarny”, Towarzystwu Powstańców i Wojaków, Towarzystwu
Uczniów Handlowych, Uczniom Szkoły Handlowej jak i innym
stowarzyszeniom, personelowi firmy „Serwis”, oraz liczny
krewnym, kolegom, przyjaciółom i znajomym, którzy oddali
ostatnią przysługę nieodżałowanemu mężowi mojemu i naj-
lepszemu ojcu naszemu, ś. p.

Władysławowi Ziętkowi

oraz za liczne wieńce i dowody współczucia, jak również
p. Dyr. Marcińcowi za śliczną dekorację kościoła, składamy
na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Pw 10580-4,159

Żona z dziećmi.

W czwartek, dnia 28 stycznia r. b., o godz. 22.45 zasnął w Bogu, po
długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż,
nasz najdroższy ojciec, brat, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Józef Margowski

przeżywszy lat 33. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 31 stycznia,
o godz. 14.45 z kostnicy cmentarza w Górczynie, o czym zawiadamiają

zw 13 117/8 **żona z dziećmi i rodzina.**

Poznań, Chodorów, Giławy, Dortmund, dnia 30. 1. 1932 r.

Dr. Franciszek Ostojka-Lniski

Lekarz Powiatowy w st. sp. i Lekarz Miejski, Radca Zdrowia
Kawaler Orderu „Polonia Restituta”
Obywatel Honorowy miasta Czarnkowa

zmarł dnia 28 stycznia 1932 r. po długich i ciężkich cierpieniach, w 72
roku życia.

Ś. p. Zmarły za czasów zaborczych piastował urząd radnego
miasta i urząd członka reprezentacji szkolnej, od r. 1919 począwszy
urząd I-szego ławnika Magistratu miasta Czarnkowa; brał żywy
i wybitny udział, zwłaszcza w czasie niewoli, w życiu społecznym; był
m. in. Prezesem Polskiego Komitetu Wyborczego na powiaty chodzieski,
czarnkowski i wileński i Komisarzem „Straży” na miasto Czarnków.

Ś. p. Zmarły zasłużył się dobrze Ojczyźnie i miastu. Cześć Jego
pamięci!

Czarnków, dnia 29 stycznia 1932 r.

dw 2 661

**Magistrat miasta Czarnkowa. Rada Miejska.
Rada Szkolna Miejskowa w Czarnkowie.**

Dnia 28. b. m. zmarł członek Towarzystwa
naszego, ś. p.

Stanisław Kubiak

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 31. 1.
r. b., o godz. 3-ciej po poł. z kostnicy cmentarza
par. OO. Zmartwychwstańców. zw 13 141

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Boskiej
Wypadek 200. w Poznaniu.

Obuwia

partyjnego na sprzedaż
jarmarczną poszukującą każdą
ilość za gotówkę. Oferty do
„Par”, Aleje Marcinkowskie-
go 11 pod nr. 53,268.

Pw 10576-58,268

W środę, dnia 27 stycznia 1932 r., o godz.
11.30 zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami
św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, prze-
żywszy lat 22, nasz ukochany syn, nasz brat,
szwagier, bratanek i siostrzeniec, ś. p.

Wiktor Jurkowski

student Wydziału matemat.-przyrodn. U. P.
w trzecim roku stud.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 31. b. m.,
o godz. 14-tej z kostnicy cmentarnej w Górczynie.
Nazajutrz żałobna msza św.

W smutku pograżona
rodzina.

Poznań, Krobia, Koronowo.

Spokojna 5.

zw 13 102

Wielebnemu Księdzu Proboszczowi Adam-
kowi za odprowadzenie zwłok do grobu i za
piękną w smutku pocieszającą przemowę nad
grobem Zmarłego, także Wiel. Szanownej Radzie
Miejskiej, oraz miejscowemu chórowi śpiewu,
Krewnym, Znajomym za wyrazy współczucia
i wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przy-
sługę naszemu najukochańszemu ojcu i dziad-
kowi, ś. p.

Władysławowi Garstkiewiczowi
składamy na tej drodze najserdeczniejszą

Bóg zapłać!

zw 13 103

Rodzina.

Wszystkim uczestnikom, którzy oddali ostatnią przy-
sługę w eksportacji pogrzebu naszego nigdy niezapom-
nianego, męża i tatusia, ś. p.

Wilhelma Bielinskiego

w szczególności przew. ks. prob. Szymańskiemu, panu
przez sadu okręg. Wyżłowskiemu, pp. staroście Ko-
złowskiemu, naczeln. sadu Stillierowi, burmistrzowi Mare-
feldowi, reprezentantom Pozn. Apelacyjnego i Okręgo-
wego Związku Urzędników Sądowych prezesom Hostyn-
skiemu i Kiszce, wszystkim delegacjom Związków i To-
warzystw, Urzędnikom Sadu Rogoźna i Obornik, oraz
za troskliwą opiekę i pielęgnację w długotrwałej choro-
bie diakonisse siostrze Annie, jak pp. Grósemu, Pan-
kowi i Tabatowi, wszystkim Przyjaciółom, Znajomym
i Krewnym, oraz za liczne wieńce i kwiaty, jak i rów-
nież za dowody szczerego współczucia, składają z głębi
serca płynące

Bóg zapłać!

zw 8 308

Żona z synkami i rodziną.

Józef Margowski

b. ochotnik armii Gen. Hallera i mężny bo-
jownik o wolność Ojczyzny

zmarł w piątek, dnia 29 stycznia r. b.
W Zmarłym straciłszy zacnego Kolegę i
gorliwego członka.

Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 31
stycznia r. b., o godzinie 2.45 po poł. z kostnicy
w Górczynie. zw 13 118/9

Wzywamy Członków do wzięcia licznego
udziału.

Związek Hallerczyków - Placówka Poznań.

Dnia 28 stycznia 1932 r., zasnął na wieki
w Bogu, nasz dobry, ukochany ojciec, ś. p.

Ignacy Cerajewski

współorganizator i uczestnik Powstania
Wielkopolskiego na pow. Wyrzysk,
b. więzień polityczny za strajk szkolny.

Oddanie drogich nam zwłok ziemi nastąpi
w dniu Jego imienin, w poniedziałek, dnia 1 lu-
tego r. b., na cmentarzu w Wysoce, o czym za-
wiadamiają **dzieci.**

Poznań, Ogrodowa 12, Wysoka. zw 13 115

Wielebnemu Duchowieństwu, Towarzystwom,
Wszystkim Lokatorom, Przyjaciółom, Krewnym,
Znajomym, za wieńce i kwiaty, Chórowi za pię-
ny śpiew podczas mszy św., oraz wszystkim,
którzy oddali ostatnią przysługę memu ukocha-
nemu mężowi i ojcu, ś. p.

Michałowi Rakowskiemu
składają z głębi serca płynące

Bóg zapłać!

zw 13 108

żona z dziećmi.

Pierwszorzędna restauracja

w Lesznie, ul. pryncypalna, zaprowadzona od lat 30. Obiekt
składa się z obszernego lokalu restauracyjnego z nadkom-
pletnym urządzeniem, 3 okien wystawowych oraz 5 poko-
jowego, komfortowego mieszkania, ogrzewanie centralne,
natychmiast na dogodnych warunkach wprost od gospo-
darza do wydzierżawienia. Zgłoszenia Leszno, Rynek 36,
aw 8 268

Wszystko — co tylko dotyczy Samochodu

kupna, wymiany, naprawy, okarosowania,
obsługi i uzupełnienia załatwiasz najkorzyst-
niej i najszybciej w najstarszym i jedynie
wszechstronnem przedsiębiorstwie branży
samochodowej

**Wykonujemy rzeczowo naprawy samochodów
wszelkich systemów.**

Kupuj tylko oryginalne części zamienne naj-
trwalsze i jedynie zapewniające bezpieczeń-
stwo jazdy.

BRZESKIAUTO S. A.

POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29

tel. 63-23, 63-65.

Oferty i kosztorysy na każde żądanie.
dw 2665

Kawiarnia Palermo

telefon 10-29 św. Marcin 72 telefon 10-29

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, że otwo-
rzyłem w dniu dzisiejszym kawiarnię pod nazwą

„Palermo”

Polecając się łaskawemu poparciu Szanownej
Publiczności, pozostaję

z poważaniem
M. Kierczyński.

Pw 10 703-53,274

Kupię DOM za gotówkę

możliwie w śródmieściu. Pośrednictwo wykluczone.
Oferty z podaniem ceny pod zw 13056 do Kurjera Pozn.

Wyprzedaż Inwenturowa

Sensacja dla Poznania!

Niebywała zniżka cen

Męski półbucik brąz boxcalf Ia
dawniej zł 34.⁸⁰ teraz zł 17.⁸⁰

Męski półbucik brąz kombinowany
dawniej zł 39.⁸⁰ teraz zł 21.⁸⁰

Wszystkie gatunki obuwia zimowego po cenach do **50% zniżonych**

Korzystajcie z wyjątkowej okazji dopóki zapas starczy

MAGAZYN OBUWIA 27. GRUDNIA 3.

Pw 10 521 4.72

BIAŁY TYDZIEŃ

OD PONIEDZIAŁKU DNIA 1-GO LUTEGO

Niezwykła okazja korzystnego zakupu płócien: na bieliznę, powłoki, prześcieradła, ręczniki, obrusy etc.

W zakres sprzedaży wchodzi olbrzymia ilość towarów i to gatunków pierwszorzędnych o niezrównanej jakości po cenach zdumiewająco niskich

Płótna na bieliznę 70 i 80 szerok. 1,10, 0,95, 0,75, 0,68	Obrusy odpasowane szt. 4,75, 4,25
Płótna na powłoki 140 i 160 szer. 2,50, 2,25, 1,80, 1,65	Obrusy z metra 140 i 160 5,20, 2,65
Płótna na prześcieradła 140 i 160 szer. 2,40, 1,90, 1,75	Chusteczki do nosa 0,40, 0,25, 0,15
Madapolam 80 szer. 1,60, 1,35, 1,15	Koldry na łóżka 9,—, 7,50, 5,25
Surówka 140 i 70 szer. 1,30, 0,75, 0,65	Crépe Meteor 7,50
Ręczniki białe i kuchenne . . . 1,10, 0,85, 0,45, 0,35	Crépe Georgette 5,50
Ręczniki frotte szt. 2,50, 1,75, 1,10, 0,75	Flanelka pieluszkowa mtr. 1,—, 0,85
	Barchan Picka i Croise 1,20

Zwracamy uwagę na partję czysto lnianych towarów:

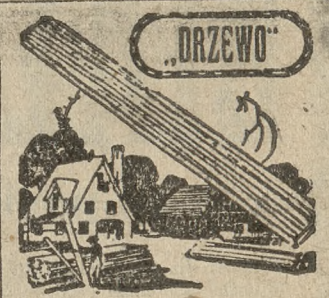
Płótno czysto lniane 140 2,75	Ręczniki czysto lniane 1,30, 1,25
Płótno czysto lniane 71 1,30	Scierki do szkła czysto lniane 0,95, 0,75

Kapy na łóżka, woalowe i tiulowe bardzo korzystnie. Firany, story w wielkim wyborze po znacząco niższych cenach. Stotowizna, nakrycia na 6 i 12 osób w najnowszych wzorach. dw 2659

Podczas białego tygodnia udzielamy **10% rabatu** na wełny, jedwabie i wszelkie towary kolorowe.

St. i J. Szymandera, Poznań,

Telefon 10-34 ulica Pocztowa 4. Telefon 10-34

Podłogowe deski
szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i taty oras deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka, POZNAŃ, Raczyńskich 3/4 przy pl. Bernardyńskim. Telefon nr 10-87. Pw 10 587-4.143

60 mórg
dobrej ziemi 10 km. od Poznania, 1 km. od stacji kolejowej, tuż przy torze, nadające się na ogrodnictwo lub pod budowę **ma do sprzedania** w całości lub parcelami 1w 2456

B'uro Agiarno - Parcellaryne
Wł. Krzaczyński, Poznań, ul. Młyńska 3.

Papiery państwowe
Poważne przedsiębiorstwo handlowe poszukuje **ca 10.000 zł w papierach państwowych** na cele kaucji wobec Skarbu Państwa za uzyskaną koncesję. Poza normalnym oprocentowaniem (kupony) opłaci dalsze oprocentowanie we wysokości umówionej. Zgłoszenia „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 4,121 Pw 10 542-4.121

Młody ziemianin
z dobrej rodziny, właściciel większego, idealnie, ekonomicznie położonego majątku w Poznaniu, zapozna inteligentną panią do lat 25, o miłej powierzchowności i dobrych zaletach serca w celu **matrimonjalnym**. Odpowiedni posag dla obopólnego dobra pożądanym. Rzecz traktuje się poważnie. Dyskrecję ręczę honorem. Łaskawe szczegółowo zgłoszenia wraz z fotografią, którą się natychmiast zwraca, proszę pod K. Z. Kurjer Poznański zw 13 100

Mereżka
metr. 20 gr., okrętka 15 gr., deketyzowanie 30 gr., dziurki 3 gr. plisowanie spódn 2 zł., halły **tanio wykonuje terminowo**

„HAFTOPLIS“ St. Rynek 10
wejście Kurza łoga obok F-my Czerzyński i Krok. Pw 8481-8585

BIAŁY TYDZIEŃ od poniedziałku, 1. 2. 1932 r.

!!! Olbrzymie zapasy płócien !!!

Rzadka okazja nadzwyczaj korzystnego zakupu. Specjalnie polecam i uwagę zwracam na płótna śląskie na wyprawy, zapotrzebowania domowe, dla hoteli, pensjonatów i restauracji, które są o 10 proc. droższe od płócien łódzkich, za to w jakości o 50% lepsze (już prane, maglowane).

Koldry własnej fabrykacji na puchu, wełnie i wacie || Na wszystkie inne towary **10% rabatu.**

Pw 10 557-4.113

DIWANY — FIRANY — STORY po cenach niższych.

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, ul. Wrocławska 3,

Telefon 22-55

Hurtownia materiałów włókienniczych — Fabr. chustek i szali na głowę.

tuż przy Starym Rynku.

Telefon 67-99.

Hurt.

Zwracam uprzejmie uwagę na okna wystawowe.

Detal.

Z dniem 1 lutego r. b. otwieram

Skład Obuwia

który zaopatrzylam

w najnowsze modele gatunków pierwszorzędnych i tak niskich cenach jakich dotąd jeszcze nie było, o czym każdego przekona wystawa w niedzielę.

Zadaniem mojem jest Szan. Klientelę jaknajlepiej obsłużyć.

Marja Czabańska, dawniej R. Krzyżañska, Poznań, św. Marcin 66. zw 13110

Niebywała okazja kupna biżuterji okazyjnej

Pamiętaj, że zakup klejnotów to najlepsza lokata kapitału.

Brylanty Złoto Srebro

poleca

BIJOUX D'OCCASION

kierow. F. TARKOWSKA

Poznań

Pw 10 562-4.138

Fr. Ratajczaka 2

BIAŁY TYDZIEŃ

od poniedziałku, 1 lutego r. b.

Chustki do nosa damskie 0,40, 0,20	0,09
Chustki do nosa damskie haftowane 0,48, 0,32	0,22
Chustki do nosa męskie 0,45, 0,30	0,25
Biustonosze białe 1,95, 1,25	0,69
Paski damskie z gumami 1,95, 1,75	1,25
Paski damskie gorsetowe 5,95, 3,95	3,50
Paski gorsetowe z gumą 8,50	8,50
Koszule damskie dzienne 2,50, 1,50	0,95
Koszule damskie dzienne madapolam 4,25, 3,75	3,25
Koszule damskie dzienne nansuk 7,50, 6,50	5,50
Koszule damskie nocne 5,50, 4,25	3,50
Koszule męskie nocne 8,50	6,50
Koszule męskie dzienne 4,50, 3,95	3,10
Koszule męskie wierzchnie 8,75	5,95
Pantalony damskie jedwabne 3,95	2,25
Czepki damskie 0,95	0,95
Kombinacje halkowe 4,50, 3,50	1,95
Kombinacje halkowe jedwabne 8,75	8,75
Kalesony męsk. białe krótkie 3,75	2,95
Kalesony męskie białe długie 5,40	3,95
Kaftaniki damskie z haftem 3,95	2,75

Ręczniki białe 1,45, 1,25	0,95
Ręczniki frote 0,85	0,85
Mydliki 0,43	0,22
Koronki mtr. 0,29, 0,25, 0,18, 0,15, 0,10	0,06
Koronki sztuka 25 metrów 1,25	1,25
Koronki szerokie i wąskie do poduszki 0,60, 0,50	0,36
Serwetki richelieu 3,60, 2,35, 1,95	0,95
Serwetki przybrane z koronką 2,25, 1,20, 0,70	0,20
Fartuchy wiedeńskie z koronką 1,95	1,95
Narożniki klockowe 0,40	0,30

Robótki narysowane

Serwetki tabletowe 0,35	0,20
Serwetki na nocne stoliki 0,55	0,55
Saszetki 0,60	0,60
Narożniki 0,60	0,60
Poduszki 0,95	0,95
Serwety 1,95	1,75
Biegacze 1,80	1,80
Garnitury na umywalnie 1,75	1,75
Ręczniki 2,75	2,75

Dobrowolski

Poznań

dw 2636

Pocztowa 4.

Płaszcz damskie

(posezonowa sprzedaż)

po niebywale niskich cenach

poleca

W. Gruszczyńska

Kramarska 17.

vis á vis

Masztalarskiej

zw 13 121

„OZDOBA”

Dąbrowskiego 12 nar. Mickiewicza

A. Łabędzki

Porcelana, szkło, fajanse, sprzęty kuchenne.

Poleca najpiękniejsze serwisy kawowe, obiadowe, do mokki i t. d., dekorowane w własnych warsztatach, pierwszorzędnie wypalane wzory po cenach niżej fabrycznych. zw 12987

Ważne dla Pani domu!

Wszelkie dekoracje na porcelanie jak: złozenia, srebrzenia, herby, monogramy, napisy pamiątkowe, jubileuszowe itd., oraz dorabianie wszelkich części brakujących do serwisu identycznych do kompletu wykonuje: szybko, tanio i pierwszorzędnie tylko „Ozdoba”, Dąbrowskiego 12. nar. Mickiewicza.

Rutynowanego

sekretarza adwokackiego

z długoletnią praktyką i ze znajomością języka niemieckiego, poszukuje dw 2646

adwokat Dr. Stein w Grudziądzu, ul. Wybickiego 39

Czapki sportowe

w cenie zł 0,60, 0,80 i 1,— wyprzedają hurtownie z likwidacji. zw 130-1

Stary Rynek 71/72, I. piętro.

NA ŁYŻWY UDZIELAM 10% rabatu

Rodła i sanie
Narzędzia do wyrzynania
Podkowy i podkowce
Hacole i ocieci
Piecie żelazne
Rury i kołnasy
Łóżka żelazne
poleca korzystanie
JAN DEIERLING,
skład żelaza
Poznań, ul. Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43

Pw 10 577-48.75

Zima nadchodzi!

a z nią sioty i błota. Pokoje czyści utrzymać, możliwe tylko przez specjalne wycieraczki do nóg pod nazwą „Niedzdarie”. 50 kroć wytrzymalsze od wszelkich innych konstrukcji. Zadzaje wszędzie tylko wycieraczki: „Niedzdarie” lub wprost od wytwórcy! Składowia St. Kotliński św. Marcin 13.

Mereżka

metr 20 gr, okrętka 15 gr, dekatyzowanie 30 gr. dziurki 3 gr, pisowanie spódn. 2 zł. obciążanie guzików tuż, 60 gr, podnoszące oczka. nadrabiam stopy, haftuję tanio wykonuję terminowo

„HAFTOPLIS”

Stary Rynek 10

(wejście Kurzanoga

obok F-my Czapczyński i Krak).

Pw 9418-45.84

Kolonjalkę

w pełnym biegu przy ruchliwej ulicy. male mieszkanie zaraz sprzedam — Adres Orodowski Wielkopolski zd 23 520

ENERGICZNA

dobrze zorganizowana firma, biuro w centrum miasta, dwa telefony, przyjęcie zastępstwo na Warszawę i województwo ewent. Kong esówkę. artykułów mających duże możliwości sprzedaży. lecz wymagających umiejętnego forsowania i reklamy. Branża obojętna. Oferty sub: „Wylacznosc” kierować do Centralnego Biura Ogłoszeń L. METZL i S-ka, Warszawa, Jasna 17.

Każdy nabywający od nas

TERENY pod Poznaniem

w cenie od 50 groszy do 1 zł. może otrzymać 19-letnią

6% POZYCZKĘ

towarzystwa WZAJEMNOŚĆ na spłatę ziemi i budowę Informacje: w Tow. De Ka Ha Poznań Aleje Marcinkowskiego 13, pok. 13, tel. 29-58

10 tanich dni

Udzielam 20% z 2 tygodni

Ponoczochoy

Swetry — Trykoty

Bielizna nw 8370

damaska, męska, niemowlęca — płótna —

hafty — koronki — wielki wybór

B. OKOPINSKA - Pocztowa 1.

Dla
Marji, Marysi, Mani i Maniuchny

najlepszym prezentem imieninowym to

dobry gramofon od Kastora już od 58,— zł

Ogromny wybór płyt, zwłaszcza najnowszych przebojów tanecznych na płytach Parlophon.

„KASTOR“ Poznań, św. Marcin 55

Od 1 — 15 lutego

Wyprzedaż Poinwenturowa

po niesłychanie niskich cenach!

Plaszcze już od 20 zł
lepsze po 30, 50 do 300

Suknie już od 10 zł
lepsze po 20, 30 do 200

Poranniki już od 9 zł
lepsze po 12, 15 do 60

Spódnice już od 5 zł
lepsze po 8, 10 do 30

Bluski już od 4 zł
lepsze po 8, 10 do 50

Swetry już od 10 zł
lepsze po 15, 20 do 50

Suknie Balowe

Mundurki

**Plaszczyki i Sukienki dziecięce
znacznie niższe!**

Lekko uszkodzone przedmioty
za bezcen

M. MALINOWSKI

Największy specjalny magazyn konfekcji damskiej
Poznań, Stary Rynek 57.

dw 2 639/40

ZAMIAST NARZEKAĆ

na złe czasy lepiej korzystać

z TANICH CEN na

**ULSTRY — PALTA — UBRANIA — KURTKI
SPODNIE i MATERJAŁY z METRA**

podczas obecnej

**WYSPRZEDAŻY
POINWENTARZOWEJ**

W. KONKIEWICZ

Mech. Fabr. i Magazyny wykwintnej odzieży męskiej i chłop.

POZNAN, St. Rynek 8. Oddział: GNIEZNO, Rynek 2.

Pw 10 558/559-4.139/140

Najlepszą przekąską do herbaty, wina, wódki, piwa są:

Jarosławskie Precelki

GURGULA

do nabycia wszędzie.

Fabryka Gurgula-Jarosław

dw 1728

Egzystencja dla lekarza

5 pokojowe mieszkanie z kuchnią na I. piętrze, w ruchliwym, powiatowym mieście przy rynku, gdzie dla lekarza dobra praktyka byłaby zapewniona jest na korzystnych warunkach zaraz lub później do wydzierżawienia. Oferty skierować proszę do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.241.

Pw 10 534-53.241

Obszerny skład

i dużą jasną

piwnicę

przy Rynku Jeżyckim
wydzierżawię. Oferty
do ekspedycji Kurjera
Poznański, pod zw 13 099

Kto pragnie się ożenić

zechce się zwrócić do firmy
„ELITE“, kojarzenie małżeństw
dykretne, wytwornie
Gdańsk-Wrzeszcz, Friedenssteg 12

Tw 822

BIAŁY TYDZIEŃ

rozpoczynamy z poniedziałkiem 1 lutego

Kilka przykładów naszych niskich cen

Kreas	0,67 zł mtr.	Ręczniki kuchenne	0,37 zł mtr.
Krośń ak	0,90 „	Ręczniki białe z kol. brzeg	0,55 „
Kujawskie 80 cm.	0,85 „	Ręczniki frotté	0,85 „
Madapolam	1,15 „	Ręczniki adamaszkowe	1,10 „
Silesia 80 cm.	1,25 „	Spodkowie	2,25 „
Silesia 140 cm.	2,50 „	Adam-szek obrus. 140 cm.	2,60 „
Silesia 160 cm.	2,90 „	Serwetki z frendzlą	0,57 „
Płótno 140 cm.	1,50 „	Koszula damska biała	1,75 „
Płótno 160 cm.	1,80 „	Koszula męska biała	2,75 „
Na wyspy 80 cm.	1,65 „	Chusteczki	od 0,05 „

Wszelkie materiały wełniane i na ubrania, jedwabie, trykoty, konfekcja damska, dywany i firany (towar świeży pierwszorzędnej jakości) obniżyliśmy w cenach do możliwych granic.

Ceny ściśle gotówkowe.

BŁAWAT POLSKI S.A.

Stary Rynek 87/88.

POZNAN,

Kramarska 13/14.

Zwracamy uprzejmie uwagę na okna wystawowe z cenami oraz na efektowne dekoracje wewnętrzne. Pw 10 560/561-4.132/133

10 TANICH BIAŁYCH DNI

Wielki wybór! do 10 lutego włącznie Najniższe ceny!

Oto kilka przykładów:

Koronki i wstawki klockowe	od 0,05 gr	Majteczki damskie	od 2,45 zł
Hafty	od 0,15 gr	Kombinacje z motywem i koronką	od 3,75 zł
Chusteczki damskie z kolor. brzegiem	od 0,06 gr	Koszule męskie nocne	od 5,60 zł
Chusteczki męskie	od 0,25 gr	Koszule męskie wierzchnie białe	od 6,90 zł
Koszule damskie dzienne z koronką	od 1,45 zł	Ręczniki wafłowe	od 0,55 zł
Koszule damskie nocne z koronką	od 3,60 zł	Ręczniki froterowe	od 1,00 zł

Na towary nie objęte zniżką cen, udzielam 10% rabatu

Zwracam uprzejmie uwagę na moje okna wystawowe.

L. SZŁAPCZYŃSKI, POZNAŃ
Stary Rynek 89.

Pw 10 570-4.132

Marmeladę w różnych smakach

oraz Powidła śliwkowe

najlepszej jakości

po cenach konkurencyjnych poleca

Hurt.

Detal.

Cz. Kostański

Wytwórnia cukru pudrowego, masy marcepanowej i marmelady.

POZNAN

zw 13 126

Biuro i skład: pl. Sapieżyński 2 telef. 38-61.

Fabryka: ul. św. Michała 45/46, telef. 37-61.

Kupuję

ZIEMNIAKI

jadalne na eksport i proszę o lask. oferty

EMIL BLUM, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27

Telefon 83.31.

zw 13 130

Nadszedł wielki Transport

Ręcznie wiązanych

Pw 10784-4.160

Ceny niskie!

DYWANÓW ŻYWIECKICHPiękne
wzory

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ

Dogodne warunki spłaty!

BRACIA GÓRECCYPoznań, Stary Rynek 44, I. ptr.
wejście z ulicy Woźnej — Telefon nr. 18-40**BIAŁY TYDZIEŃ**

Chcesz oszczędzić pieniądze, a dostać dobry towar?

Czytaj, zachowaj i przekonaj się o ogromnej zniżce cen!

Plótno koszulowe	0,68	Madapolan Batyst.	1,20	Ręcznik wafłowy	0,45
Plótno Schirting	0,73	Nansuk	2,05	Ręcznik frotte	0,85
Plótno Wiejskie	0,90	Plótno 140 szer.	1,65	Ręcznik kuchenny szt.	0,70
Plótno Silesja	1,25	Plótno 160 szer.	1,90	Kapa na łóżko	5,50

50% udzielam zniżki na trykoty zimowe**STEFAN ZIĘTARA** Poznań, Nowa 1**10****Białych Dni****przedłużamy do 6 lutego**
OGROMNA ZNIŻKA CEN

Prosimy sprawdzić.

Prosimy przekonać się.

Plótno koszulowe	0,68	Ręczniki kuchenne	0,38
Plótno Szyrling	0,75	Ręczniki kuch. prima	0,75
Plótno Kreas	0,73	Ręczniki białe z kolor. brzegiem	0,68
Plótno Polskie	0,80	Ręczniki Frotte	0,85
Plótno Krośniak	0,90	Ręczniki adamaszk.	1,10
Plótno Madapolam	1,15	Nansuk najlepszy gat.	2,10
Plótno Madap.-Batyst	1,25	Plótno 140 szer.	1,65
Plótno Silesja	1,25	Plótno 160 szer.	1,90
Plótno Pościel. wkratę	0,75	Silesja 140 szer.	2,60
Spodkowe prima gat.	4,20	Silesja 160 szer.	2,90

Wysortowane materiały na płaszcze, suknie i kostjomy
sprzedawać będziemy**za połowę ceny.**Jedwabie: Crêpe Georgette, Crêpe Meteor, Veloutine, Crêpe
Marocain etc. polecamy w wielkim wyborze i bardzo tanio.**20%**

dw 2657/8

udzielamy na firany, stołową, serwety i kapy pluszowe.

R. i C. Kaczmarek, Poznań
ul. Nowa 3Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, że
z dniem dzisiejszym

otwieram przy ul. 3 Maja 5

SPECJALNY SKŁAD MASŁA I JAJRównocześnie zapewniam, że staraniem moim
będzie Szanowną Klientelę, solidnie i po cenach
bezkonkurencyjnych obsłużyć polecając się kreślić

z poważaniem

zw 15129

Wielkopolski Dom Eksportowy

Cz. Szydłowski

Leszno

Poznań

Gniezno

Zawiadamiam, że z dniem 26 stycznia 1932 r. obia-
łem na własne jako długoletni pracownik firmy Woj-
kowski w Poznaniu, ul. Półwiejskiej 5.**DAMSKI SALON FRYZJERSKI MĘSKI**przy ulicy Półwiejskiej 20
angażując do współpracy pierwszorzędną siłę. Szanowną
Klientelę jaknajuprzejmiej proszę o dalsze poparcie.
Ceny bardzo przystępne. Własne laboratorium
kosmetyczne. Bezpłatna poradnia kosmetyczna.

zw 18109

Z poważaniem **Leonard Kuczkowski.****Rosyjsko-Kaukazki zespół****KAZBEK**

koncertuje w Cukierni Nowej

od 1. II. 1932 r. Pw 10 551-4.127

NASZ**BIAŁY TYDZIEŃ**cieszy się niebywałą frekwencją. Olbrzymi wybór towarów
pierwszorzędnych fabryk, uzupełniamy stale w tym czasie.**PŁÓTNA** na pościel i bieliznę, adamaszki.**RĘCZNIKI** białe, lniane, kuchenne, ściérki.

Inlety — Stołowa biała i kolorowa

FIRANKI — STORY i KAPY.

Mimo najdalej idącej zniżki cen, udzielam w tym czasie również

na wszystkie inne towary **10% RABATU** za gotówkę.**F. KAŻMIERSKI**

POZNAŃ — Stary Rynek 38/39, parter i I. piętro.

Tel. 31-47

Tel. 31-47

Pw 10 578/379-4.154

BIAŁY TYDZIEŃ**od 1. do 10. 2. 1932**Masy nagromadzonych towarów oraz ich niskie ceny przechodzą
wszelkie oczekiwania. Szczegóły podamy w następnym numerze.

Zwracamy uprzejmie uwagę na okna wystawowe.

F. WOŹNIAK

Poznań, ul. Rynekowa (Kramarska 16)

Pw 10 702-4.151

Wyprzedaż**poinwenturowa****bardzo tanio**
tylko dobry towar!Pozostałe części serwi-
sów (Rosenthala i inne)**Herbatniki ang.**
serwisy fajansresztki szkła kryształ.
za połowę ceny.

— Ogromny wybór —

serwisów stołowych,szkła, kryształów,
sztućcy po wyjątkowo
niskich cenach.**Sprzęty kuchenne**emajlow. i aluminium
naczynia, wyżymaczki,
szczotki, drewniane wy-
roby, żelazka do praso-
wania, młynki do kawy,
maszynki do mięsa.**Łóżka żelazne**Konrada Jarnuszkiewi-
cza niżej ceny kosztów.**Wyprawy**Zwracam uwagę na
okna wystawowe.**W. Janaszek**

Poznań, ul. Jezuitska 1

Rok założ. 1896.

Pw 10 556/7-4.129/30

20 000,— złna kamienicę wartości 120 ty-
sięcy na drugie miejsce po-
szukuję. Pierwsza hipoteka
gwarancyjna handlowa, w wys.
30 000, która wyjdzie. Oferty
do „Par“, Aleje Marcinkow-
skiego 11 pod nr. 53.269.**Wspólnika**lub współniczkę z kapitałem
3 000 zł poszukuję do założenia
dobrze prosperującego inte-
resu. Oferty Kurjer Poznański
zw 13028.

Wielka Sprzedaż Poinwenturowa

od 1. do 15. lutego 1932

Suknie wełniane 39,—, 49,—, 59,—, 69,— zł
Suknie jedwabne 59,—, 69,—, 79,—, 89,— zł
oraz Płaszcze — Szlafroki — Bielizna

po cenach bardzo korzystnych

BON MARCHÉ, T. z o. p. POZNAŃ

plac Wolności 1.

d 2671

JAN WACHOWIAK i S-ka
Spółka Rolniczo-Handlowa — ŚREM-Poznań

Cenniki i oferty bezpłatnie na żądanie.

Ważne
kwaśne

nasiona: **rolne**

Właściciel krajowej produkcji
Hodowli Nasion „SPÓJNIA” S.A.

Gimnazjum Męskie im. Ks. Jana Długosza we Włocławku

z pełnymi prawami państwowymi kategorii A.

Gimnazjum mieści się we wspaniałym, nowoczesnym budynku. Obejmuje wszystkie klasy od podstawowej do VIII z programem wydziału humanistycznego. Przy szkole istnieje internat, do którego przyjmowani są chłopcy moralnie i fizycznie zdrowi.

Atmosfera kultury podtrzymywana jest przez starannie dobrane grono wychowawców i wychowawczyń. Interniści mają zapewnioną pomoc w naukach, konwersację w językach francuskim i niemieckim, lekcje muzyki, systematyczne wykłady z ilustracjami muzycznymi, należyte wychowanie etyczne i fizyczne, obfite, zdrowe i wykwintne odżywianie.

Egzaminy wstępne półroczne do wszystkich klas odbędą się dnia 3 lutego, o godz. 9-tej rano.

Kandydaci, którzy wykażą się świadectwami gimnazjów z prawami państwowymi, zostaną przyjęci bez egzaminu.

LICYTACJA DYWANÓW

W środę, 3 lutego 1932 r., od godz. 11-tej począwszy sprzedawac będą przy ul. Wrocławskiej 20 na odpowiedzialność interesowanych dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:

13 dywanów pluszowych, 7 dywanów kokosowych, 40 dywaników (mostków), różne linoleum i t. p.

Obejrzeć można 1/2 godz. przed licytacją.

Brunon Trzeczak

zaprzyjsię i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wrocławska 4, tel. 2126 i 3175.

Pw 10572-4,145/6

WYJĄTKOWA OKAZJA

Z powodu wyjazdu przyjęto do sprzedaży meble kilku pokojowego mieszkanka oddając okazynie tanio:

trzy kompl. sypialni (od 250,— zł począwszy) kompletną jadalnię, kompl. pokój męski, różne dywany, lampy, biurka, kanapy, garnitury klubowe oraz różne inne urządzenia pokojowe i gospodarcze.

Lokal publ. Licytacji Górecki,

Wrocławska 4.

P 10571-4,149

Siostry Zmartwychwstania Pańskiego

Poznań, Marszałka Focha 147

Prowadzą:

- 1) **Roczny Kurs Gospodarstwa Domowego** z prawami państwowymi. Czesne zwraca szkole Urząd, w którym ojciec uczennicy pracuje.
- 2) **Kursy Wieczorowe:**
 - a) Robót ręcznych oraz kroju i szycia obejmuje 15 lekcji po 2 godz. zw 13028
 - b) **Gotowania:** obejmuje 15 lekcji po 3 godz., rozpoczyna się z dniem 3 lutego r. b.
 - c) Oddzielne kursy gotowania dla Pań.
- 3) **Internat** dla uczące się młodzieży szkół średnich i wyższych. Wszelkich informacji udziela się codziennie.

Większa kamienica w Poznaniu

nadająca się na biura, hurtownię i fabrykę od 1. 10. 1932. w całości lub częściowo na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Budynek jak nowy, mieści centralne ogrzewanie, elektryczność, gaz, wodę, kanały, przy przystanku tramwajowym. Oferty uprasza do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 4.126. Pw 10550-4,126

Niebywała okazja.

Sprzedaje się morgowe **parcele leśne** (60 letni las sosnowy) wraz z drzewostanem, 5 klm od Poznania, kolej i przystanek autobusu, uroczę i zdrowe położenie. **Piękne letnisko**, w którym już według planów są drogi. Cena nadzwyczaj niska i dogodnie spłaty. Blizsze informacje w biurze majątku, **Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19**, wejście z bramy, parter, prawo. Biuro czynne także w niedzielę, od 10 do 12 i 14 do 16. zw 13120

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Wyprzedaż posezonowa

33 bezcen Rekawiczki skórkowe 3.50; Nappa podszewkowane 4.90; Getry 1.25; Szale jedwabne 1.25; Pullovery męskie 2.50; Koszule ciepłe 1.75; smokingowe 5.50; ze flory 3.90; z gorsm 2.90; sport. 4.50; Patalony jedw. 1.85; Pończochy jedwabne 1.25; Bemburga 2.00; strzałka 3.75; maceo 0.75; skarpetki 0.25; 35 najtaniej w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego, Wielkie Garbary 36, obok Wielkiej. Pw 10564-53,2

Parcele od 50 gr

dowóz materiałów budowlanych bezpłatny. Każdy może otrzymać 6% w łącznej amortyzacji długoterminowa pożyczka. Aleje Marcinkowskiego 13, De Ka Ha. Pw 10224-2,44

Parcele

od 40 groszy za m² kredyt budowlany 6% „Osadopol”. Rzeczpospolitej 9. Pw 10231-2,82

Cukiernia w śródmieściu znana z dobrego smaku wyrobów poleca niezmierzającą jakość owoców w cukrze Mieczysław Weber, Nowa 4. zw 23135

Wille

sprzedam Poznań centrum. 4 mieszkaniowa. Wpłata 60.000. — Oferty Kurjer Pozn. zw 2324

Dom

z piekarnią, cukiernią i wyszyniem, dozwolone mieszkanie, n. sprzed. Oferty do Kurjera Poznańskiego zw 23435

Ptaki

wypycham, ceny przystępne. — Handel Zoologiczny, Dąbrowskiego 1. zw 23563

Fiat

501 dobrym stanie sprzedam okazynie tanio. Oferty Kurjer Poznański zw 23402

Dywany

Imitacja perskich 175 x 250 od 42,— zł. bouclé 175 x 250 od 125,— zł. welur ang. prima 2 x 3 250,— zł. linoleum, chodniki z metra, chodniki od 1.75. Serwetki pluszowe i gobelinowe. Inlety, stolowizna i płótna po cenach znizonych W. Groszkievicz, Poznań, Wrocławska 3, Hurt. — Detal. Pw 9855-1,74

Pianino

za gotówkę sprzedam. Wale Król, Jadwigi 5, I. prawo, zw 23382

Obrazy

wybitnych mistrzów polskich wysokiej wartości sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zw 23243

Meble

eleganckie, skromne po cenach fabrycznych poleca Julian Węclawski, ul. św. Rocha 8. Pw 9854-53,30

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 9812-1,65

Fretki

dobrze polujące oraz siatki Handel Zoologiczny, Dąbrowskiego 1, zw 23565

Obrączki ślubne

biżuterii i zegarki poleca najkorzystniej A. Pranie, Stary Rynek 91, wejście z ulicy Wrocławskiej. zw 23643

Restauracja

z zajazdem jedyna w rynku w powiatowym mieście jest korzystnie na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. nw 8369

Pośrednictwo majątkowe

Nowak, Poznań, Kramarska 15 poszukuje dla poważnych refleksantów gospodarkę, dzierżaw, domków każdej wielkości. zw 23856

Skład

kolonialny, magiel, pokój, przedpokój, z towarem lub bez zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zw 23334

Wyprzedaż poinwenturowa

1.85 pantalonu jedwabne; pasy rypsy 2.25; prima Milonejz 3.90; kombinacje jedwabne od 3.85; koszule strojne od 1.35; nocne od 3.50; biustonosze 0.65; paski z gumami adamaszkowe 1.85; garsoniety czysta wełna 16.50; golfy, żempry, pullovery, trykotaze za pół ceny, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zw 23762

3.50 torebki skórkowe

modne, eleganckie 4.50, najnowsze modele 10.50. Parasole 4.50, modne 6.90, jedwabne 9.50, 3.000 par pończoch Bemburga, oryginalne, nadeszły sprzedawanie tylko 2.75. 3.50, strzałka 3.90, najpięsz 5.25. Bemburg Turila tylko 5.25. Skarpety rekawiczki, krawaty, Bielizna męska, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zw 23761

Gospodarstwo

prywatne, 62 morgi buraczanej ziemi, zabudowania, żywym martwym inwentarzem, trzmi minuty od dworca sprzedam. Cena podług umowy. Oferty Kurjer Pozn. zw 21900

Kopalnia

nafty w Zachodnim Zagłębiu z produkcją ropy około 4 wagonów miesięcznie i widokami powiększenia z terenem na kilka nowych szybów sprzeda 10 do 25 udziałów po cenie 400 dolarów za udział Zgłoszenia pod „Nafta”. Biuro ogłoszeń Statlera, Kraków, Rynek 8. nw 8359

Dom

w Bydgoszczy ze składem rybnym, całkowitem urządzeniem w pełnym biegu i garażem wprost od właściciela do sprzedania. Cena 25.000 zł. Oferty do „Gazety Bydgoskiej” pod „Rzeźnik”. zw 8364

Pianina

(dogodne warunki). — Sarnowski, św. Marcin 22. zw 23574

Skład

papierni, cygar, galanterji, z mieszkaniem sprzedam. Górna Włda 43. zw 23795

Wózek

reżna platforma okazynie. Dom Komisowy, Wozna 16. rw 4330

Leżankę

nakładki na dwa łóżka nowe tanio sprzedam. Tamala, św. Marcin 46, podwórze prawo. zw 23911

Kamienica

w Poznaniu 3 piętra, ze składami, w centrum miasta, dochód 27 tysięcy rocznie, tanio do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański rw 4337

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz gdyż tam najniższe ceny Pw 9825-6-45,68

Sypialnie

sprzedaje tanio Stolarnia Rybaki 15. nw 7371

Dziuple

oraz żerniki dla ptaków. Handel Zoologiczny, Dąbrowskiego 1. zw 23566

Papilotami

nawijanie włosów daje piękne fale, ondulaturę do zwilżania włosów but, 1.50 zł tylko u Wenzlika, Aleje Marcinkowskiego 19. dw 2534

Srebrny

sztućce 6-osobowy złotych 150, platerowany 12-osobowy — 160, patera srebrna — 95, żardiniera — 160, cukiernica — 90, personele damski 3 brylanty — 200, wisiorzek brylantowy — 200, sygnet złoty — 35, sztućce dziecięcy srebrny — 20, zegarek złoty męski 140, taca srebrna (siedem funtów) — 800, tace platerowane, mahoniowe od 150, biżuteria, Antykwarium — Marcinkowskiego 23. Pw 10398-3,113

Maszyny - Tartaku

maszyna leżająca wraz z kotłem ca 85 P. S. cena 4.500. Trak 900 mm, cena 4.000. Trak 600 mm, cena 3.000. Akumulatory 60 elementów, motor ropny ca 15 P. S. cena 5.500 zł, szpuntarka, heblarka 400 mm, cena 5.000 zł. Wiadomość Dominik Marszałek, Gdwinia, Starowiejska. nw 8213

Skoroszyty

mało używane 10 groszy sztuka, segregatory używane tanio, Pocztowa 30, pokój 18. zw 23555

Skład

naróżnikowy dwie duże wystawy sprzedam z urządzeniem zaraz przy św. Marcinie. Oferty Kurjer Pozn. zw 23688

Akwaria

dla szkół i uczelni Handel Zoologiczny, Dąbrowskiego 1. zw 23564

Oberża

i 8 morgów dobrej ziemi (nadaje się również na ogrodnictwo) do sprzedania. Wiadomość ma: Skórzewo, st. kol. Plewiska pod Poznaniem. jw 2455

Ubranie

jaskółka marengo, prawie nowe, tanio. Pocztowa 30, pokój 18. zw 23554

Wełna

do kolder chemicznie czyszczone, najtaniej. św. Marcin 56, I. piętro. zw 21409

Biały Tydzień

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu płócien ręczników, stolowizny na wyprawy ślubne, po specjalnie znizonych cenach poleca W. Szostak Wrocławska 20, Dąbrowskiego 46. nw 7987

Na karnawał

nadszedł wielki transport jedwabów we wszystkich kolorach Crepe de chine od 4.50 Crepe georgette od 5.75 Satin lux od 4.50 poleca W. Groszkievicz Wrocławska 3 — hurt. detal. telefon 22-55 — 67-99. Pw 9806-52,50

Wozna 16

Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. Pw 9838-53,31

Meble

tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wrocławska 1 — Most Chwaliszewski, przy krzyżu. zw 21912

Meble w Swarzędzu

najkorzystniejsze źródło zakupu właścicieli, Wiktor Nowacki, Dworcowa 15. zw 21364

Wełny

włóczki, czesankowe, zefirowe, zgrzebne, wełny z jedwabiem do robotek i pończoch i innych celów. Wielki wybór kolorów. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna. św. Marcin 56, I. piętro. zw 21408

Dom

piętrowy w tem wolny skład rzeźnicki warsztat mieszkanie, stajnia przy ruchliwej ulicy miasta 6000 mieszkańców na sprzedaż, lub też do wynajęcia skład rzeźniczy z pomieszczeniami zaraz do wynajęcia wprost od właściciela. Adres Kurjer Poznański zw 22629

Wózki

dziecięce tanio. 27 Grudnia 15. podwórze. zw 22652

Konie

robocze para lub pojedynczo do sprzedania, Jan Domaracki, Wale Jagielly 4/6. zw 22750

Fortepian

Blüthnera, mało używany, korzystnie sprzeda B. Sommerfeld, Poznań, ulica 27 Grudnia 16. zw 8239

Trykoty

damskie znanej marki „Paw” — oraz wszelkie trykotaze męskie i dziecięce oraz bielizne własnego wyrobu poleca po cenach najniższych „Towary Krótkie”. — Wodna 25. Za przedłożeniem gazety 5% rabatu. Pw 9852-53-1,58/59

Sprzedam

gospodarstwo 92 morgi z częścią wien inwentarzem, blisko pow. miasta, ziemia dobra wpłaty 12 tys. zł gotówką reszta 5500 hipoteki 4 i 5% i 5000 hip. 8 proc. długoterminowa. Oferty Kurjer Pozn. zw 22717/8

Gramofony — Płyty

najkorzystniejsze źródło zakupu. F. Balon Wozna 12. Pw 9802-3-52,212

Frak i smoking

elegancki na jedwabiu na wysoką figurę tanio sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zw 23628

Meble — kuchnie

listwy na ramy, listwy tapetowe i wełne drzewną najkorzystniej kupuje się w składzie fabrycznym, Stary Rynek 80/82, I. zw 23631

Frak

jak nowy korzystnie oddam. — Szamarszewskiego 11, m. 12. zw 23638

Parcele budowlane

tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Marszałka Focha 177, I. piętro, na prawo. zw 23650

Gramofon

tanio, Łakowa 14, podwórze, — mały domek. zw 23703

Zakład

fotograficzny na prowincji 3 pokoje kuchnia z powodu choroby sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zw 23705

Skład

cukierków przy Marsz. Focha Strusia 8, mieszkanie 12. zw 23708

Kolonjalkę

zawaz korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zw 23709

Pończoszarki

nowe takie same jak Rekord już z kolowrotkami 250 zł. Zofia. Poznań, Śniadeckich 5. zw 23699/700

Skład

węgli korzystnie sprzedam. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zw 23575

Młyn motorowy

bogatej okolicy kujawskiej, przem. 120 centn., wszelkimi maszynami przy wpłacie 20 tysięcy sprzedam Nowakowski, Poznań, Marynarska 5. Pw 10552-53,256

Całkowita wyprzedaż pozostałych płaszczy damskich zimowych

Ceny do 50% obniżone. flauszowe 15,—, angielskie 25,—, rypsove 40,—, georgietowe 60,—, pluszowe 75,—, dziet, czere od 12,—. Józef Szuster, Stary Rynek 76, I. zw 23846/7

Platforme
30 centarowa sprzedam Zwi-
rznicka 28. zdw 23 551

2 parcele
jedną na Osiedlu za Bramą War-
szawską drugą w Luboniu 15
minut od stacji sprzedam, część
ratami. Strumykowa 3. skład.
zdw 23 423

Koń
z platforma do sprzedania bardzo
tanie. Oferty Kurjer Poznański
pod zdw 23 457

Sprzedam
lub wydzierżawie od prawie 30
lat dobrze zaprowadzona drogerie
z składem kolonialnym w pow.
mieście. Oferty poważnych re-
fektantów do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 23 458

Jadalnia
Matejki 60. m. 3. zdw 23 470

Szpilki
do kieszek, patyczki do choragie-
wek i lampionów patyczki na
wykalaczki patyczki do kwiatów
oraz wyrobu zabawek poleca
Małopolska Fabryka wyrobów
drzewnych. Miłowska pow. Żywiec
zdw 23 469

Skrzydło
tanie sprzedam, Dąbrówki 13. m.
11. zdw 23 485

Piekarnia
w Poznaniu dobrze prosperująca
z mieszkaniem zaraz na sprzedaż.
Adres Kurjer Poznański
zdw 23 484

Motocykl
Sarolea i kuchnie westfalskie
sprzedam, Żółtawy 3. kiosk.
zdw 23 500

Kioski
nadające się również na altany
na korzystnie do oddania. „Ve-
netia”. Sp. Akc. Dąbrowskiego 97
zdw 23 493

Motor
6 KM prąd zmienny tanio sprze-
dam. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 491

Materace
sprężynowe, nakładki leżanki,
kanapy najtańsze wprost z pra-
cowni. Wielkie Garbary 9.
zdw 23 735/6

Biurka
dobre nowe sprzedam bardzo
tanie. A. Szczaniecki, Piaskowa 3
zdw 23 518

Skład
nadający się na każdą branżę
przy ruchliwej ulicy dobrze za-
prowadzony sprzedam korzystnie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 178

Parawanik
jasny, wieszak lustrem, krzesła,
fotelki, garniturek do poczekalni
i p. bardzo tanio sprzedam Grien-
Fredry 3. godz. 10-1.
zdw 23 389

Kanapę
i łóżko z materacem, czyste sprze-
dam korzystnie. Ul. Słowackiego
27. m. 9. zdw 23 385

Łóżka
metalowe, łóżka składane, kana-
py, leżanki, kluby, materace, naj-
taniej tylko. Strzelecka 31.
zdw 23 779 80

Młyn
wodny w tem 120 morgowe gospo-
darstwo sprzedam lub zamienie
na kamienicę Staszewski, Pobie-
dziska, Kazimierzowska 9.
zdw 23 378

Gramofon
walizkowy elegancki tanio sprze-
dam, Kościelna 2. mieszkanie 7.
zdw 23 133

Sygnety
z herbem w kamie-
niu obrączki ślub-
ne, srebro, alfenida
St. Frankowski, ul.
Ratajczaka 1. tele-
fon 55-52
zdw 24 032

Pianino
nowe wartości 3 250 sprzedam
1 700. Łukasiewicz 17. m. 8.
zdw 23 035

Dobrze
prosperujący skład blawatów, to-
warów krótkich dwa wystawowe
okna, trzypokojowe mieszkanie
w mieście powiatowym w rynku,
gdzie garnizon wyższe szkoły na
sprzedaż Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 23 941

Wille
dom letniskowy pod Poznaniem
sprzedam wydzierżawie, las je-
zioro, stacja. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 22 926

Gospodarstwo
14 morgowe przy Poznaniu —
dworcu, sprzedam lub zamienie
na dom Poznaniu lub poblizu.
Oferty Oredownik zdw 23 892

Wózek
ręczny, dwukołowy, używane pie-
cie żelazne z rurami, dobrym sta-
nie, tanio sprzedam. Grzebo-
wiak, Łukasiewicz 20. zdw 23 890

Pierze
świeże darte nje-
darte, puch po-
leca Stanisław
Dyczkowski, Po-
znań Wierzbie-
cie 13.
zdw 23 541/42

Pracownia
instrumentów
Muzycznych. Woźna 12. przy-
muje strojenia i wszelkie repara-
cje fortepianów, także ma do
sprzedania okazjonalne pianina.
zdw 23 89

Dywan perski
3x4½ piękny, sprzedam tanio.
Poznań Słowackiego 21. m. 3.
telefon. 63-67. zdw 23 790

Łóżka
meble likwidacji Dąbrowskiego
79. biuro, po południu.
zdw 23 507

Gospodarstwo
40 morg. letnisko 14 pokoi, 1
morg parku, pod Bydgoszczą
sprzedam lub wydzierżawie, al-
zamienie na mniejsze z powodu
starości. Zgłoszenia pod „Gospo-
darstwo” do „Par”. Bydgoszcz,
Dworcowa. Pw 10 553 63.15

1 500
morg. ziemi buraczanej tanio
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 377

Gramofon
szafkowy nowy mahoni, duży ta-
nio. Kilińskiego 4. m. 3.
zdw 23 980/1

Skład
węgli i drzewa sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 916/7

Gościniec
we wsi kościelnej, z ogrodem
owocowym, ziemi pierwszej kła-
sy od 50 do 100 morg. sprzedam
Majętność Graboszewo, poczta
Wólka, powiat Września, stacja
Strzałkowo. Pw 10 566/9-53 252.3

Meble kuchenne
bajecznie tanio sprzedaje Ko-
niecki, Piaskowa 3. Stolarnia
Mebli Kuchennych. zdw 23 857

Radio
4 lampowe bardzo tanio. Nowa 1.
m. 12. zdw 23 886

Maszynę
dziurkownicą na konfekcję korzyst-
nie sprzedam. Staszica 9. mie-
szkanie 21. zdw 23 843

Młode
wilczki czyste rasy tanio sprze-
dam. Ul. Sienkiewicza 12. (ogród).
zdw 23 979

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy
sprzedam 180. Grobla 4. mieszka-
nie 2. zdw 23 948

Parcele od 40 gr
za metr w Kobylnicy. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 951

Falco
granatowe ładne sprzedam. Ma-
tejki 57. mieszkanie 2. zdw 23 954

Na Marysi
imieniny podarkiem miłym to-
piersienią, zegarek i inne. Ceny
od 10-14 zł i droższe. Chwilkow-
ski, św. Marcin 40. zdw 23 932

Parcele
budowlane i tereny ogrodnicze
przy stacji Junikowo tanio do
sprzedania. — Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 24 064 5

Gospodarstwo
22 morgi, ziemia pszenna, budyn-
ki murowane, kościół, szkoła,
poczta w miejscu, cena 8 000.
wplaty 6 000. powiat Września.
Sowiński, Poznań św. Marcin 22.
zdw 24 073

Domek
11.80 x 5.20 w rezerwacji, pokój i
warsztat, z przystawieniem
na sprzedaż Wojciech Paetz. Po-
znań, Przemysłowa 28. tel. 7412.
zdw 24 086

Benenowski
Półwiejska 3. Obrączki, zegarki,
budziki najtaniej. Naprawy ze-
garków rok piśmiennej gwaran-
cji, tanio, fa. howo. zdw 23 959

Głośnik
Philipsa 45 zł. Górna Wilda 7.
m. 22. zdw 23 916

Kanarki
premijowane śpiewaki oraz sa-
mickie do legu sprzedaje A. Zre-
decki Aleje Marcinkowskiego 28.
zdw 24 052

Zajaczki czekoladowe
cukrowe, jajka drażetkowe, kar-
melowe i likworowe poleca naj-
taniej na nadchodzący sezon
wielkanocny L. Sledziński, Po-
znań, telefon 12-42. Składy fa-
bryczne: Wronecka 16. Wiełka
15 i Stary Rynek 35 (wejście z
Wiankowej). zdw 23 889

Skład
kolonialny, magiel, towar, mie-
szkanie, powodu wyjazdu sprze-
dam. Marszałka Focha 167.
zdw 24 047

Wóz
roboczy tanio sprzedam. — Ulica
Sienna 3. Drzewiecki. zdw 24 091

Parcele
budowlane sprzedam. Ciecha-
nowski, Junikowo, poczta Po-
znań 3. zdw 24 135

W biały tydzień
biała porcelana
taniej sprzedaje
wyłącznie
tylko Hurtownia Porcelany —
Wronecka 24. podwórze. Tamże
prezenty apokowe — mosiężne
— srebrzone — porcelanowe —
szklane — majolikowe — zupeł-
nie tanio. zdw 24 129

Reklama
świetlna z zegarem elektrycznym
taniej do sprzedania. Czesława 12.
mieszkanie 3. zdw 23 972

Warsztat
budowy aparatów do piwa i wód
mineralnych korzystnie na sprze-
daz Oferty do Kurjera Poznań-
skiego zdw 23 958

Maszyna
damaska Singera (okragle), Szy-
polska 3. mieszkanie 3. zdw 23 973

Majątek
320 morg. pszennej ziemi, dwór
na suterach 7 pokoi, zabudo-
wania maszynowe, 12 koni 30 bydlę
60 świń inwentarz martwy nad-
kompletny, prywatne 75 000 wpla-
ty 50 000. Agencja Dóbr Kwiat-
kowski, Gniezno, Lecha 4.
zdw 24 109

Mająteczek
180 morg. dwór 8 pokoi, zabudo-
wana maszynowa, przy mieście.
inwentarz kompletny 40 000 wpla-
ty 25 000 zł. Kwiatkowski, Gniez-
no, Lecha 4. zdw 24 108

Pierścień brylantowy
i urządzenie składowe tanio. —
Skład papieru, Masztalarska 5 a.
zdw 24 106

Okazja
kanapa 2 fotele pluszowe za zł
60 stół rozsuwany, 4 krzesła za
60 zł sprzedam. Banaś, tapicer.
Kręta 23. zdw 23 950

Materiały
meskie, naj-
przedniejsze
wyroby Biel-
skie, z najlep-
szych czesane-
k, wełny zgrze-
banej i szewio-
wej. Na fraki,
smokingi, ubra-
nia wizytowe.
Na ubrania ma-
rynarkowe, zi-
mowe, przeje-
ściowe i wio-
senno-letnie. —
Dresenia wy-
kintne i solidne. Odbryzmy wy-
bór Ceny zniżone do przedwo-
jennych. Przekonać się bez zobo-
wianiażania konna. Wł. Złotogórski,
Poznań, ul. Wronecka 24. I. pie-
tro Hurt i detal. zdw 23 976

Parcele
przy radiostacji, 1000 metrów za
3 500 sprzedam. Dom Złeczeń ulica
Szkołna 6. III. zdw 24 042

Skład
z urządzeniem i ubikacją tanio do
nabycia Masztalarska 5 a.
zdw 24 105

Stół
okragły. Adres Kurjer Poznański
zdw 24 104

160 kliszy
kościółków zabytków cennych tanio
Adres Kurjer Poznański
zdw 24 101

Salon
stylowy 14 części bardzo korzyst-
nie sprzedam Grobla 19. m. 9.
zdw 24 085

Electrolux
w bardzo dobrym stanie sprze-
dam. Wrocławska 7. zdw 24 060

Meble
używane sprzedam Działuńskich
10. mieszkanie 4. zdw 24 058

Maszynę
ślupkową Singer, sprzedam. Wro-
cławska 7. zdw 24 061

Cukierków wytwórnię
zamiennie na aparat kinowy Er-
nemann lub A. E. G. tylko w
dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 24 076

Wytwórnice cukierków
sprzedam bardzo tanio. Krakow-
ski, Szymańskiego 7. mieszka-
nie 3. zdw 24 077

Pończochy — wełny
najtaniej kupisz na św. Marcinie
56. I. piętro. zdw 24 015

Pianino
zagraniczne krzyżowe sprzedam
bardzo tanio. Św. Marcin 5. m. 13.
zdw 24 014

Skład
towarów krótkich sprzedam. —
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdw 24 013

Parcela
najlepsze położenie Rataj sprzedam
Stary Rynek 73. mieszkanie 5.
zdw 24 012

Futra
damskie, różne poleca tanio Pał-
kowska, Masztalarska 7. I.
zdw 24 118

5 KUPNA

Sztuciec
serwis, komplet szkła, piec gazo-
wy, kapielowny kupie. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 23 244

Pastewnych
buraków marchwi ziemniaków
zakupimy 1 500 ctn. Szczegółowe
oferty Kurjer Pozn. zdw 23 332

Kupię
8% listy dolarowe. Zgłoszenia z
podaniem ceny Kurjer Poznański
zdw 22 999

Kupuję
złoto srebro brylanty placę naj-
wyższe ceny S. Szczepański. —
dawniej Tarkowska Plac Wolno-
ści 11. Pw 10 239-3.77

Kupię
wille lub kamienice 2-3 mieszka-
niowa w średnim cenie wplata 40
tys. przejęcie hipotek do 25 tys.
pożądane wolne mieszkanie. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 22 610

Domek
dużym ogrodem blisko Poznania
kupię. Wplata 6 000 zł. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 22 837

Aparat fotograficzny
9x12 lub 10x15, motocykl dobrze
utrzymany kupię zaraz. Zgłosze-
nia Drogerja Wielka 14.
Pw 10 535-4.94

Amopy
4.50 — 21 amopyzatory na oliwę
korzystnie kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 451

De Dion Bouton
poszukuje kupna części zapaso-
wych tylnych osi, trybu atakują-
cego etc. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 23 450

Książki
poszczególne dzieła i całe biblio-
teki kupuje. Plac najkorzystniej
Woźna 12 „Książka Antykwari-
at”. Woźna 12. zdw 23 468

Podręczniki
szkolne i uniwersyteckie kupuje.
Plac najkorzystniej Woźna 12.
„Książka Antykwariat”. Woźna
12. zdpw 23 467

Szmaragd
do 2 karatów kupię Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 23 488

Plaszcz
oficerski wysoka szczypta figurę
kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 499

Kupię
plan nieprzemakalny rozmiaru
4x5 lub większy. Leon Lewan-
dowski, Oborniki. zdw 23 513

Dom
z ogrodem kupię w Poznaniu. —
Wplata 10 tysięcy Pośrednicy
wykluczeni. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 22 229

Kupię
okragłą pończosznica i długą
trykotarkę. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 23 697

Kupię
tragarze 8, 10, 12, 14, 16 i 18. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 23 585

Dentystyczne
urządzenie używane kupię. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 23 652

Epidjaskop
kupimy. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 674

Kupimy
młyn kulkowy w dobrym stanie
o średnicy bełna oko 2 000 mm.
Oferty do Kurjera Poznańskie-
go pod zdw 23 811

Kupuję
brylanty, złoto, srebro i placę
najwyższe ceny Bijoux D'Occa-
sion Fr Ratajczaka 2.
Pw 10 586-4.136

Kupię
wille 8-10 pokoi Poznaniu lub na
provincji. Zgłoszenia podaniem
warunków Kurjer Pozn. rw 4324.
Pośrednicy wykluczeni.

Kupię
urządzenie restauracyjne oraz
stoły i krzesła. Oferty Kurjer
Poznański rw 4326

Kupię
dom w dużej wsi, nadający się
na rzeźnictwo, do tego 15-20
morg. roli. Oferty z rodnaniem ce-
ny Kurjer Pozn. nw 8365

Dobra
kurtka wzgl. plaszcz skórzany i
szybkoemierz do motocyklu kupię.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 727

Maszynę
do szycia damską kupię. Oferty
Kurjer Poznański jw 2472

Dywan
chodnik, radio kupię. Oferty
cena Kurjer Poznański
zdw 23 696

Gramofon
walizkowy kupię. Zgłoszenia
cena Kurjer Poznański
zdw 23 620

Mleka
pełnego słodkiego — odbiorę
dziennie 400 litrów tylko z ma-
jątności — placę najwyższą cenę
dzienną. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 23 642

Majątku
ziemskiego poszukuję do kupna,
wplata 100 000 złotych. Zgłosze-
nia „Par”. Poznań, Marcinkow-
skiego 11. pod 53.266
Pw 10 568-59.266

Platformę
1 konną kupię. Jasna 14. skład
zdw 23 561

Kupuję
wszelkie używane rzeczy, w ko-
misi przyjmuję Skład Komisjo-
wy, Poczta 20. zdw 23 805/6

Parownik
używany dobrym stanie, do pa-
rowania 250 kg ziemniaków kupię.
Jan Przybyła, Kamieniec
(Pozn.) pod Grodziskiem.
zdw 23 818

Anodówkę
używaną do napełniania na 120-
150 Volt kupię. Jan Przybyła —
Kamieniec (Pozn.) pod Grodz-
iskiem. zdw 23 819

Wózki
dziecięce używane kupię Razer,
Szewska 11. narożnik Małych
Garbar. zdw 23 729

Harmonjum
4 registry z rak prywatnych kupię.
Podanie ceny. Idziński,
Wierzbicze 24b. zdw 23 741

Poszukuję
młyn domu lub majątku, kupno
natychmiast. Sieracki, Byd-
goszcz, Gdańska 46.
Pw 10 554-63.37

Kupuję
wózki dziecięce, sportowe, uży-
wane, zepsute, oraz przyjmuję
do reparacji, odnawiam budk.
Skład Komisowy, Poczta 20.
zdw 23 803/4

Poszukuję
kupna motocyklu lub samochodu
za pierwszorzędą spadkobierczą
hipotekę I numer, p. tina sierp-
nia 1932. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 24 043

Łódeczko
dziecięce, dobrze utrzymane ku-
pie. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 840

Kupię
większą ilość jabłek Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 23 056 7

Szukam nowe i używane
prawdziwe
perleki dywany od prywatnych.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 902

Kupię
komplet lub częściowo do malej
drukarni używane, lecz zdadne do
użytku czcionki, linie itp. i ma-
szyny do cicia papieru. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdw 23 963

Kupię
domek z ogrodem w Poznaniu lub
Puszczykowie. Oferty p. właścici-
cieli z opisem cena i wplata kup-
na. Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 034

Piec
westfalski kupię. Mielżyńskiego 3
Mikołajska. zdw 24 063

Dynamomasyne
110/115 lub 110/160 wolt 100-120
Amp. kupię. O. Radlewski, Po-
znań, ul. Staszica 6
zdw 23 699

6 KAMIENICE

Kamienice
w roku 1912 budowana, dobrze
utrzymana, mieszkania 3, 2 poko-
jowe, łazienka, dochód 11 000.
cena 100 000. wplata 50-60 000
reszta amortyzacja sprzedam
„Krakus”. Poznań Poczta 30.
zdw 23 101

Kupię dom
w Poznaniu tylko od właściciela,
nowszy, dobrze się procentujący.
wplata około 50 000 Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 23 442

Dom
wolnem mieszkaniem ca. 4 morgi
ziemi. Koźminie sprzedam, Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 23 425

Willka
do tego 3 morgi ziemi zab

20 000
na 1. hipotekę domu czteropokojowego w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 121

5—10 000
poszukuje lub współnika do baro-
rentowego przedsiębiorstwa.
Gwarancja pewna. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 913

Poszukuje
5 tys. zł na 1. hipotekę. Oferty
do Kurjera Poznańskiego
zdw 24 110

6000
poszukuje dom. Poznań. 15%. 1.
miejsc. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 24 068

6 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokojowe IV piętro na Łazarzu
wprost od gospodara do wynaj-
ęcia. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 111

Mieszkania
1, 2, 3, 4 pokojowe, 2 składy na-
dające się na rzemieślnicze, kolo-
niale. Śmiechowski, Swarzędz.
zdw 23 042

Mieszkanie
umeblowane, duży pokój, kuch-
nia, korytarz, wygodne samolotne
osobie lub bezdzietnym. Właśc.
centrum, niski parter. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 246

6 pokojowe
mieszkanie z wszelkimi przy-
należnościami przy ul. Półwiejskiej
111. piętro od 1. lutego br.
wprost od gospodara do wynaj-
ęcia. Zgłoszenia: Kazimierz Lo-
ja, Słowackiego 18, telefon 66 89
Pw 10 238-3, 78

Mieszkanie
7 lub 9 pokojowe z komfortem
przy ul. Mickiewicza od 1. 4. do
wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 22 197

Mieszkanie
6 pokoi II piętro pl. Nowomiejski
od gospodara. Adres Kurjer
Poznański, Jeżyce, jw 2464

Dwa
pokoje i kuchnia zaraz do wynaj-
ęcia. Stary Rynek 59-60, m. 7.
zdw 23 423

Do
wynajęcia osiemnastopokojowe miesz-
kanie komfortowe wprost od gos-
podarza. Zgłoszenia: Chelmon-
skiego 20 IV, zdw 23 463

Czteropokojowe
czyste, słoneczne mieszkanie przy-
należności Łazarz zaraz 150 zł
miesięcznie, kwartał zgóry. Pa-
wilon, Focha 15. zdw 23 477

Mieszkanie
jedna ubikacja 720 obficie. Chwa-
liszewo 18, cukierka, zdw 23 183

Mieszkanie
średniopokojowe komfortowe z
przynależnościami, obok Parku
Wilsona wprost od gospodara
zaraz do wynajęcia. Skrzynka
pocztowa Poznań 335. zdw 23 098

Mieszkanie
trypokojowe Górczyn, Dziennik,
Wierzbice 3. zdw 23 702

Krawiectwo
z mieszkaniem z powodu choroby
odpisać, centrum Poznań. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 23 603

Mieszkanie
6-pokojowe nadające się dla leka-
ra-dentysty, przy ul. Gwarnej,
z rocznie dzierżawa zgóry,
wprost od gospodara zaraz do
wynajęcia. Zgłoszenia do Ku-
rjera Pozn. zdw 23 660

2 pokoje
kuchnia, gaz, elektryczność, IV
piętro, śródmieście, do wynaję-
cia wprost od gospodara za
dwadzieścia cztery ca. 1.700 zł.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 23 767

Mieszkanie
7-pokojowe z przynależnościami
na parterze do wynajęcia od za-
raz. Słowackiego 38, m. 7, gos-
podarz. jw 2467

Wielki
wybór mieszkań. Mroczkowski,
Żydowska 1. rw 4 340

Do wynajęcia
mały domek, trzy pokoje, kuch-
nia, składowe, warsztat, stajnie,
bez wjazdu, nadaje się dla rzem-
ieślnika lub innego rzemieślnika,
również na składnice, przy Śró-
dce, od gospodara. — Zgłoszenia
Kurjer Poznański, rw 4 348

Za 4 000 zł
pożyczki oddam 3 pokojowe miesz-
kanie z łazienką, pokojem dla
służącej, procent i gwarancja
według umowy. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdw 23 877

2
pokoje kuchnia w Główniej. —
Dzierżawa 60. — Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 653/54

Piskarnia
próżna do wynajęcia. Czynsz 2
lata zgóry. Pośrednik wyklu-
czony. Ul. Szweska 14, m. 21.
zdw 23 526

Mieszkanie
pokój, kuchnia z meblami 1.600
zł. Marszałka Focha 71, mieszka-
nie 15. zdw 23 841

3 pokoje
kuchnia, przynależnościami wy-
najme. Osiedle, Powiśka 12.
zdw 23 934

7
pokoi ulica Matejki, korytarz, nie-
zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 24 033

Mieszkanie
5 pokojowe, dzierżawa 250. Adres
Kurjer Poznański zdw 24 128

Dwa
mieszkania dwupokojowe nowym
domu Komandorja nar. Wileń-
skiej zaraz wydzierżawie. Informa-
cie Górna Włda 45 mieszka-
nie 6. zdw 23 962

Pokój
kuchnia Ławica przy dworcu, wy-
najmie właściciel Gruszczyński,
Poznań, Pocztowa 30, III, piętro,
zdw 23 941

Park Wilsona
dwa komfortowe pokoje wszelkie-
mi wygodami, fortepianem, u-
trzymaniem lub bez Wydział-
skiego 12, miesz. 2 zdw 24 044

3 pokojowe
mieszkanie zaraz do oddania. —
Adres Kurjer Pozn. zdw 23 883

2 pokoje
z kuchnią 1050 zł Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 24 100

W Sołaczu
Mazowiecka 6, 5 pokojowe miesz-
kanie z wygodami i ogrodem
około 50 drzew, dla miłośnika
przyrody do wynajęcia od gos-
podarza. zdw 24 057

Krotoszyn
Parter willi Zdunowska 75, pięć
pokoi, kuchnia, łazienka, garaż
mieszkanie szofer, ogród od 1
marca do wydzierżawienia. Zelo-
szczenia Niemier, Mojska Górka,
dłw 26066

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
6 pokojowe w śródmieściu wprost
od gospodara niedrogo, potrze-
bne od 1 kwietnia rb. Łaskawe
oferty Kurjer Poznański
zdw 23 047

2—3
pokoi kuchnia, łazienka, szukam.
Wyczerpujące oferty Kurjer Po-
znański zdw 21 470

6—8 pokoi
Śródmieście poszukuje adwokat.
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 22 452

4 pokojowe
mieszkanie wprost od gospodara
możliwe w dzielnicy Jeżyckiej
szukam Punktualne płaćcie
czynszu zagwarantowane. Zgo-
szczenia do biura ogłoszeń „Par-
Aleje Marcinkowskiego 11, pod
nr. 3.79. Pw 10 241-3, 79

2
pokoi, kuchni poszukuje urzędnik
państwowy na poważnym stano-
wisku bez wplaty zgóry, lecz re-
czy punktualne płaćcie miesięcz-
nej dzierżawy. Zgłoszenia Kurjer
Poznański jw 2453

Poszukuje
mieszkania 4 pokojowego okolica
Jeżyce względnie Łazarz Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 502

2
lub 3 pokojowe mieszkania z
instalacją elektr., łazienką po-
szukuje wprost od gospodara
samolotny pan na stałym stanowi-
sku. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 106

3 pokojowe
mieszkanie elektrycznością, ła-
zienką, czynsz roczny zgóry —
wprost od gospodara poszukuje
urzędnik kolejowy na wyższym
stanowisku. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 23 072

Dam
parcele jako wplatę na dzierżawę
mieszkania 2—3 pokojowego. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 22 981

2 pokojowe
mieszkania z kuchnią zaraz dzier-
żawa miesięczna. Zgłoszenia z
warunkami Kurjer Poznański
zdw 23 534

Czteropokojowe
słonecznego mieszkania bliżej
centrum poszukuje dentysta. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 544

Dwupokojowe
kuchnia poszukuje bezdzietne
małżeństwo, dzierżawa zgóry. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 552

1—2
pokoi z kuchnią poszukuje —
dzierżawa zgóry Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 563

Poszukuje
mieszkania dwupokojowego lub
próżnego pokoju, zaplać zgóry.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 596

Poszukuje
mieszkania dwupokojowego z kn-
chnią, łazienką, okolica bliższych
Jeżyc. Ewentualnie czynsz zgó-
ry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 598

3
pokojowe mieszkanie, śródmieście
elektryczność, łazienka poszuku-
je. Oferty z podaniem ulicy,
czynszu piętra, umiarkowany do
Kurjera Pozn. zdw 23 635

Szukam
mieszkania 4—6 pokojowego, oko-
licy Mickiewicza Zgłoszenia do
Kurjera Pozn zdw 23 673

Urzędnik
na stałej posadzie poszukuje po-
koju z kuchnią lub dwupokoj-
owego z miesięczną dzierżawą,
możliwie w suterenie. — Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 722

Urzędnik
poszukuje pokoju, kuchni, możli-
wie śródmieście, od gospodarza.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 674

Szukam
pokoi z kuchnią w śródmie-
ściu, płać czynsz zgóry.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 630

Mieszkania
pokój kuchnia lub większe
wprost od właściciela dla nie-
licznej rodziny poszukuje. Ła-
skie zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 23 641

Poszukuje
pokoi z kuchnią wprost od gos-
podarza. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 573

Mieszkanie
2—3 pokoi z kuchnią, rok zgóry
od gospodarza poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 766

2—3
poszukuje inwalida, centrum. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 970

Spokojno
małżeństwo na stałej posadzie
szuka za kwartałną dzierżawą
mieszkania (pokoiu z kuchnią). —
Pośrednicy wykluczeni. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 862

4—5
pokojowego mieszkania nie wyżej
11-go piętra przy Marsz. Focha
(Park Wilsona) wprost od gos-
podarza poszukuje lekarz. Czynsz
zgóry niewykłuczony Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 23 912

Mieszkanie
3—4 pokojowe z przynależno-
ściami poszukuje od zaraz. Zgo-
szczenia Kurjer Poznański
zdw 24 102

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Zdrowe
pokój, kuchnia, śródmieście za-
mienię na dwa pokoje kuchnie.
Łazarz, zgoda gospodarza, czynsz
przedwójenny konieczne. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 452

Ładne
dwa pokoje z łazienką zamienię
na pokój kuchnie. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 23 622

Zamienię
duży pokój kuchnie centrum na
umiejsze. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 742

Jednypokojowe
zamienię 2—3, centrum. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 971

Skład
z trypokojowym mieszkaniem
Jeżyce zamienię na trypokojowe
blisko centrum. Agenci wyklucze-
ni Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 24 087

11 POKOJE UMEBL.

Ładny
niedrogi, 1—2 osobom. Bardasz —
Strusia 3. zdw 23 823

Dwuosobowy
jednypokojowy — utrzymanie, bez
centralne osobne wejście, Matej-
ki 55 II, lewo. zdw 22 648

Słoneczny
pani, utrzymaniem, Matejki 60
m. 2. zdw 22 611

Pokój
lub ewentualnie dwa piękne, sło-
neczne, ładnie umeblowane czy-
ste przy ogródkach, front na
pierwszym piętrze dla pana za
udzielenie pożyczki. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdw 22 636

Pokój
umeblowany słoneczny, ogrzewa-
niem, Niegoleskich 12, mieszka-
nie 8. zdw 22 682

Dwuosobowy
jednypokojowy utrzymaniem, bez
elektryczność, Matejki 46, m. 7.
zdw 23 138

Pokój
wolny, sw. Marcin 27, III, lewo.
zdw 23 092

Pokój
1—2 osobowy z elektrycznością,
słoneczny, zaraz do wynajęcia
Wielkie Garbary 36, m. 22.
zdw 23 347

Pokój
wynajme, elektryczność, Kła-
syczna 16, III. zdw 23 043

Centrum
pokój frontowy, telefon, Aleje
Marcinkowskiego 3b, I, p., m. 12.
zdw 23 185

Pokój
frontowy Wielka 16, m. 4.
zdw 23 156

Pokój
umeblowany, opał światło, Spo-
kujna 5a. zdw 22 932

Pokój umeblowany
2 panom. Rybaki 20 a, II, m. 7.
zdw 23 364

Pokój
Małkowska, Czesława 17 a, par-
ter. zdw 22 364

Czysty
elektryczność, utrzymaniem, so-
lidnemu panu gimnazjaście, —
Wielkie Garbary 8, miesz. 6.
zdw 22 761

Inteligentowi
frontowy elektryczność, Szwaj-
carska 26, m. 6. zdw 23 391

Studentce
pani miły, śródmieście, Wały Ko-
ściuszki 7, m. 5. zdw 23 417

Pokój
umeblowany Górny, Różana 1a.
zdw 24 454

Dwuosobowy
Stolarska 2, m. 6. zdw 23 424

Pokój
wspólny panience, Długa 11, m.
15. zdw 23 465

Frontowy
dwuosobowy, słoneczny, elektrycz-
nością jednemu lub dwom lepszym
panom do wynajęcia od 1 lutego
Małkowskiego 15, mieszkanie 5.
zdw 23 471

Gabinet
i sypialnia z używaniem telefonu,
Słowackiego, wejście Prusa 2, m.
10. zdw 23 464

Pokój
dla panów, Staszcza 5, II, miesz-
kanie 12, wejście drugie. zdw 23 486

Pokój
wspólny spokojnemu panu, Ka-
nałowa 4, m. 11. zdw 23 493

Pokój
Zupańskiego 4, parter, lewo.
zdw 23 493

Komfortowy
pokój, Piekary 10 — 3.
zdw 23 492

Gabinet
elegancki, Kreta 7, mieszkanie 9
zdw 23 510

Pokój
Sew Międzyńskiego 22 I, wchód
m. 14. zdw 23 514

Pokój
umeblowany, rzy, ciepły, sło-
neczny wynajme panu, Fredry 4,
II, ptr. zdw 23 401

Umeblowane
pokoje panom, panom, Mostowa
16, m. 12. zdw 23 397

Elegancki
ciepły pokój dla spokojnego pana
lub pani, Małkowskiego 4, mieszka-
nie 5, od 2—5 po południu.
zdw 23 292

Dwuosobowy
Wierzbice 11, III, lewo.
zdw 23 283

Frontowy
słoneczny (biurko) 1—2 Jackow-
skiego 39, m. 6. zdw 23 005

Pokój
frontowy, elektryczność, jedno —
dwuosobowy Focha 70, m. 7.
zdw 23 536

Małżeństwo
pokój, Grobla 7 III, prawo.
zdw 23 543

Studentce
matematyki za korepetycje dzien-
nych pokoi czysty, Matejki 53,
m. 5. zdw 23 548

2
wolne pokoje, Matejki 3 m. 3.
II. zdw 23 549

Dwa
małe pokoje na biuro, przy Pla-
cu Wolności 14 a, wysoki parter,
prawo, wejście frontowe wolne.
zdw 23 550

Słoneczny
elektryczność, Ratajczaka 11 a, 3
wejście, Haufla. zdw 23 553

Jedno
dwuosobowy, elektryczność, Je-
życka 41, m. 6. zdw 23 602

Pokój
frontowy, dwom panom, Strze-
lecka 6, III., lewo. zdw 23 604

Frontowy
Sw. Marcin 47, m. 6.
zdw 23 701

Pokój
słoneczny, frontowy, Małkowskiego
13, mieszkanie 5. zdw 23 707

Słoneczny
elegancki, Jackowskiego 21, m. 11.
zdw 23 715

Pokój
jedno — dwuosobowy, Matejki
45, mieszkanie 1. zdw 23 691

Pokój
do wynajęcia, Mostowa 37, m. 11.
zdw 23 680

Pokój
i przyjezdny, Półwiejska 38 a,
Sollich. zdw 23 562

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia, Kana-
łowa 7, miesz. 6. zdw 23 588

Pokój
dla 3 panów elektryczność, —
Grunwaldzka 17, parter, lewo.
zdw 23 594

Dwuosobowy
niekrepujący utrzymanie, 3 Ma-
ja 6, m. 7, I. zdw 23 602

Pokój
ogrzany wynajme Wydział-
skiego 12, III., lewo. zdw 23 605

Tani
pokój elektryczność 2—3 stu-
dentkom Staszcza 9, m. 4, godz.
18—19. zdw 23 610

Pokoje
dwuosobowe, czyste front,
pościel pożądana, Rom. Szymań-
skiego 9, m. 8. zdw 23 611

Pokój
lepszej osobie, Półwiejska 24,
m. 6. zdw 23 614

Pokój
elektryczność, Sw. Wojciecha 24,
I, prawo. zdw 23 615

Ładny
dwom panom 20 zł i wspólny. —
Grunwaldzka 30, m. 1. zdw 23 620

2—1
łaczne eleg. umeblowane, sło-
neczne, frontowe pokoje, łazien-
ka, elektryczność zaraz 10—9 wie-
czorem. Skryta 14, miesz. 7.
zdw 23 623

Frontowy
Podgórska 13, m. 9. zdw 23 624

Tani
niekrepujący, Drużbackiej 1a,
m. 6. zdw 23 623

Międzyńskiego
3, m. 3, pokój utrzymaniem.
zdw 23 633

Pokój
umeblowany Poznańska 27a, I,
prawo. zdw 23 635

Pokój
dwom panom, Sw. Marcin 65,
podwórze, I, prawo. zdw 23 644

Dwuosobowy
pokój do wynajęcia, Szewska 12,
m. 11. zdw 23 647

Frontowy
osobny panu wynajme, Wroniec-
ka 16, II, lewo. zdw 23 655

Dwuosobowy
klatki, frontowy utrzymaniem
bez, Sw. Marcin 29, III. zdw 23 658

Dwuosobowy
pokój, Wierzbice 10, m. 8.
zdw 23 659

Jasna 16
m. 7, frontowy, ładny, inteligent-
nym. zdw 23 661

Duży
pokój frontowy dla młodego mał-
żeństwa do wynajęcia, Traut-
nita 28, I., mieszkanie 3. zdw 23 662

Działyńskich 2
mieszkanie 7, ciepły pokój.
zdw 23 663

Śliczne
umeblowany duży pokój, Ogró-
dowa 4, parter. zdw 23 664

Frontowy
Focha 36, m. 6. zdw 23 669

Pokój
niekrepujący tania Adres skła-
dzie papieru, Górna Włda 43.
zdw 23 670

Pokój
frontowy, słoneczny, telefon 40,
Zupańskiego 8, mieszkanie 1.
zdw 23 789

Pokój
z utrzymaniem lub bez, Rataj-
czaka 11 a, 3 wejście miesz. 65.
zdw 23 787

Skromny
pokój, Grunwaldzka 23, mieszka-
nie 4. zdw 23 785

Pokój
Kopernika 8, I., prawo. zdw 23 784

Pokój
Górna Włda 13, mieszkanie 8, I.
zdw 23 781

Pokoik
wynajme, Wroniecka 18, mieszka-
nie 7. zdw 23 776

Jednospobowy
dwuosobowy, Romana Szymań-
skiego 7, I. zdw 23 790

Pokój
jedno i dwuosobowy, Sw. Józefa
6, mieszkanie 10. zdw 23 757

Ładny
jednospobowy dwuosobowy oraz
skromny panienkom. — Pocztowa
21, I., prawo. zdw 23 768

Pokój
umeblowany, Pocztowa 15, mie-
skanie 6. zdw 23 765

Wspólny
pokój panience, — Piekary 16,
Kempendorf, dom tylny.
zdw 23 764

Niekrepujący
inteligentnemu panu — Romana
Szymańskiego 3 I lewo.
zdw 23 759

Pokój
panu, Adamek, Skarbowa 8, IV,
skrzydło prawo. zdw 23 800

Pokój
słoneczny, Wierzbice 53, m. 7.
zdw 23 808

Pokój
komfortowy, telefon, łazienka,
elektryczność, krótkofony, panu
wynajme, Sw. Marcin 63, m. 10.
zdw 23 802

Pokój
panienkom, Strzelecka 28 a, par-
ter, lewo. zdw 23 801

Lepszy
pokój klatki, schodowej, Górna
Włda 45, Pyka. zdw 23 673

Wspólny
panu, Wierzbice 39a, m. 4.
zdw 23 682

Komfortowe
dwa łącznie słoneczne frontowe
tania, Jackowskiego 31, m. 6.
zdw 23 620

Pokój
do wynajęcia, Plac Świątokrzy-
ski 3, m. 11. zdw 23 753

Klatki
elegancki, Prusa 17, miesz. 3.
zdw 23 752

Małżeństwu
Umieńskiego 7, Dezór. zdw 23 750

Pokój
dobrze umeblowany pierwszego,
Gwarsa 8, III., lewo.
zdw 23 748

Dąbrowskiego
27a, mieszkanie 4, dwuosobowy.
jw 2474

Pokój
paniom, Kraszewskiego 13, m. 18.
jw 2470

Pokoik
niekrepujący, Matejki 6, m. 14.
jw 2469

Pokój
Reya 2, prawo. jw 2468

Śródmieście
dwuosobowy i jednospobowy z
komfortem, ewentualnie z utrzy-
maniem. Adres wskazuje Kurjer
Poznański zdw 23 744

Pokój
dwom panom, Długa 4, front.
m. 9. zdw 23 748

Paniom
wspólny, Sw. Wojciech 8, mie-
skanie 9. zdw 23 743

Pokój
2 panom, Łąkowa 16, m. 5.
zdw 23 738

Pokój
dwuosobowy zaraz. — Sw. Mar-
cin 5, m. 11. zdw 23 739

Pokój
panom panom, Ogrodowa 19,
mieszkanie 6. zdw 23 737

Lepszy
pokój zaraz, telefon, utrzymanie,
bez, Składowa 1 — II, wej-
ście 3, mieszkanie 19. zdw 23 734

Lepszy
bez pościeli, Czesława 12, mie-
skanie 7. zdw 23 732

Pokój
wynajme zaraz, Sw. Marcin 15,
m. 6. zdw 23 732

Pokój
utrzymaniem, bez, Sw. Mar-
cin 32, I., 6. zdw 23 731

Śródmieście
dla pań, panów, Piekary 22, tylny
dom, parter, m. 51. zdw 23 728

Dwu-
trypokojowy, słoneczny, najchęt-
niej urzędnikom, Józefa 6, mie-
skanie 8. zdw 23 725

Wygodny
czysty pokój elektrycznością 1—2
panom wynajme. — Wierzbice-
ce 23, II., prawo, front.
zdw 23 724

Pokój
frontowy dla panów lub mał-
żeństwa, Piotra Wawrzyniaka 32,
m. 5. zdw 23 723

Paniom
Kwiatowa 9, III. zdw 23 719

Pokój
lepszym panu, Łąkowa 18, m. 6.
zdw 23 717

Pokój
Wielkie Garbary 36, m. 8, front.
zdw 23 799

Nowy Rynek 14/15
m. 2, Ładny pokój. zdw 23 796

Pokój
Sw. Józefa 6, parter, prawo.
zdw 23 839

Pokój
dwom osobom, Piotra Wawrzy-
niaka 21, mieszkanie 4. zdw 23 838

Pokój
umeblowany Strzelecka 3, III.
mieszkanie 10. zdw 23 837

Pokój
umeblowany wynajme, Kreta 23,
m. 4. zdw 23 835

Panne
wspólny utrzymaniem lub bez,
27. Grudnia 16, IV, lewo m. 18.
zdw 23 834

Kraszewskiego
19, III., prawo. zdw 23 833

Wspólny
dla pana za 25 zł. — Stary Ry-
nek 80, m. 3. rw 4 331

Pana
wspólnie, 15 zł miesięcznie. —
Wrocławska 16, Słowert.
rw 4 332

Panienkę
na wspólny pokój tania.
Modliński, Kolejowa 45.
zdw 23 840

Pokój
umeblowany wolny, Mostowa 37,
II., prawo. rw 4 334

Dwom
panienkom, Zamkowa 5, m. 5.
rw 4 335

Centrum
łazienka, telefon, Strzelecka 14,
mieszkanie 3. rw 4 339

Pokój
dwuosobowy, Wszystkich Świe-
tych 8, m. 14. rw 4 342

Pokój
dla panienek wspólny 15, bez po-
ścieli, Wierzbice 31, m. 11.
rw 4 345

Willa
Osiedle, pokój umeblowany, elek-
tryczność, telefon, solidnemu pa-
nu, Toruńska 9, parter, rw 4 347

Lepszy
z fortepianem 1—2 osobom. —
Wielkie Garbary 29, m. 11.
rw 4 349

Pokój
tania dla dwóch panienek, Garn-
carska 2, podwórze, parter.
zdw 23 274

Skromny

dwa panom panom. Sw. Marcin 41. mieszkanie 12. zdw 23 797

Pokoik

Sw. Józefa 9. mieszkanie 9. zdw 23 778

Wspólny

utrzymaniem — bez. Długa 8. mieszkanie 9. zdw 23 875

Centrum

elektryka. Kreta 22. III. prawo rw 4 333

Panu

frontowy, elektryczność, pościel, pościel, Strzelecka 20. II. m. 3. zdw 23 651

Pokój

małżeństwu lub 2 panom. Górna Wilda 54 m. 11. zdw 23 607

Pokój

mały. Szyperka 15. m. 3. zdw 23 760

Dwom

panienkom tanio. Chwaliszewo 5. mieszkanie 12. zdw 23 771

Niekrepujący

pokój panu. 35 zł. Kopernika 2. mieszkanie 4. zdw 23 772

Pokój

dwa panom, panom, elektryczność, Zupańskiego 18. mieszkanie 1. zdw 23 773

Pokój

elegancko umeblovany dla spokojnego małżeństwa do wynajęcia. Wodna 25 m. 9. zdw 23 777

Pokój

Klasztorna 16. II. p. zdw 23 821

Tanio

wspólny panom, frontowy. Kozia 18. III. zdw 23 836

Pokój

panu 25 zł. wynajmę. Strzelecka 21. m. 7. zdw 23 751

25 zł

od zaraz wynajmę. Ogrodowa 12. m. 20. zdw 23 856

Pokój

umeblovany, bez pościeli. 2 osoby. 40 zł. Szamarzewskiego 20. m. 2. zdw 23 868

Elegancki

pokój z utrzymaniem, z fortepianem wynajmę. Piekary 2. m. 4. zdw 23 878

Pokój

frontowy 2 panom — Rybaki 4. m. 12. od 5—6 i niedziele. zdw 23 879

Pokój

Górna Wilda 42. m. 10. zdw 23 880

Skromny pokoi

wynajmę. — Ratajczaka 9. II. front. Łaskowska. zdw 23 887

Pokój

frontowy. Wodna 7 m. 9. zdw 24 007

Pokój

Grobla 9. mieszkanie 25. również małżeństwu. zdw 23 929

Pokój

tanio, Spokojna 27. m. 17. zdw 23 927

Pokój

klatki schodowej i jeden skromny wynajmę od 1. Sw. Wojciech 26. II. zdw 23 923

Pokój

Za Groblą 5. tylny dom. I. prawo. zdw 23 908

Pokój

z klatki schodowej, elektryczność, Niegolewskich 16. I. mieszkanie 18. zdw 23 898

Pokoik

czysty, spokojny, elektryczność, Poplińskich 1 a. m. 7. zdw 23 888

Dwuosobowy

Wielka 18. m. 14. zdw 23 893

Męski

elektryczność, centralne, Krasieńskiego 8 c. zdw 23 896

Pokoje

z utrzymaniem wolne. Mielżyńskiego 1. m. 12. zdw 23 897

Frontowy

Sw. Marcin 47. m. 6. zdw 23 899

Pokoje

1—2 osobowy, słoneczny, niekrepujący. Kanałowa 7. II. mieszkanie 8. zdw 23 900

Spokojnemu

panu. Śniadeckich 6 a. m. 1. zdw 24 049

Panu

frontowy, słoneczny, elektryczność, Czartoria 9. mieszkanie 20. zdw 24 046

Pokój

umeblovany, frontowy, elektryczność, Szewska 15. mieszkanie 7. zdw 24 098

Pokój

Działyńskich 8. m. 3. zdw 24 096

Elegancki

pokój. Słowackiego 34. m. 3 — tanio. zdw 24 095

Niekrepujący

1—2 osobowy. Kreta 7. wysoki parter. m. 4. zdw 24 092

Umeblowany

pokój. Grobla 19. m. 12. zdw 24 127

Panią

na wspólny pokój. Murza 3. m. 9. zdw 24 124

Pokój

mily, czysty, ewentualnie z gabineciem, dla 1 lub 2 panów zaraz. Wroniecka 10. prawo. m. 3. zdw 24 123

Elegancki

inteligentowi. Dąbrowskiego 69 m. 7. zdw 24 120

Pokój

mily, czysty z dobrym utrzymaniem, dom kulturalny. Ratajczaka 28. m. 11. zdw 23 861

Elegancki

elektryczność, telefon. Sw. Marcin 5. m. 13. zdw 24 036

Pokój

ładny 2 panom, pań Piekary 7. mieszkanie 8. zdw 23 842

Ładny

pokój Kraszewskiego 11. III. lewo. zdw 23 824

Pokój

umeblovany do wynajęcia. Strzeczka 12. m. 8. zdw 23 982

Pokój

mily, ciepły, utrzymanie pierwszorzędne, cena niska. Plac Nowomiejski 5 dom ogrodowy. III. wejście. m. 3. zdw 24 131

Pokój umeblovany

2 panom. Rybaki 20 a. II. m. 7. zdw 24 130

Umeblowany

pokój. Szewska 19. mieszkanie 7. rw 4 299

Frontowy

pokój ładny, czysty, dla dwóch osób. Półwiejska 23. mieszkanie 8. zdw 23 935

Pokoik

anience. Kreta 4. II. prawo. zdw 23 969

Pokój

dla panów z utrzymaniem tanio, elektryczność Kraszewskiego 4. mieszkanie 8. zdw 23 967

Pokój

niekrepujący. — Działyńskich 6. mieszkanie 2. zdw 23 965

Jedno-

dwuosobowy, lepszy, utrzymaniem, bez. Kwiatowa 9 parter, prawo. zdw 23 961

Pokój

— 2 osobowy, Matejki 57. mieszkanie 2. zdw 23 955

Pokój

osobnym wejściem. Pocztowa 14. III. mieszkanie 5. zdw 23 964

Pokój

Łakowa 15. III. prawo. zdw 23 949

Pokój

elektryczność Górna Wilda 42. mieszkanie 9. zdw 23 944

Pokój

jedno — dwuosobowy utrzymaniem bez zaraz. Przemysłowa 27 a. II. lewo. zdw 23 828

Pokój

słoneczny lub pokoi Górna Wilda 40 a. mieszkanie 14. zdw 23 824

Św. Marcin

14. mieszkanie 8. front 1—2 inteligentnym panom. zdw 23 942

Pokój

światło, elektryczność, łazienka, wejście z korytarza. Poplińskich 9. II. zdw 23 931

Pokój

z utrzymaniem do wydzierżawienia. Sw. Marcin 66. front. m. 7. zdw 23 939

Słoneczny

duży umeblovany ewentualnie dwuosobowy, elektryczność, łazienka Można używaniem kuchni. Tama Garbarska 6 m. 6. zdw 23 937

Jedno-dwuosobowy

jasny, elektryczność tanio, Wierzbicice 10. m. 3. I. zdw 23 913

Zaraz

Rybaki 22. parter, prawo. zdw 23 930

Niekrepujący

elektryczność, 2 łóżka. Strzelecka 6. mieszkanie 16. zdw 23 911

Pokój

frontowy, dwuosobowy, czysty, elektryczność, małżeństwo, nie wykluczone. Marsz Focha 93. I. mieszkanie 3. zdw 23 915

Śródmieście

pokój. Wrocławka 3. mieszkanie 5. zdw 23 991

Pokój

ładny za 35 zł. od zaraz. Za Groblą 5. m. 4. zdw 23 911

Pana

na wspólny pokój. Wolnica 7. m. 11. zdw 23 983

Pokój

dla małżeństwa. Dąbrowskiego 90 m. 2. zdw 23 987

Pokoik

umeblovany. Woźna 18. m. 8. zdw 23 986

Pokój

inteligentnemu panu. Wały Król. Jadwigi 1. m. 9. zdw 23 985

15 zł

pokój panienki. Plac Świętokrzyski 2. mieszkanie 10. zdw 23 272

Tani

pokój umeblovany na 3 osoby lub dla inteligentnego małżeństwa z używaniem kuchni do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 24 016

Śródmieście

pokój duży frontowy dwom, trzem panom panom Wrocławka 19. m. 4. zdw 23 921

Panienkę

lub starszą osobę przyjmie Górna Wilda 78. Urbanska. zdw 24 001

Tanio

pokój jednej osobie. Plac Sapieżyński 4. II. Tanalski. zdw 24 000

1 lub 2

osobowy pokój Wierzbicice 53. mieszkanie 1. zdw 23 913

Pokój

niekrepujący 1—2 panom wynajmę. Kantaka 5. m. 4. front. zdw 24 033

Przyjeźdnemu

zupelnie niekrepujący Adres Kurjer Poznański zdw 24 038

Niekrepujący

Łakowa 10. mieszkanie 9. zdw 24 037

Pokój

pokoik Mickiewicza 1. m. 4. zdw 23 867

Pokój

zaraz wolny. Półwiejska 26. m. 27. zdw 23 859

Pokój

dobrze umeblovany, elektryczność, utrzymanie dla 1, 2 osób. Sw. Marcin 66. front. mieszkanie 10. zdw 23 854

Plac Sapieżyński 5

pokój dla pań, panów utrzymaniem lub bez. mieszkanie 8. zdw 23 984

Osobne

wejście. Pocztowa 14. II. prawo. zdw 23 858

1 — 2

panom Kopernika 10. m. 7. zdw 23 860

Willa

umeblovany korzystnie. Topolowa 6. I. piętro, koniec Ratajczaka. zdw 23 862

Dwuosobowy

blisko dworca. Marszałka Focha 27. II. Sypniewska. zdw 23 863

Wspólny

pokój wynajmę panu. Wawrzyniak. Fredry 3. zdw 23 865

2-osobowy

niekrepujący zaraz. Czesława 15. mieszkanie 10. zdw 23 845

Pokój

umeblovany z wygodami. Wały Jagielly 18. m. 7. zdw 23 813

Małżeństwu

ładny, słoneczny pokój, balkon — elektryczność, łazienka Małeckiego 20. mieszkanie 9. zdw 23 811

Niekrepujący

frontowy Czesława 18. m. 6. zdw 23 905

Słoneczny

pokój Rynek i azarski 19. m. 11 — narożnik Focha. zdw 23 903

Frontowy

Półwiejska 1 m. 13. wejście ul. Strzeleckiej. zdw 23 995

Pokój

elegancki telefon wynajmę. Ratajczaka 40 m. 13. zdw 23 953

Pokoik

niekrepujący, pościel własna. — Wysoka 12. parter, lewo. zdw 24 114

Dwuosobowy

frontowy. Szajarska 23 m. 17. zdw 22 596

Pokoik

wolny Wierzbicice 43. mieszkanie 8. zdw 23 915

Frontowy

zaraz. Wały Królowej Jadwigi 7 a. parter. zdw 24 089

Czysty

Szwajcarska 21. m. 15. zdw 24 083

Tani — solidnych

Długa 3. III. lewo. zdw 24 081

Klatka

schodowa dwom panom, komfort Orzeszkowej 16. górny dzwonek. zdw 24 080

Tanio!

pokoik. Jarzemska Kanałowa 7. zdw 24 079

Pokój

na wysokim parterze. Łakowa 10. mieszkanie 4. zdw 24 059

Pokój

elektryczność, niekrepujący wynajmę. Plac Nowomiejski 5. 3. wejście ogrodowe, mieszkanie 30. zdw 24 054

Ładny

niekrepujący lepszymu panu. — Graniczna 5. mieszkanie 9. zdw 24 053

Niekrepujący

ładny, wygodny, telefon, utrzymaniem bez. 27 Grudnia 10. mieszkanie 2. zdw 23 943

Pokój

Ogrodowa 2 — 11. zdw 23 994

Pokoik

elektryczność, lepszymu panu. Jeżycka 41. I. lewo. zdw 24 075

Umeblowany

Zygmunta Augusta 10. IV. zdw 24 121

Panu

wspólny Grobla 19. m. 8. zdw 24 020

Słowackiego 25

mieszkanie 11 ładne umeblovany pokój inteligentnemu panu. zdw 24 070

Na Sołaczul

Wyjeżdżam

na stałe do Szwajcarii (Zürich). Przedstawicielstwo poważnych firm eksportowych krajowych poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 531

Przyjmę

dziecko na wychowanie z lepszej domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 532

Rządca

gosp. żonaty lat 40, zamieszkały w Poznaniu, z gotówką 20 000 zł, poszukuje się powołania na referencje do p. p. ziemian, pragnie wstąpić jako właściciel do majątku, podobnie jak wstąpił do majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 531

Mereżka

metr 0.15, okretka 0.10, dziurki 0.02 grosze. Wroniecka 19. m. 11. zdw 23 648

Pracownia Gorsetów „Wanda”

Ratajczaka 27. partier. Gorsety na miarę. Pasy gotowe. Gorsety do p. ciętych. Pasy sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparaty gorsetów. Nocne damskie koszule. zdw 23 825

Kolnierzyk

prasowanie 10 gr. z praniem 15 gr. oraz wszelką bieliznę czysto. — Pralnia — Prasownia — Piekarnia 13 b. zdw 23 807

Emeryt

państw. prosi o wskazanie miasta, celem prowadzenia biura ludowego. Kurjer Poznański zdw 23 817

Bezplatnie

1 tabliczke czekolady przy zakupie trzech czekolad. Sklep Cukrowy „Czekoladki „Oleńka” Dąbrowskiego 12/16, gmach ZUPU. Pw 10 565-4.142

Akuszka

Krajewska Strzelecka 2. przy pl. św. Józefa przyjmują p. p. udzielają porady i pomocy położniczej. zdw 95 909/10

Maskowe kostiumy

wypożycza wielki wybór Pawłowska Poznań Woźna 15. zdw 96 189/90

Rzeźby

w drzewie najrozmaitszych stylów, naprawy takich sumiennie, tania. Pracownia rzeźbiarska. Wierzbice 16. podwórze. zdw 2614/15

Sukienki

od 8. płaszcze kostiumy od 15 zł. wykonuje szybko, elegancko. Waj. Królowej Jadwigi 3 a. mieszkanie 9. zdw 23 793

Wózki

dziesięć i budki pociągów cerata naprawy, maluje kółka, gumy na składzie. Razer, Szewska 11. zdw 23 730

Chiromantka

przeprowadza astrologię dwójek kart, klucza, książki. — Szamantka. Rzewuskiego 36. parter. prawo. zdw 23 894/5

Koldry

wykonuje, stare przerabia Smoczyńska. Kwiatowa 8. zdw 23 904

Obrazy

lepsze na Wystawie tania. Trzeci Maja 3. podwórze. zdw 24 134

Administracje

domów przyjmie doświadczony emerytowany urzędnik państwowy, załatwia wszelkie formalności. Poważne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 823

Salon mód

św. Marcina 32. II. piętro, lewo. wykonuje suknie od 10 złotych, płaszcze od 15 złotych. Balowe suknie wykonuje w 24 godzinach. zdw 23 920

23 OZENKI

Kawaler

wykształcony (wyższe), zamieszkały, katolik, z dobrego rodu, przystojny, zdrowy, nie nałogowy, nie biedny, uczciwy, posłubi odpowiednia. Pośrednictwo rodziny pożądan. Oferty Kurjer Poznański zdw 22 958

Córka przemysłowca

panna lat 25, szatynka ze szkołą, kraj, posiadająca około 15 tys. na prowincji pragnie poznać inteligentnego pana. Wielkopolska, katolika, na samodzielnym stanowisku lub posadzie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 22 150

Oferujemy

dobrą partię każdej sferze droga dyskretnie korespondencję „Fortuna”. Poznań, Rynek Jeżycki 2. Pw 10 533-53.243

Kawaler

lat 43, dobrego charakteru, inteligentny, wysoki, przystojny, posiadający 25 000, handlowiec, posiada panny lub bezdzienne wdowie, właściciela poważnego składu albo przedsiębiorstwa. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 456

Dyskretnie i towarzysko

ułatwia zapoznanie matrymonialne. Poznań, Plac Wolności 8. m. 10. zdw 23 515

Biuro

Rekord — załatwia sprawy matrymonialne. Skarbowa 15. telefon 40-18. zdw 23 773

Kawaler

lat 36, rzemieślnik na stałej posadzie kierownika w jednym z większych zakładów Poznania, z gażą 600 zł miesięcznie, posiada nieco gotówki, ożeni się z panną lub wdową do lat 35, posag pożądan, włościłanki mile widziane. Poważne oferty Kurjer Poznański zdw 22 935

Wdowiec

w średnim wieku, przemysłowiec posiadający większą realność w Poznaniu, szuka znajomości panny lub wdowy, dla wspólnego dobra majątek pożądan. Poważne zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznański zdw 23 079. Cel matrymonialny.

Ciemnoblondynka

przystojna, miła, niebrzydka, lat 30, posiadająca gotówkę na pokój kuchenny i cościółek wyprawy z powodu braku znajomości pragnie poznać kawalera lub wdowca w celu matrymonialnym. Panna, poważnie myśląca na jakikolwiek stałej posadzie, racza złożyć oferty Kurjer Poznański zdw 23 625

Kawaler

lat 34, wysokiego wzrostu przystojny urzędnik państwowy miesięcznie 300 zł, posiadający cościółek gotówki szuka żony równych zalet do lat 30 celem rychłego ożenku. Poważne oferty Kurjer Poznański zdw 23 646

Dla syna

kupca samodzielnego, lat 29, przystojnego poszukuje panny lub młodej wdówki. Pierwszeństwo pannie z cościółkiem gotówki, Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 23 763

Przyjaciela

starszego, poważnego poszukuje panny. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdw 2476

Pani lat 40

inteligentna, posiadająca mieszkanie 3-pokojowe z urządzeniem oraz salon mód w Toruniu, pozna pana na stanowisku do lat 50. Wdowiec mile widziany. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 820

Agronom

kawaler, lat 33, mówią, że bardzo przystojny i niebiedny, chce się usamodzielnic, poszukuje znajomości panny, wdowy w celu matrymonialnym. Wdowy niewykluczone. Dla wspólnego dobra majątek pożądan. Panna, zdecydowanie racza złożyć możliwości z fotografią oferty do Kurjera Poznański zdw 23 814. Za zwrot fotografii i za dyskrecję racze słowem honoru.

Starsza

panna, niebrzydka, na stanowisku, poszukuje znajomości inteligentnego pana, od 35 lat, celem ożenku. Może być brzydki, biedny, ewentualnie narażenie bez posady, którego ja bym uszczęśliwiła. Majetnik niewykluczeni dla mniego uszczęśliwienia. — Oferty Kurjer Poznański zdw 23 719

Starszy

pan na poważnym stanowisku chciałby poznać p. p. elegancką, wykształconą i niezależną. Cel matrymonialny. Listy do Kurjera Poznańskiego pod zdw 23 794

„Wiano”

udziela pomocy finansowej osobom wstępującym w związki małżeńskie. Zgłoszenia Poznań, Plac Sapieżyński 2. m. 10. zdw 24 027/28

„Przyszłość”

Biuro matrymonialne. Poznań, Pamiętkowa 9. najpoważniejsze partie dla pań i panów. zdw 24 025/6

Amerykanka

lat 25, posiadająca 12 000 dolarów wyjdzie zamaż. Biuro „Przyszłość”. Poznań, Pamiętkowa 9. Znaczek odpowiedź. zdw 24 023/4

Wdowa

lat 52, posiadająca kamienicę w Poznaniu wartości 90 000, wyjdzie zamaż. Panowie z majątkiem złożyć oferty Kurjer Poznański zdw 24 123

Panna

lat 32, posiadająca drogerię oraz gotówkę wyjdzie zamaż. Biuro „Przyszłość”. Poznań, Pamiętkowa 9. zdw 24 010

Starszy

kawaler, posiadający zakład techniczny, przyjmie biuro. Ożenek niewykluczone. Biuro „Przyszłość”. Poznań, Pamiętkowa 9. zdw 24 006

Panna

lat 22, posiadająca dobrze prosperującą winiarnię wyjdzie zamaż. Biuro „Przyszłość”. Poznań, Pamiętkowa 9. zdw 24 005

Ożenek

Dla siostry posiadającej 5 000 gotówki szukam męża. Panowie na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 022

Wdowa

z inteligencją, starsza, z córką, wiekszym mieszkaniem, 32 000, pozna pana na dobrem stanowisku do lat 60. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 116

24 NAUKA

Akademja tańców Witoszkowskich „Rumba”

nowe komplety tania. Ratajczaka 9. Pw 10 440-53.216

„Rumba”

Szkoła Tańców Modernistycznych

Jaroslawa Średzińskiego wyucza w jednej lekcji prywatnie. Strzelecka 2. zdw 23 242

Kursy

stenografii pisaną na maszynie, rozpoczynam 4 lutego. Kantata I i II piętro. zdw 20 515

Poznańskie Kursy Budownictwa

Kraszewskiego 17 mieszkanie 15. Początek kursów 4 lutego 1932. Pw 10 417-53.208

Akademja języków obcych „La Correspondance”

(zarej. reskr. L. 21 384) 161 Rue de l'Aéro-Port, Blanc-Mesnil — S & O. Paris. Uczy szybko i poprawnie języka francuskiego przez korespondencję. — Kurs niższy i wyższy. Platne ratami. Zadać informacji, załączając znaczek 1 zł na odpowiedź. zdw 21 042

Kursy

stenografii pisaną maszyną, — księgowości. Tyran-Zaworskiej, Strzelecka 33. zdw 21 832

Ola Antoszevska

Nowe kursy tańców Rumba. — Lekcje prywatne. Zielona 3. Pw 10 464-4.60

Zawiedzenie

oddział mój Rzeczypospolitej 9. został zlikwidowany, za kursy Szczurkówny nie odpowiadają. Baletmistrz Ignacy Szczurek, Dom Rzemieślniczy. zdw 23 509

Leçons de français Parisienne diplômée

Grammaire — Conversation — Littérature Préparation au baccalauréat Mme Dygat-Zakrzewska. Prix modérés. Ogrodowa 12. m. 28. zdw 23 051

Zakład

naukowy, żeński, szkoła średnia kursu handlowego, języków i gospodarstwa domowego. Położenie zdrowe, widok na jezioro Zeman i Alpy. Odżywianie dobre, urządzone nowoczesnie, siły fizyczne, pierwszorzędne. Ceny bardzo umiarkowane. Wiadomości listowne udziela dyrektor France Haute — Saraje Crête-Thonoules-Bains Institution du Sacré-Coeur. zdw 21 709

Angielskiego

w czterech miesiącach! Gwarantuję! Miesięcznie dziesięć złotych! Zgłoszenia u sekretarki Gabrieli Plucinskiej, Działuńskich 6. godz. 1—2. zdw 23 525

Student

starszy, energiczny udziela skutecznie lekcji. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 693

Angielka

udziela lekcji tania. Ratajczaka 11 a. m. 117. zdw 23 714

Za obiady

udziela lekcji angielskiego. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 634

Matematyki

fizyki, francuskiego udziela. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 572

Rutynowany korepetytor

student udzieli lekcji ewentl. — prowincja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 577

Angielskiej

konwersacji kto udzieli wzajemnie niemieckiej. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 604

Kto

wyuczy składni, stylistyki polskiej. warunki. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 606

Szkoła Tańców

Mikołajczak — Kledecka Pocztowa 29. Nowy kurs 5 lutego 10 zł. Pw 10 585-4.122

Lekcji

języka niemieckiego, francuskiego, włoskiego. gry fortepianowej udzielałam gruntownie, 15 zł miesięcznie. Ozachowska. Ratajczaka 13. zdw 23 800

Antoszevska Szkoła Tańca

Zielona 3. Ceny zniżone. Pw 10 245-4.54

Jan Chmielewski organista kościoła farnego

przygotowuje ucni do konserwatorium. zdw 22 599/600

Uczę

kroju szycia. „Mery”. Słowackiego 44. jw 2 471

Kursy kroju

szycia damskiego od 15 złotych miesięcznie. — Wpis przyjmuję Amelia Klawiterowa, Marii Magdaleny 1. mieszkanie 7, narożnik Raczyńskich. zdw 2 667/8

Maturzysta

rutyn. korepetytor udzieli lekcji łaciny, matematyki, francuskiego godzinie za 10 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 23 830

Francuski,

polski uczniom, dorosłym, tania. Sw. Józefa 6. m. 6. zdw 23 895

Łacina, francuski

Akademik. — Adres Kurjer Poznański zdw 24 050

Lekcji

udzieli student wzajemnie za pokój umebowany. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 094

Kursy Tańców Szczurkówny

Rumba. — Akademik zniżka. — Rzeczypospolitej 9. I piętro. zdw 23 938

Kursy

książkowości stenografii i maszyn. — Pozn. Tow. Buchalterji św. Marcina 29. zdw 23 845

Gimnazjasta

udzieli korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 112

Filologowi

pokój za pomoc w lekcjach łaciny, francuskiego, matematyki. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 055

Student

udzieli łaciny, greki, francuskiego, możliwie za pokój. — Oferty Kurjer Poznański zdw 23 891

25 MUZYKA

Vibrafonista

perkusista wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 054

Lekcji

gry na fortepianie udzielałam gruntownie i sumiennie, także wieczorami. Pianino do ćwiczeń do dyspozycji. Ulica Sw. Józefa 9 a. parter, lewo. zdw 23 506

Lekcji

gry skrzypcowej udziela dyplomowaną nauczycielką muzyki. — Kaulfussówna, Wilda Strumykowa 7. III. zdw 23 430

Bęben

duży (Jazzowy) sprzedam. Ul. Łąkowa 16. m. 5. zdw 23 547

Trío

kwartet, dobrze pocięte na 6 lutego wieczór potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 704

Lekcji

fortepianu udzielałam tania. Małższalska 7. m. 8. zdw 23 703

Wirtuozka-Spiewaczka

doświadczony pedagog udziela lekcji śpiewu solowego oraz gry fortepianowej sumiennie i przystępnie. Stenia Ziemińskichówna, Stroma 26. m. 11. zdw 23 571

Pianino

do ćwiczeń. Waj. Jagiełły 18. m. 1. zdw 23 617

Gry

skrzypiec i fortepianu udziela Kamieniecka. Długa 11. zdw 23 736

Muzyk operowy

udziela lekcji gry na skrzypcach i mandolinie. Ceny przystępne. Zgłoszenia: Związek Muzyków. Waj. Leszczyńskiego 2. od godziny 11—2. rw 4 328

Lekcji

gry skrzypiec, mandoliny udziela. Wilda, Wybickiego 2. zdw 23 782/3

Nauczyciel

muzyki udziela lekcji gry skrzypiec, cena 2.50 zł, miesięcznie 2 razy tygodniowo. Dąbrowskiego 35/37, mieszkanie 26. zdw 23 827

Gry

fortepianowej udzielałam, fortepian do ćwiczeń, Kopernika 8. parter, lewo. zdw 23 924

Lekcje

gry na fortepianie tania i sumiennie udziela Piłarska, św. Marcina 47 III. dypl. naucz. muzyki. zdw 23 997

Lekcji

gry fortepianowej początkującej tania. Górna Wilda 54. m. 12. zdw 23 978

26 ROZRYWKA

Miły

pobyt. „Paryżanka”. Półwiejska 30. Koncert harfowy. zdw 23 353

Wypożyczalnia

książek powieściowych i dla młodzieży. Największa! Najtańsza! Woźna 12. zdw 23 465

Kino Willsona, Łazarz

Świece gromniczne

połącza po znanych niskich cenach
w wielkim wyborze

**CENTRALNA DROGERJA
J. CZEPCZYŃSKI - Poznań**

Skład detaliczny: Stary Rynek nr. 8

Telefon 33-24 i 33-15. Telefon 31-15 i 33-53

Pw 10 193/4-2.13/4

Gospodyni

szuka posady u samotnej osoby.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 24 132

Drogerzysta

zaprowadzony w aptekach, dro-
geriach, szpitalach z kilkuletnią
praktyką w aptece szuka posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 947

Posługaczka

poszukuje posługi czysta i praco-
wita. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 945

Wdowa

lat 37, szuka posady gospodyni,
świadectwa i referencje jak naj-
lepsze. Miejscowość obojętna.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 914

Posługaczka

młodsza szuka posady z gotowa-
niem lub bez. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 24 000

Panienska

szuka posady ekspedientki lub do
dzieci. Miejscowość obojętna.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 001

Pracznia

szuka prania. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 23 850

Inteligentna

panienka specjalnie zamiłowa-
niem i cierpliwością poszukuje
posady do dzieci, zna szycie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 103

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem i wszel-
kich prac domowych poszukuje
od 1.2 w kuchni lub prywatnie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 056

Małopolanka

młodsza szuka posady do wszyst-
kiego gotowania, pranie, praso-
wanie i luto do 2 osób. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 992

Kucharka

starsza, z dobrem gotowaniem,
poszukuje posady. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 24 119

Syn

uczniwych rodziców poszukuje
miejscu nauki za kucharką naj-
chętniej w restauracji lub ma-
jatkę. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 539

Piekarz

poszukuje posady w piekarni —
wypożyczy właścicielowi 500 zł
1000 zł. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 23 551

Dziewczyna

poszukuje posady zaraz do
wszystkiego z dobrem świadect-
wami. Oferty Kurjer Poznański
zdw 23 710

Gospodyni

samodzielna, gotowaniem poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 23 504

Służąca

poszukuje posady do wszystkiego
od 1 lutego. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 23 690

Czeladnik

rzeźnik, który pracował już sam-
odzielnie i który może zastąpić
kucharkę szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 687

Policjant

młodszy emeryt zawiód instalator
szuka posady portiera, inkasenta
placowego, magazyniera lub ad-
ministratorskiego domu. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 23 490

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Światła wielkiego
miasta”.

Golosium: „Pod dachami Pa-
ryża”.

Corso: „Djabełski pazur”.

Muza (dawn): „Harla”: „Mój
przyjaciel Harry”.

Metropolis: „Wielkomiejskie
ulice”.

Nowości: „Pieszczotka” na
scenie wielka rewja „Czy
Pani chce?”.

Odeon: „C — K Feldmarsza-
lek”.

Orzel: „W pogoni za diamen-
tem i Król szpad”.

Renaissance: „Noc szaleńca
oraz dziewczę z tempera-
mentem”.

Roxy: „Znajoma z ulicy”.

Słońce: „Szyb L. 23”.

Sfinks: „Porucznik Armand”.

Ramon Novaro.

Tęcza: „Policmajster Tagie-
jew”.

Wilsona: „Katarzyna I.”.

Dziewczyna

szuka posady. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 23 881

Posługaczka

uczniwa poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 24 045

Panienska

jako początkująca szuka posady
do dzieci lub prac domowych.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 003

Młoda

posługaczka poszukuje zaraz po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 090

Biurowa

praktykantka poszukuje posady
bezpłatnie. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 24 125

Biuralistka

uczniwa z praktyką ładnym cha-
raktem pisma, znająca język
polski i niemiecki, maszynę oraz
książkowość, znajdująca się w
krytycznym położeniu poszukuje
posady. Miejscowość obojętna.
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 22 575 6

Poszukuje

posady jako sprzedawca z go-
tówką ewtl. współzawodniczą z han-
dlarzem. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 645

Młodszy

szofer zaraz potrzebny z kaucją.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 788

Czeladnik

szwajski na sztyt pracę szuka
posady. Pracuje za stacją.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 813

Młodsza ekspedientka

poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 966

Samodzielna

kucharka gospodyni z dobrem go-
towaniem, prasowaniem, sztyw-
nej bielizny i wszelkiej pracy
poszukuje posady do 1-2 osób.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 23 747

Pomocnik

ogrodnicy obeznany w swym za-
wodzie poszukuje posady, naj-
chętniej na majtkę. Łaskawe
zgłoszenia skierować do Kurjera
Poznańskiego zdw 23 816

Trio

humor, śpiew wolne od 1.2. lub
15.2 br. Zgłoszenia z podaniem
warunków „Par”, Toruń, pod
„Wesołe Trio”. Pw 10 548-64.41

Uczniwa

pracownia dziewczyna poszukuje
posady do wszystkiego. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 23 756

Fryzjerski

omocnik meski starszy, dzielna
siła poszukuje od 6 lutego posady.
Łaskawe oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 755

Organista

egzaminowany dobrze obeznany
w swym zawodzie, zna prowadze-
nie chóru i orkiestry poszukuje
posady najchętniej bez kościelnie-
stwa. Łaskawe zgłoszenia proszę
skierować do Kurjera Poznań-
skiego zdw 23 815

Student

W. S. H. poszukuje jakiegokol-
wiek pracy. Oferty Kurjer Pozn.
rw 4312

Pracznia

pierze oszczędnie i tanio. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 791

Poszukuje

posługi. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 23 876

Książkowa bilansistka

pisząca biegle na maszynie zna
język polski i niemiecki szuka
posady. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 18 264

Młoda

służąca poszukuje posady od za-
raz. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 634

Zarządczyni - gospodyni

osoba inteligentna lat 40, sumien-
na, oszczędna, jaknajlepsze refe-
rencje, przyjmie posadę na pro-
bowie lub u samotnej osoby.
także pomoc w interesie. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 23 676

Przyjme

posługę z praniem. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 23 679

Posady

lub posługi szuka sierota z goto-
waniem, dobre świadectwa. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 20 913

Architekt

dypl. inż. politechniki gdańskiej,
z czteroletnią praktyką w budow-
nictwie nadziemnym, przemysło-
wym i żelbetonem poszukuje po-
sady. Oferty pod „Architekt 29”
do Nowej Reklamy Lwów. Bato-
rego 26. nw 8805

300 zł

kaucji za jakąkolwiek posadę.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 597

Rutynowany kupiec

buchalter, będzie podróżował dla
poważnej firmy jako sprzedaw-
ca, kontroler, stale lub termino-
wo. Ustosunkowany na Śląsku,
w Małopolsce. — Zgłoszenia: J.
Ślósarczykowska, Katowice, Po-
sia 10, dla „Z”. zdw 23 810

Młynarz

kawaler, kilkoletnia praktyka i
szkółka zawodowa, obeznany z
motorami na gaz i elektryczną
trójfazową, szuka posady. Do-
bre referencje. Na życzenie gwa-
rancja. Łaskawe oferty uprasza
do Kurjera Pozn. zdw 23 812

6 pań

otrzyma natychmiast dobrze
płatne zajęcia. Wymagane: do-
bra prezencja i ukończenie 23 la-
ta. Fachowość zbytnia. Zgło-
szenia z dokumentami w ponie-
dzialek 10-12 i 3-5. Prusie-
wicz, Młyńska 9. zdw 24 048

Poszukuje

uczniwej przychodniej dziewczyny
do wszelkiej pracy. Zgłoszenia w
sobotę 7-8 wieczorem. Kamiński,
Żydowska 29, w podwórzu prawo.
zdw 23 829

Kursy szoferskie

udziela dla pań i panów na do-
godnych warunkach „Auto-Lot”.
Kursy Kierowców Samochodów
ul. Dąbrowskiego 83/85 tel. 77 67.
zdw 19 943

Ekspedientka

z branży dziennej, potrzebna zaraz
Piekarnia i Cukiernia, Górna
Wilda 51. zdw 24 111

Potrzebni

portier, garderobiarz 500—900 kau-
cja. „Rex” Stary Rynek 45.
zdw 24 107

Uczennica, uczeń

fryzjerski z dobrej rodziny mogą
się zgłosić. Leonard Półwiejska
20. zdw 24 034

BIAŁY TYDZIEŃ

Reklamowa Sprzedaż Pończoch

Pończochy damskie Makko i Flor	1,95
Pończochy damskie, Prima — Flor	2,25
Pończochy damskie angielski Me- lanz	2,95
Pończochy fil d'écosse dawniej 6,75 teraz	3,35
Pończochy jedwab do prania regu- larne	3,95
Pończochy „Gejsza” dawniej 7,50	4,50
Pończochy „Szarotka” jedwab	5,95
Pończochy „Róża” królowa poń- czoch	7,50

Na wszelkie wełniane wyroby pończosznice
teraz 10% zniżki

S. KALAMAJSKI

Poznań

Pw 10345-1,211

Toruń

Uczniwa

dziewczyna ze wsi szuka posady
do wszystkich prac domowych
ze szyciem. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 560

Cukiernik

samodzielny szuka posady, miej-
scowość obojętna. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 578

Pani

z dłuższą praktyką jako wycho-
wawczyni dzieci lub wyreczytel-
ki pami domu poszukuje posady.
miejscowość obojętna. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 537

Mezatką

pracownia dobre świadectwa po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 592

Służąca

uczniwa poszukuje posady z do-
brymi świadectwami do wszyst-
kiego i luto. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 754

Marszantka

samodzielna z praktyką poszuku-
je posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 601

Książkowa

(bilansistka) kasjerka, kilkolet-
nia praktyka, pisanie na maszy-
nie, polsko-niemiecki język po-
szukuje posady. Miejscowość
obojętna. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 23 618

Sierota

szuka posady od 1. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 23 626

24 WOLNE MIEJSCA

Panna

do bufetu i obsługi gości z potycz-
ką 1000 od zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 23 869

Urzędniczka

potrzebna do współpracy jako
książkowna lub maszynistka wzgl.
sekretarka i korespondentka. Wy-
soka pensja, dobre traktowanie.
Wynagrodzenie 1—2 tys.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 24 031

Służąca

z dobrem gotowaniem, uczniwa,
czysta, cicha i pracowita z dobre-
mi dłuższymi świadectwami do
wszelkich prac w domu potrzebna
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 24 018

Woźny

sprzedawca potrzebny. Ślusarska
7, księgarnia zdw 24 017

Uczennica

do prasowania potrzebna. Pra-
sownia, Matejki 39
zdw 22 580/81

Ucznia

fryzjerskiego. Górna Wilda 53.
zdw 23 446

Szofer

z kaucją 1000 zł na ciężarówkę
potrzebny. Zgłoszenia podaniem
pensji Kurjer Poznański
zdw 23 418

Dla chętnych pracy
niema bezrobocia!

Każdy może kilkadziesiąt złotych
miesięcznie zarobić sprzedając na-
sze bardzo kupne artykuły gu-
mowe domowego użytku. Klien-
tela nasza zasłaniana będzie stale
innymi patentowanymi nowościa-
mi. Zadaćcie prospektów. Firma
Krain i Fesser, Katowice Ko-
chanowskiego 4. Tw 809

Drogerzysta

młodszy pomocnik z dypl. dobre-
mi referencjami, energiczny do
biura i ekspedycji z podaniem
pretensji potrzebny. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 23 254

Wychowawczyni

na wieś 1 marca potrzebna do
czteroletniej dziewczynki i pół-
toroletniego chłopczyka, najchę-
tniej freblanka, szycie konieczne.
Świadectwa życiorys, podanie
warunków nadesłać maj. Gozdo-
wo, p. Września. zdw 22 614

8 złotych

dziennie otrzymują współprac-
ownicy w każdej miejscowości
przy łatwej pracy domowej. —
Przedsiębiorstwo Przemysłu Kra-
jowego, Gdynia-Port, skrytka
pocztowa 4. nw 8 254

Dziewczyna

pracownia, uczniwa, kochająca
dzieci, może się zgłosić. Wier-
biecice 57, mieszkanie 4.
zdw 23 448

Stenotypistka

posada i procent dam za potycz-
nie 1.000—1.500 zł. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 22 846

Uczeń handlowy

z ukończoną szkołą handlową po-
trzebny zaraz. St. Kyciel i S-ka,
Poznań, Wielka 9. zdw 23 463

Kilka pań

przyszłych, inteligentnych po-
szukujemy do rozpowszechniania
pożądanego artykułu. Wynagro-
dzenie wysokie. Zgłoszenia przy-
mujemy codziennie od godziny
3—7. Chwaliszewo 72 m. 6.
zdw 23 404

Lekarz

wdowiec poszukuje niezależnej
inteligentnej osoby która zaję-
łaby się domem i dwoma do gimn.
uszcześzczajacymi córkami. Oferty
Kurjer Poznański zdw 23 501

Poszukuje

kucharki uczniwej znającej się
na zaprawach, z dolnymi reko-
mendacjami od 15 2 Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 23 533

Stała

posadę dam z wypożyczeniem
1.500—2.000 zł. Zgłoszenia Ku-
rjer Pozn. zdw 23 637

Wielka sensacja

wywoła mój w każdej rodzinie
niezbędny artykuł techniczny. —
Celem rozpowszechnienia go po-
szukujemy na każdy powiat przed-
stawicieli okrzewych z dobrą
opinią, którzyby tam zorganiz-<